

తెలుగు పోరుషం

తెలుగు పోరుషం

సంకలనం: తమా ఓబుల్ రెడ్డి

సంకలనం

తమా ఓబుల్ రెడ్డి

భా
వో
ద్వీ
మం

తెలుగు పోరుషం

సంకలనం

తవ్వి ఓబుల్ రెడ్డి
ఉపాధ్యాయుడు, రచయిత

తెలుగు సమాజం

(తెలుగు సామాజిక సాంస్కృతిక సాహిత్యాఖానదీ సంస్థ)

ప్రభుత్వ గుర్తింపు సంఖ్య: 132/2009.

మైదుకూరు, కడప జిల్లా
2017

తెలుగు పారుషం

(2009లో మైదుకూరులోని సెయింట్ జోషఫ్ ఆర్డర్మాధ్యమ పారశాలలో తెలుగు భాషకు జరిగిన అవమానంపై వెల్లువెత్తిన ఉద్యమ విశేషాలకు, స్వందనలకు సంకలన రూపం)

ప్రాచరాబాద్లో డిసెంబర్, 15-19, 2017లో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు జరుగుతున్న సందర్భంగా ప్రచురణ.

సంకలనకర్త: తప్పా ఓబుల్ రెడ్డి

Mobile: 9440024471

మొదటి ముద్రణ: నవంబర్, 2017 .

ప్రచురణ: తెలుగు సమాజం, మైదుకూరు

కాపీలు: 1000

పుస్తక రూపకల్పన: పి. నారాయణ, మైదుకూరు. సెల్: 9542801803

ముద్రణ: కర్మక్రమ ఆర్ట్ ప్రైంటర్స్, హైదరాబాదు.

కాపీలకు:

1. తప్పా పార్ఫ్యూషి,
ఇంటి నెంబరు. 13/478-1,
ఎల్.ఎ.సి.ఆఫీసువీధి, మైదుకూరు, కడప జిల్లా
సెల్: 9440024471
2. పెన్సెటీ పుస్తక విక్రయ కేంద్రం, కడప
మొబైల్ : 7075351872
3. విశాలాంధ్ర, నవోదయ, ప్రజాశక్తి, పుస్తక విక్రయ కేంద్రాలు.

పేజీలు: 104

వెల: రూ. 100/-

విషయసూచిక

“తెలుగుకు తిరుగులేదు”	డాక్టర్ నందిని సిధారెడ్డి	I-II
మైదుకూరు ఒక మేలుకొలుపు	డాక్టర్ సామల రమేష్బాబు	III-IV
అభినందన	“కళారత్న” పొట్టారి హరికృష్ణ	V
ఆరోజు..!	తవ్వా ఓబుల్ రెడ్డి	VI-IX

వ్యాసాలు

పరభాషలో నవ్వులేను.. ఏడ్చులేను..	ఎ.బి.కె.ప్రసాద్	1
మాతృభాషకు అవమానం...	హెబ్బార్ నాగేశ్వరరావు,	5
ఏమిటీ దృష్టితి... ఏమైనది తెలుగు దృష్టి?	అక్షీరాజు రమాపతిరావు,	8
తెలుగు మాటకేదీ పలుకబడి?	డాక్టర్ అద్దంకి శ్రీనివాస్	11
అమ్మ భాషను అవమానించడం నేరం!	సహజకవి మల్లిమాల	15
“తెలుగు తెలుస్తుంది..”	పీరాజీ	17
తెలుగు గ్రాలకు సంకెట్లు	పదార్	19
తెలుగు భాష-చారిత్రక స్థాష్టి	తెలకపల్లి రవి	22
ఆంధ్రజనసంఘం వునర్చద్దించుకుండామా?	దా॥ దేవరాజుమహారాజు	25
మా తుంద్యు సలామ్	దా॥ దుగ్గిరాజు శ్రీనివాసరావు	28
అమ్మభాషకు ఆంగ్ల సంకెట్లు	టి.ఉదయవర్ధు	31
అమ్మ భాష అంటే అంత అలుసా?	దా॥ రామకృష్ణ	35
మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య	పొఢ్లు'-అంతర్జాల పత్రిక	37
తెలుగు భాష మనది.. తెలుగు యాస మనది... దా.చుక్కామయ్య	40	
తెలుగుకు కావలసింది దండలు, దండకాలు కాదు..!	దా. సామల రమేష్బాబు	42

సంపాదకీయాలు

ఎడాది గడిచినా విశీష్టత ఎక్కడ ?	46
తెలుగుకు అవమానం	49
మా టెల్లు టల్లికీ..	51
స్వందనలు - అభిప్రాయాలు	61
తెలుగు అంకెలను సమాధి చేస్తారా?	65
తెలుగుకు లేనిదేమిటి?	68
మైదుకూరు తెలుగు ఉర్ధుమం - ఛాయాచిత్ర మాలిక	70
తెలుగు చరిత్ర, శాసనాలు, సంస్కృతులపై తవ్వా ఓబులోరెడ్డి పరిశోధనలు	82
పర్యాటనలు	85
మైదుకూరు సంఘటనపై ప్రచరితమైన కొన్ని వార్తలు	86
సంకలన కర్త తవ్వా ఓబులోరెడ్డి పరిచయం	

ప్రశ్నలు

మైదుకూరు... మైదుకూరు! (తెలుగు జనంపాట)

తెలుగు పేరుదారిలోన మైలురాయి! వూరుపేరు?

||తెలుగు||

తెలుగు నుడిని దండించిన -సెయింట్స్‌సెఫ్ బడైనెత్తిన పేళపేళమని వరిమింది-పిదుగులాగ పడింది

॥తెలుగు॥

నెల్లార్జ రాజకుంది, బెజవ్వె భగ్గమంది
చెర్లోన చెర్లడ్డి.. శ్రీకాకుళం చిచ్చయినది
మీడియాకె మెలకుపిచ్చి, మినమిసలై పాంగింది

॥ତେଲୁଗୁ॥

ಅಮ್ಮೆ ಅಂತೆ ಕೋವಮಾ | ನಾನ್ಯಂತೆ ನೇರಮಾ? ತಲ್ಲಿ ಪದಂ ಪೆಡಿಂಪೈನ ಮೆದಲಟಮೇ ಪಾಪಮಾ? ಅಂಟೂ ಪ್ರಶ್ನಾಲ ವಾನ್ಯ ದಬಡ ದಿಬಡ ಕುರಿಸಿಂದಿ ಗಡವ, ಗಡವ, ಕಡವ ಗಡವ ಪೆನುಗಾಲೆ ವೀಚಿಂದಿ

॥ତେଲୁଗୁ॥

తెలుగులోనే మాటల్లాడుట...ప్రజల జన్మహక్కంది
తెలుగు నెవర్ స్టీకంచే- తిమిగై తిస్తానంది
అమ్మ అచ్చరానికింక-నారు, సిరు పోస్తునంది
అంగ అధివత్తానికి అడుగు మదుగులోతునంది

||ತೆಲುಗು||

రాయలు వడిచిన నేలిది...రాయలు పెంచిన సీమిది.

ಅಟಕೆನ, ಪಾಟಕೆನ, ದೀಟುಕೆನ, ಪೋಟುಕೆನ ರಾಯಲೆ ಮಾ ಸಂಕೇತಂ

ಭಾಷ್ಪೈನ ಚೆಯ್ಯೇಸ್ಸು ಗಡೆ ದದರಿಲುನಂದಿ

‘ಅ’-‘ಆ’ ಲಷ್ಟೆನ ಅನ! ಅಗಡಾಲು ಸೈವನದಿ

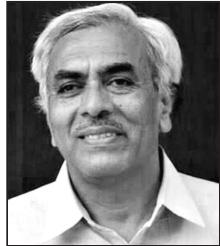
גנוגה ורשות

— (మార్పి) 14: తెలుగు కళామండలి అవిర్మావం సందర్భంగా....)

- వెలుగువెంకట సుబ్రామ్య, చీరాల.

- నడుస్తున్న చరిత్ర మాసపత్రిక,
మార్చి, 2010.

“తెలుగుకు తిరుగులేదు”

డా. నందిని సిధిక్కారిడ్డి
శైర్మన్, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ.

భాష భావప్రసార సాధనం మాత్రమే కాదు, సంస్కృతికి పతాక. సమాచారమైనా, సమస్తజ్ఞానమైనా, అనుభవ సంపదైనా, అక్షరమక్కరం నిషీఫ్ట పరిచి తర్వాతి తరాలకు అందచేసే మహాపేటిక . ఉత్సత్తిసమూహాలే భాషను సృష్టించి నిరంతరం ఆభివృద్ధి చేస్తుంటాయి. అవసరాలనుంచి ఉత్సత్తి అయిన భాష ఆనంద దుఃఖ భావోద్యోగాలను పంచుకుని మానవజీవన ప్రస్తావాన్ని మహాత్మరంగా మలిచే శక్తిగా వికసించింది. అట్లాంటి ఏ భాషైనా దాని చరిత్ర, క్రమ పరిణామం , స్థిరపడిన స్థానం ఉత్సేజికరం! అయితే-ఒక భాష మీద మరొక భాష ఆధిపత్యం చేలాయించటం స్థాప్రమాజ్య విస్తరణకు సంకేతం. యుద్ధంలో పైచేయి అయిన భాష, ఆధికార రాజకీయాలకు ఆధార భూమికగా మారిన భాష సహజంగానే ఆధిపత్యంకోసం ఆరాటపదుతుంది. ఇతర భాషల మీద దాడులకు పొల్పడుతుంది. స్థాప్రమాజ్యవిస్తరణలో భాగంగా అడుగుపెట్టిన ఆంగ్ల భాష ఎన్నో స్వదేశ భాషలమీద సాంస్కృతిక దాడులను కొనసాగిస్తున్నది. అవటానికి భారతదేశంలో ప్రజాస్యామిక పాలనే అయినా, స్వతంత్ర పరిపాలనవలె భాసించినా విదేశీ సంస్కృతి, విదేశీ భాషల ఆధిపత్యం ఎడతెగకుండా కొనసాగుతున్నది.

ఆంగ్లేయుల పరిపాలన పోయినా ఆంగ్లభాషాధిపత్య దురహంకారం స్థానిక భాషలను పీడిస్తున్నదనడానికి మైదుకూరు సంఘటన సరయిన ఉదాహరణ. ఆరేడు దశాబ్దాల స్వపరిపాలన తర్వాత కూడా ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలలు వెల్లువెత్తటమే విపోదం. తల్లిభాష తెలుగులో మాట్లాడిన వైనానికి సెయింట్ జోస్ఫ్ పారశాలలో విద్యార్థుల మెడల్లో బోర్డులు వేలాడతీయటం చెప్పరాని విపోదం . అట్లాటి దుర్ఘటన మీద క్షణాల్లో మాత గృభాషా సూటితో

ఉద్యమించటం తెలుగు తనను తాను కాపాడుకోగలదని నిరూపించిన స్వాభిమాన ఘర్జన ! భాషగా ఆంగ్లభాష అన్నిభాషల వంటిదే. మిగతా భాషలకంటే ఏ పరిస్థితిలోనూ గోప్యదికాదు. ప్రపంచాన్ని చుట్టువలసిన సందర్భంలో అవసరం మేరకు ఆంగ్లం అధ్యయనం చేయవచ్చు. కానీ- ఇదే అదనుగా ఇతర భాషల మీద , అందునా సానిక తెలుగు భాష మీద దాడిని, అవమానపరచటాన్ని ఎవరూ సహించరు. ఎన్నో చారిత్రిక దాడులను ఎదురొ్చున్నా తట్టుకుని తెలుగుపేరును కాపాడుకుంటున్న జిల్లా “కడప” సహిస్తుందా? చైతన్య కెరటమై లేచింది. ఇవ్వాళటి రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలకు, జిల్లాలకు ఉత్తేజమై నిలచింది, “తెలుగు పౌరుషం” వ్యాసాల, సంపాదకీయాల, స్వందనల, చాయాచిత్రాల సంకలనం.

భాషోద్యమంలో క్రియాశీలంగా ముందుగు వేస్తున్న తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి మైదుకూరు ఘటన నేపథ్యాన్ని తెలుగు ప్రేమికుల దృష్టికి తెస్తున్నాడు. మంచి ప్రయత్నం. పుస్తకంగా వచ్చినపుడు అనేకుల్ని అటువైపు ఉత్తేజితం చేస్తుంది. భాషోద్యమకారుల భావోద్యగాలు ప్రకటించిన పత్రికల్లోంచి ఓబుల్ రెడ్డి ప్రయాసకోర్చి వీటిని కూర్చుడు. పనిలో ఉద్యమాత్మాహం ఉట్టిపడుతున్నది. తెలుగు పిరిరక్షణకోసం కట్టుగా జట్టుగా కలిసి పనిచేయాలని “తెలుగు పౌరుషం” సంకలిస్తున్నది.

అక్కరాల్లో ఫోషించింది ఆచరణ రూపం పొందటానికి నిరంతర ప్రయత్నం అవసరం. రచయితలుగా, భాషాప్రేమికులుగా మనమెంత ఆరాటపడినా ప్రజాసమూహం కదలందే ఫలితం రాదు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ప్రజాబలమే కీలకం. తెలుగు భాషా చైతన్యాన్ని ప్రచారం చేసి ప్రజలను సమీకరించగలగాలి. వ్యామోహంలో ఉన్న తల్లిదండ్రుల్ని, మోహంలో కొట్టుకుపోతున్న కొత్తతరాన్ని వాస్తవంలోకి తీసుకురావాలి. సాంస్కృతిక , జాతి భావోద్యగాలను ప్రబలపర్చగలగాలి. “ తెలుగు పౌరుషం” అందుకు తోడ్పడుతుందని నమ్మతున్నాను. తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డిని, తెలుగు సమాజం మిత్రుల్ని అభినందిస్తున్నా ! తెలుగును ప్రజలు కాపాడుకుంటారు. తెలుగుకు తిరుగు లేదు!

పైదరాబాద్
అక్టోబర్ 25, 2017

మైదుకూరు ఒక మేలుకొలుపు

డాక్టర్ సాముల రమేష్బాబు,
(అధ్యక్షుడు, తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య)

కడవ జిల్లా మైదుకూరులోని ఒక ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలులో తెలుగుకు జరిగిన అవమానాన్ని లోకానికి తెలియజేసిన జనమాధ్యమాలను ముందుగా అభినందిస్తున్నాను. తెలుగులో మాట్లాడినందుకు పిల్లలిల్లి రకరకాలుగా శిక్షించడం, జరిమానా విధించడం చాలా ఏక్షాగ్రా రాష్ట్రంలో పలు ప్రాంతాల్లోని అంగ్ర మాధ్యమ పారశాలల్లో జరుగుతున్నదే. ఈ విషయమై గతంలో అప్పుడప్పుడూ చర్చ జరిగింది. శాసనసభలో కూడా ఒకసారి ఇలాంటి సందర్భం ప్రస్తావనకు రావడంతో, తగు చర్యలు తీసుకుంటామని విద్యామంత్రి హామీ ఇచ్చారు. కొన్ని అంగ్ర మాధ్యమ పారశాలలైతే ‘ఈ ప్రాంగణంలో తెలుగులో మాట్లాడకూడాడు’ అనో ‘అంగ్రంలోనే మాట్లాడకోవాలి’ అనే ప్రకటన పలకల్ని పెట్టేశాయి కూడా.

ఇలాంటి పరిస్థితిని 2005 మే 2న తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య అధ్యక్షులు నాటి పారశాల విద్యా శాఖామంత్రి నేడురుమల్లి రాజ్యాలక్ష్మి లిఖితపూర్వకంగా ఫిర్యాదు చేయగా అదే రోజు అమె ఒక ఉత్తర్వును పారశాల విద్యాశాఖ సంచాలకులకు పంపించారు. అందులో ఇలా ఉంది : కొన్ని ఇంగ్లీషు మీడియం పారశాలల యాజమాన్యాలు, స్కూలు ఆవరణంలో తెలుగులో మాట్లాడుకొనే బాల బాలికలను శిక్షించడమో లేదా జరిమానా విధించడమో చేస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఈ పద్ధతి చట్ట వృత్తిరేకమే కాక మాతృభాషా వ్యాప్తికి ఆటంకం కలిగిస్తోంది. దీన్ని నివారించడానికి వీలుగా జిల్లా విద్యా శాఖాధికారులకు, వివిధ యాజమాన్యాల అధ్యర్థంలో పనిచేస్తున్న పారశాలలకు తగు ఆదేశాలు జారీ చేయగలరు. ఇటువంటి తప్ప పునరావృతం కాకుండా అవసరమైతే అట్టి పారశాలల యాజమాన్యాలపై తగు చర్చ తీసుకొనేందుకు వీలైన నిబంధనల్ని రూపొందించగలరు’, మంత్రి సంతకంతో ఉన్న ఈ ఉత్తర్వు తర్వాత జరిగిందేమీ లేదు. అధికారులు ఈ విషయంలో పట్టడలగా వ్యవహారించిన సందర్భాలు లేవు.

అప్పుడింతగా స్పందన రావడానికి కారణం తెలుగు భాషోద్యమ ప్రభావం ప్రజల మీద ప్రసరించడమే. మైదుకూరులో భాషోద్యమ స్వార్థితో రచయిత తవ్వా ఓబుల్ రెడ్డి,

ధర్మశాస్త్రమణ, అరబీలు వీరాస్వామి, వంటి రచయితలు ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయినులు, తల్లిదండ్రులు పూనుకొన్న ఘలితంగా ప్రజలు ఉద్యమించారు. భాషోద్యమ పత్రాకాన్ని చేతపున్నాని తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య రచయితల ద్వారా ఇది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కదలిక తెచ్చింది. కొన్ని పత్రికల సంపాదకీయాలు రాశాయి. మైదానాబాద్లో తెలుగు భాషా చైతన్య సమితి వారు మానవమాక్షుల సంఘాన్ని కలిసి ఫిర్యాదు చేశారు. అనేక జిల్లా కేంద్రాలనుంచి తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య శాఖలు, అనుబంధ సంస్థల సరసన ప్రదర్శనలు చేసి ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లకు నిరసన పత్రాలు ఇచ్చాయి. **మైదానాబాద్ కూరు** లోని సెయింట్ జోస్ఫ్ ఆంగ్ మాధ్యమ పారశాల గుర్తింపును రద్దు చేయాలని, రాష్ట్రంలో ఏ పారశాలలోను అవమానం జరుగుకుండా ఉండేందుకు తగిన చర్చల్ని తేవాలనీ సమాఖ్య దాని అనుబంధ మిత్ర సంఘాలు డిమాండు చేశాయి. రాసున్న శాసనసభలో ప్రభుత్వం ఇందుకు తగ్గ బిల్లును ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వానికి లేఖ రాశారు.

ఆంగ్రీషుమీదియం స్కూల్లలో తెలుగు మాట్లాడకూడదని శాసించే యాజమాన్యాలు 10వ తరగతి వరకు తప్పనిసరిగా తెలుగు ను ఒక పార్యాంశంగా బోధిస్తున్నాయా లేదా అనే విషయమై వెంటనే ప్రభుత్వం విచారణ జరపాలి. జీవోనింబరు 86 ప్రకారం విధిగా తెలుగును ఒక సబ్జెక్టుగానైనా తెలుగును విధిగా నేర్చుకుంటున్నప్పుడు వాళ్ళను తెలుగులో మాట్లాడుకోవద్దనడంలో జాచిత్యం ఏమిటి?

ఆంగ్రీషు మీదియంలో చదువుకోవాలా తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుకోవాలా అనే విషయం ఇప్పుడిక్కడ చర్చనీయాంశం కాదు. అంగ్రీషు నేర్చుకోవలసిన అవసరాన్ని తెలుగు ఉద్యమకారులెవ్వరూ కాదనడంలేదు. తల్లిభాషణు బాగా నేర్చుకుంటే ఇతర భాషలను నేర్చుకోవడం చాలా తేలిక అవుతుంది. అంతేకాదు తెలుగు మాట్లాడకూడదంటే తల్లి భాష పట్ల గల జన్మహక్కును దూరం చేయడమే. ఇందుకు పాల్చడే సంస్థలు వ్యక్తులు, నేరానికి పాల్చడుతున్నారని తెలుసుకోవాలి. తల్లిభాషతోపాటు పిల్లల్లో పెంపాందే స్పృజనాత్మకతను అణచి వేయడం ద్వారా వారు పిల్లల భవిష్యత్తుతో చెలగాటమాడుతున్నారన్న మాట. జాతిని నిర్విర్యపకించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్నమాట. ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రపంచంలోని మాతృభాషలన్నిటిని కాపాడుకోవడం ద్వారా సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్ని కాపాడుకోవాలని జాతిన పిలుపుకు వ్యతిరేకంగా చేస్తున్నారన్నమాట. అందువల్ల వెంటనే ప్రభుత్వం తెలుగు భాషను, తెలుగు జాతి గౌరవాన్ని కాపాడేందుకు కలిసచర్యలు తీసుకోవాలి. పటిష్ట చట్టాన్ని తేవాలి. ఇందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే పూనుకోవాలి. **మైదానాబాద్ కూరు**లో రాజుకున్న తెలుగు భాషోద్యమ రవ్వలు ఇప్పుడు రాష్ట్రమంతటా రగులుతున్నాయి. ఎవరికి వారుగా ఉద్యమించి అనేక రూపాల్లో తమ నిరసన తెలియజేస్తున్నారు. తెలుగులో మాట్లాడడం నా జన్మహక్క అని నినదిస్తున్నారు. ఈ నినాదం ఇంతవరకు తెలుగు భాష విషయంలో పట్టనితనంతో ఉన్న రాజకీయ పార్టీలను, ప్రభుత్వాధికారులను పట్టి కుదిపే దశకు దారితీస్తుంది.

-ఆంధ్రజోతి దినపత్రిక,
నవంబరు-6, 2009.

“అభినందన”

“కళారత్న” పొట్టారి హరికృష్ణ
జాతీయ అధ్యక్షులు, తెలుగు రక్షణ వేదిక
అధ్యక్షులు, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు

రాయలసీమలో నాటి స్వాతంత్రం నుండి నేటి స్వాఫీమానం వరకు పోరాటానికి,
ప్రశ్నించడానికి పోటీ పదుతుంటారు.. ఆ రెండించీలోనూ ప్రతిభాసంపత్తిని కనపరుస్తున్న
స్థాయిత్వంలు, మహానుభావులు ఎందరో వున్నారు. వారందరికి వందనాలు..

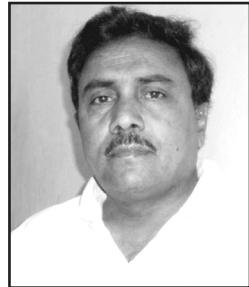
తెలుగు భాషాభ్యాసమంలో గత రెండు దశాబ్దాలుగా.. ఎత్తడ వున్నా, ఏమి చేస్తేవున్నా,
సంకల్పితంగా, అసంకల్పితంగా, తెలుగు భాష - జాతి గురించి ఆలోచించే కలం-
గళమే తప్ప ఓబుల్ రెడ్డి. వీరి స్వాత్మీ యువ/సువకుల మీద ఎనలేని ప్రభావం
చూపింది.

చరిత్రలో ఘటనలెన్నో - ఘటనలే చరిత్రగా మార్చిన “మైదుకూరు” సంఘటన
సరికొత్త భాషాభ్యాసానికి ఊపిరి పోసింది.. కలాలు కొట్టుడాయి.. గళల గర్జించాయి..
సంపాదకీయాలు స్వందించాయి.. కవితలకు, వ్యాసాలకు, వాదానికి, నినాదానికి నాంది
పలికిన ప్రస్తానం.. అకరీకృతమై తప్ప సంపాదకత్వంలో “తెలుగు పౌరుషం” మరో
చరిత్రకు స్వాగతం పలుకుతుంది..

తెలుగు భాషకోసం.. రాయలసీమ జాగ్రత్తికి కోసం తపిస్తున్న మా.. తప్పకి
రెండు దశాబ్దాల సాక్షిగా అభినందనలు..!

విజయవాడ,
01 నవంబర్, 2017.

ఆరోజు..!

తప్ప ఓబుల్ రెడ్డి
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు, తెలుగు సమాజం, మైదుకూరు.

ఆరోజు అక్కోబరు 26, 2009. కడప జిల్లా మైదుకూరులోని ఆరీసీ బస్టాండు ఎదురుగా ఉన్న భాసిమ్ కాంప్లెక్స్‌లోని మెడిల్యాబ్ లో రోజూ లాగే నాతోపాటు మా 'తెలుగు సాహితీ సాంస్కృతిక వేదిక' సభ్యులైన యన్. సాదక్, ఎ. వీరాస్వామి, ధర్మశెట్టి రమణ, ముండ్లపాటి వెంకట సుబ్రయ్య సాహిత్య, సంగీత చర్చల్లో మునిగి ఉన్నాము. అక్కడికి పాలగిరి ఇంద్రేసేనారెడ్డి అనే వ్యక్తి వచ్చాడు. సెయింట్ జోస్ఫ్ స్కూల్స్‌లో తెలుగులో మాటల్డాడిన తప తరగతి విద్యార్థులు దేవిసాహితీ, మహాంద్ర మెడలకు 'క నెవర్ స్పీక్ ఇన్ తెలుగు' అనే అట్ట ఘలకాలను వేసి, వారిని తరగతి గదిలో నిలబెట్టి శిక్షించారని చెప్పారు. ఈ వార్త విన్న మేము అవాక్యర్యాము. వెంటనే పారశాల వద్దకు వెళ్లి నిజనిర్ధారణ చేసుకొని సంఘటనను ఖండిస్తూ పత్రికా ప్రకటన జచ్చేయడుక నిర్ణయించుకున్నాం. ఈ దారుణానికి పాల్పడిన పారశాల గుర్తింపు రద్దు చేయాలని కోరుతూ అప్పటికప్పుడే పత్రికాప్రకటన ఇచ్చాం. మాత్రభాషకు జరిగిన అవమానానికి నిరసనగా మరుసటి ఉదయం ఒక ప్రదర్శన చేయాలని నిర్ణయించాం. ఈ సంఘటనపై రాత్రి అన్నిరంటిని ఛానళ్లలో ప్రసారమైన విద్యార్థుల ఫోటో దృశ్యాలు, మమ్మలను చాలా కలవరపెట్టాయి.

తెల్లవారింది 5 గంటల సమయంలో కూడా ఈ సంఘటనపై ఛానళ్ల లో వార్తలు వస్తూనే ఉన్నాయి. మిత్రులు అరబోలు వీరాస్వామికి, ధర్మశెట్టి రమణలకు ఫోన్ చేశాను. బస్టాండు దగ్గర ఉన్న టీస్పోల్ వద్దకు రమ్మున్నాను. వాళ్ల వచ్చారు. పత్రికల్లో ప్రచురించిన వార్తను, మేమిచ్చిన ప్రకటనను చదివాం. నిరసన ప్రదర్శన గురించిన ప్రణాళికను రూపొందించుకున్నాము. ఆందోళనకు కావలసిన సామాగ్రి నేకరించేందుకు పూనుకున్నాము. సంస్థ ప్రతినిధిలు యన్. సాదక్, ధర్మశెట్టి రమణ, బాబుయ్య లతో పాటు రైతు నాయకుడు డి. యన్. నారాయణ, బి.సి. సంఘం నాయకుడు సందిళ్ల బాలసుబ్రయ్యలకు ఫోన్ చేసి వెంటనే రావాలని చెప్పాము. తెలుగు భాషా పరిరక్షణ నినాదాలను రాసేందుకు అట్టముక్కల కోసం సాయిబాబా కాంప్లెక్సుకు ఫోయాం. బట్టలపూర్వ యజమాని మాకు కావలసిన

ఆట్టముక్కలు ఇచ్చారు. బ్యానరు కోసం గుడ్డ కూడా తీసుకున్నాం. బ్యానరును ఎన్.వి.కె టైలర్ భూమాయపలై వెంకటసుబ్బయ్య కుట్టించి ఇచ్చాడు. చిత్రకారుడు సింగందెట్టి రామకృష్ణ గుడ్డ బ్యానరుపై కార్యక్రమ వివరాలను, నినాదాలను రాశిచ్చాడు. నడుస్తున్న చరిత్ర పత్రిక స్వార్థితో తెలుగు పత్రాకాన్ని స్పుయంగా అప్పటికప్పుడే రూపాందించాము. సంస్క కార్యాలయము నుండి పారశాల వరకు నినాదాలు చేస్తూ ప్రదర్శనగా వెళ్ళాము. మా సంస్క సభ్యులతో పాటు ఎన్.టి.యు.నాయకులు ఎ.పిల్చినివాసులు, మల్లేశ్వరంరెడ్డి, పాలకొండయ్య, ఎ.పి.టి.ఎఫ్ నాయకులు సి.వి.ప్రసాద్, వెంకటసుబ్బయ్య, బి.జే.పి. నాయకులు బి.పి.వెంకటప్రతాప్, ఒంబేరు శ్రీనివాసులరెడ్డి, రాజమోహనరెడ్డి, జి.సి.గురవు, పుల్లయ్య, అంకిరెడ్డిపలై నారాయణరెడ్డి, హూల సుబ్బాయుడు, ఎన్.రామసుబ్బారెడ్డి, అన్నపరిణ్ణి శేఖర్ రెడ్డి, విద్యార్థి నాయకులు మద్దలేచి చిట్టిబాబు, భాజావలి, యూత్సఫదర్సెపన్ నాయకులు రమణ, శ్రీరాములు, రఘవతుల్లా, యోహోన్, శంకర్, మైదుకూరు రైతు సేవాసంఘం నాయకుడు డి.యి.న.నారాయణ, విక్రాంత తెలుగు ఉపాధ్యాయులు కుళ్యాయిరెడ్డి, యల్లులంపలై మిత్రుడు యన్. వెంకటేశ్వరనాయుడు ప్రదర్శనలో పాల్గొన్నారు విలేకర్కర్కు సమాచారం అందజేశాం. జిల్లా కేంద్రంనుంచి వచ్చిన ఎన్.ఎఫ్.ఐ విద్యార్థి నాయకుడు శ్రీనివాసులు, సుబ్బాయుడు, కొండయ్య, ఓబులేసు, పి.నరసింహులు లతో అందరమూ సెయింట్ జోఫ్స్ అంగ్గమాధ్వమ పారశాల వద్దకు చేరుకున్నాం. బ్యానర్లు పట్టుకుని, సల్లబ్యాడ్జీ ధరించి తెలుగు పత్రాలను చేతబూని పారశాల ముఖద్వారం వద్ద బేరాయించాం. పెద్ద పెట్టున నినాదాలను చేయడం ప్రారంభించాము.

కొంత సేపటికి సాహిత్య మిత్రులు, భాషాభిమానులు, కళాకారులు, విద్యావంతులు అనేకమంది అక్కడికి చేరుకున్నారు. పారశాల గుర్తింపు రద్దు చేయాలని, యాజమాన్యముపై చర్య తీసుకొని కేసు పెట్టాలని నినదిస్తూనే ఉన్నాం. మంత్రి మాటిక్య వరప్రసాద్, ఆర్టిష్ మన్మథరెడ్డి ఇచ్చిన ఆదేశాల మేరకు విచారణ అధికారిగా వచ్చిన ఉప విద్యాశాఖాధికారి సుబ్బారెడ్డిగారు పారశాల వద్దకు చేరుకుని కరస్పాండెంట్ యన్. ప్రభాకర్ను విచారించడం ప్రారంభించారు. వెంటనే అధికారి బయటికి రావాలని నినాదాలు చేసినాము. ముందుగా భాషోద్యమకారులమైన మా పిర్మాదును తీసుకోవాలని నినాదాలు చేశాము. దీనితో ఆందోళన చేస్తున్న మావద్దకు విచారణాధికారి సుబ్బారెడ్డి, మందల విద్యాశాఖాధికారి సుకవనం, డి.ఎన్.పితో కలిసి వచ్చారు. ఈ సంఘటనపై బహిరంగ విచారణ జరపాలని, ముందుగా పారశాల యాజమాన్యంపై కేసు పెట్టి అరెస్టు చేయాలని, పారశాల గుర్తింపు రద్దు చేయాలని పట్టబట్టాము. విచారణ చేయడం వరకే తన పని అనీ, ప్రభుత్వం చర్చలను తీసుకుంటుందని విచారణాధికారి చెప్పారు. మా వాదనను విని పిర్మాదును నమోదు చేసుకున్నారు. అప్పటికే పోలీసు సిబ్బంది కూడా అధిక సంభ్యలో పారశాల వద్దకు చేరుకున్నారు. ఈ లోగా పట్టణంలోని అన్ని పారశాల విద్యార్థులు భారీ ర్యాలీ జరుపుతూ ఆందోళనా ప్రదేశానికి చేరుకున్నారు. అప్పటికే అన్ని ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా మరియు ట్రైంట్ మీడియా ప్రతినిధులు అధిక సంభ్యలో పారశాల వద్దకు చేరుకున్నారు. కొన్ని ఛానెళ్ల మా ఆందోళన ధృత్యాలను

ప్రత్యక్ష ప్రసారం చేయడం ప్రారంభించాయి. పరిస్థితి ఉత్పంచంగా మారింది. సమాచారం అందిన ప్రజలు అనేకమంది ఆందోళనకు చేయి కలిపారు. చాలా సేవటి తర్వాత విచారణాధికారి, మండల విద్యుత్శాఖాధికారి పోలీసులను వెంటబెట్టుకొని పారశాల కరస్పొండంట్ ఫాదర్ యన్. ప్రభాకర్ ను ఆందోళనా శిబిరం దగ్గరకు తీసుకువచ్చారు. పిల్లలపై అలాంటి చర్య తీసుకోవడం తప్పని, జరిగినదానికి బాధపడుతున్నానని, తాను నిన్నటి దినం ఊర్లోనేని, పిల్లల మెడలకు అట్లలను వేళాడదినిన విషయం తనకు తెలియదనీ, తెలుగంటే తనకు ప్రేమ అనీ, తాను కూడా తెలుగు సాహిత్యం చదివాననీ చెప్పుకొచ్చారు. తమ పారశాల ఉపాధ్యాయులాలు చేసింది తప్పేననీ.. కాబట్టి చేసిన తప్పుకు క్షమించమని పశ్చాత్తాపవడుతున్నట్లుగా చెప్పారు. దీనికి మేము స్పందిస్తూ తెలుగులో మాట్లాడిన విద్యార్థులను పారశాలలో రోజు శిక్షిస్తున్న విషయం కూడా తెలిసిందనీ, నిజాన్ని దాచిపెట్టవద్దనీ గట్టిగా నిలిండిశాము. తల్లిదంట్రుల, ఆందోళనకారుల ప్రత్యుత్తో దిక్కుతోచని కరస్పొండంట్ తిరిగి తన కార్యాలయానికి వెళ్లిపోయినారు. సంఘటనపై బహిరంగ విచారణ జరపాలనీ, పారశాల గుర్తింపును తక్షణమే రద్దు చేయాలనీ, యాజమాన్యాన్ని అరెస్టు చేయాలనీ మళ్లీ పెద్ద పెట్టున నినాదాలు చేయడం ప్రారంభించాం. పారశాల వద్ద జనం అధిక సంఖ్యలో గుమికూడుతున్నారు.

ఆందోళన తీవ్రరూపం దాల్చింది. బహిరంగ విచారణ చేస్తే నిజాలు బయటికొస్తాయని భయపడిన యాజమాన్యం తరగతి గదిలోని పిల్లలతో అబద్ధం చెప్పించే ప్రయత్నాన్ని ప్రారంభించారు. తమ ఉపాధ్యాయులను తరగతి గదుల్లోకి పంపి పిల్లలచేత తమకు అనుకూలంగా చెప్పించుకునే ప్రయత్నం మొదలు పెట్టారు. ఈ సంగతి తెలుసుకున్న పారశాల ఉపాధ్యాయులకు పోటీగా పాత్రికేయులు తరగతి గదుల్లోకి వెళ్లి విద్యార్థుల అభిప్రాయాలను సేకరించడం మొదలు పెట్టారు. ఈ పరిణామంతో యాజమాన్య సిబ్బంది పాత్రికేయులతో వాగ్వాదానికి దిగారు. దీంతో అక్కడ కొంతనేపు గందరగోళ పరిస్థితి నెలకొంది. పారశాల సిబ్బంది వైఖరిని మీడియా ప్రతినిధిలు తీవ్రంగా నిరసించి ఈ విషయాన్ని సి.ఐ. శ్రీనివాసులు దృష్టికి తెచ్చారు. ఈ విషయాన్ని తెలుసుకున్న విద్యార్థులు ఉద్యమకారులు కోపోద్రేకులైనారు. ఉద్యమ నాయకులను, పోలీసులు శాంతింపచేసినారు. మిషనరీ, ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలల్లో జరుగుతున్న తెలుగు వ్యతిరేక చర్యలకు చరమగితం పొడతామనీ, సరికాత్తగా తెలుగుభాషా పునాదులను నిర్మించుని నినాదాలు చేయడం ప్రారంభించాము. మరి కొంతనేపటికి పోలీసు అధికారులు ఆందోళనా శిబిరం వద్దకు వచ్చి జరిగిన సంఘటనపై పిర్యాదు రాసి ఇస్తే మేము చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. పిర్యాదును రాసి పోలీసులకు ఇచ్చాము. తెలుగు భాషాపోద్రేము సమాఖ్య కేంద్ర కమిటీ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ సామల రమేష్బాబు ద్వారా ఈ సంఘటన గురించి తెలుసుకున్న తెలుగుభాషా వికాస ఉద్యమ రాష్ట్ర కార్యదర్శి జె.ఎస్.ఆర్.కె శర్మ, కర్నాలు జిల్లా కార్యదర్శి కాకర్ల రాముడు కర్నాలు నుండి మైదుకూరికి వచ్చారు. సాయంత్రం స్థానిక కోదండరామాలయంతో విలేకరుల సమావేశం ఏర్పాటు చేశాం. ఇటువంచి దుశ్శర్యలకు

పాల్వదుతున్న యాజమాన్యంపై కరిన చర్యలు తీసుకోవాలని, ఇలాంటివి పునరావృతం కాకుండా ప్రత్యేక జీ.వో. విడుదల చేయాలని పత్రికా సమావేశం ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరాం.

కడపకు వెళ్లి జె.ఎస్.ఆర్.కె.శర్మ , కాకర్లరాముడు, అరబోలు వీరాస్వామి, ధర్మశేష్టీ రమణ, బి.జె.పి నాయకులు బి.పి. వెంకటప్రతాపరెడ్డి, అంకిరెడ్డిపల్లి నారాయణరెడ్డి లతో కలిసి ఆ రాత్రి 10 గంటలకు జిల్లా కలెక్టర్ శశిభూషణ్ కుమార్ గారిని కలిశాము. మా ఫిర్యాదును కలెక్టరుకు ఇచ్చాం.

తర్వాత 29వ తేదీ ఉదయం సెయింట్ జోస్ఫ్ పొరశాల దుశ్శర్యలపై నిరసించిన ఉపాధ్యాయులు యాజమాన్యంపై కరిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఎం.ఆర్.సి కార్యాలయం నుండి నాలుగు రోడ్డ కూడలి వరకు భారీ నిరసన ప్రదర్శన జరిగింది. అక్కడ ఉన్న కృష్ణదేవరాయల విగ్రహానికి పూలమాల వేసి తెలుగుభాషా జౌన్సుత్వాన్ని గురించి మాట్లాడినాము. దేశభాషలయందు తెలుగులెస్స అంటూ పెద్దవిత్తన నినాదాలు చేసినాము. ఈ ప్రదర్శనలో మా సంస్కృతానిధులు వీరాస్వామి, ధర్మశేష్టీ రమణ, ఉపాధ్యాయ నాయకులు పాలకొండయ్య, జి.ఆర్.మల్లేశ్వరరెడ్డి, లక్ష్మినారాయణరెడ్డి, అంకన్న, వెంకటసుబ్రమయ్య, బి.జె.పి నాయకుడు ముద్దం సుబ్బారామయ్య, అనేక మంది మహిళా ఉపాధ్యాయులు పాల్గొన్నారు. అప్పటికే చాలా కాలంగా ‘నడుస్తున్న చరిత్ర’ పత్రిక ద్వారా తెలుగు భాషాద్వయమం పై అవగాహన పెంచుకుని ఉన్న మేము ఈ సంఘటన తర్వాత తెలుగు భాషాద్వయ సమాఖ్య అధ్యక్షులు డాక్టర్ సాముల రమేషబాబు గారి ఆహోనం మేరకు సమాఖ్యలో ప్రాతినిధ్యం పొంది తెలుగు ఉద్యమంలో మావంతు భాధ్యతల్ని పంచుకుంటూ వస్తున్నాం. ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న ఉద్యమకారులు, ఉపాధ్యాయ నాయకులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సాహిత్య మిత్రులకు, కళాకారులకు సామాన్య ప్రజలకు మా సంస్కృతరపున ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాం.

-తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి

వ్యాసాలు

‘పరభాషలో నవ్వలేను..ఏడ్యలేను’

- ఎ.బి.కె .ప్రసాద్

ఆమధ్య కొలది మాసాల క్రితం లండన్‌నుంచి వెలువదే ‘ది సన్’ అనే పత్రిక బ్రిటీష్
కొన్సిల్ వారు మాతృభాషల గురించి జరిగిన ఒక సర్వేక్షణ వివరాలను ప్రచరించింది.
విదేశాల్లో ఉన్న ఆంగ్లభాషా ప్రియులు 40వేల మందిని ఆంగ్లభాషలో మీకు నచ్చిన అందమైన
పదం ఏమిటో చెప్పండని ఆ సర్వోలో బ్రిటీష్ కొన్సిల్ కోరింది. అత్యదిక సంఖ్యాకులు
అత్యంత ప్రియమైన అందమైన పదం మదర్ (అమృతల్లి) అని పేర్కొన్నారు.

తల్లి కడుపునుంచి భూమీద పడిన మరుక్కణం నుంచి తన ఉనికిని చాటుకునేందుకు
ఉగ్గతో పాటు అమృ అని పిలవడానికి శివపులు తపసపడతారు. అదే తల్లి భాష/
మాతృభాష! అలాగే అసలు భాష పుట్టుకురావడానికి, దూసుకుపోవడానికి మూలం
ఎక్కడుండో ప్రపంచ ప్రసిద్ధ భ్లోరిడా విశ్వవిద్యాలయ మానుష శాస్త్రవేత్త ప్రొఫెసర్ డీన్ఫాక్
చెప్పాడు. తల్లి తన పసిబిడ్డతో గోముగా ముద్దుముద్దుగా లాలనతో చేసే సంబంధం భాష
అవిర్భావానికి, భావికికాసానికి మూలం అన్నాడాయన. దాని ఆయన ‘జీబీ టాక్’ అని
పేరు పెట్టారు. పసివాడితో సాగించే ఈ భాషణకు ఆయన ‘మదరెని’ అని పేరుపెట్టాడు!
ఇది ఇప్పుడెందుకు చెప్పపలసి వచ్చిందంటే - వర్ధమాన దేశాల మార్కెట్సులు తమ సరుకులును
సంతులగా మార్చుకొని, వర్ధమాన దేశాల వస్తువుత్తులును దెబ్బ తీసేందుకు, ఒక సాఫన్‌గా
సమాచార సాంకేతిక వ్యవస్థలో భాగంగా ఇంగ్లీషు బాహనే వ్యాపార ప్రయోజనాలతోపాటు
ప్రపంచీకరించాలన్న నిర్దయాన్ని అమెరికా ప్రపంచబ్యాంకు ఎంపిఎఫ్ , ప్రపంచ వాణిజ్య
సంస్థ (డబ్బుటీట్) లను ఇదేశించి ఉండి గసుక! ఈదేశం వల్ల ప్రపంచంలోని మాతృభాషలకు/
సాధానిక భాషలకు/ ప్రాంతీయభాషలకు రాసున్న ప్రమాదాన్ని ఐక్యరాజ్యమాత్రి, విధాన
సాంస్కృతిక విభాగం (యునెస్కో) గుర్తించింది. సుమారు 300 సంవత్సరాలపాటు ఆసియా,
అఫ్రికా, లాటీన్ అమెరికాలపై సాగిన అంగ సౌమ్యజ్య వలన విధానం వల్ల దెబ్బతిన్న
దేశాలు మాతృభాషలపై ప్రపంచీకరణ పేరిట సాగున్న సరికొత్త భాషా దురాక్రమణ
గురించి 1999లోనే యునెస్కో హెచ్చరించింది. మన దేశంలో కూడా దాని ప్రభావంవల్ల
ఇంతకు ముందే మాతృభాషల అభివృద్ధిని పణంగా పెట్టి శృతిమించిన రాగంలా
పరభాషావ్యామాహం కొనసాగుతూ వస్తోంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 1966 లోనే సచివాలయస్థాయి నుంచి గ్రామస్థాయి వరకు
తెలుగులోనే పాలనా వ్యవహారాలన్ని సజావుగా సాగాలని ఆదేశించి 40 సంవత్సరాలు
కావస్తున్నా పరిస్థితి ఎదుగు బోధుగు లేకుండా ఉండని ఉద్యోగపర్గాలు సహా అందరూ
అభిప్రాయ పడుతున్నారు. భాషలు నేర్చడానికి, మాతృభాషలో విద్యాబోధన సాగడానికి
మధ్య తేడాను గుర్తించని దొర్ఘన్యపు దశలో మనం ఉన్నాం. సర్వత్రా ప్రైవేటీకరణ మైకంలో

ప్రపంచ బ్యాంకు చేస్తున్న పని పాలనారంగంలో ప్రభుత్వం పాత్రను నిర్విర్యం చేసి, విద్యుత్వపథాలో కూడా ప్రైవేటీకరణను సుసాధ్యం చేసిపెట్టే, సానుకూలపరిచే ట్రోకర్ పాత్రగామర్జుడం. దీనికి ‘ఫెనిలిటీటర్’ అనే ముద్దు పేరు తగిలించారు. ఈ దశలో తామరతంపరగా ప్రైవేటు విద్యుత్సంస్థలు ప్రాథమిక దశనుంచి ఉన్నత స్థాయి వరకూ, ఎల్కేసీ నుంచి పట్టభద్రానంతరం దశ వరకూ ఇంగ్లీషును బోధనా భాషగా రుద్దుతున్నాయి. చివరికి, ప్రాథమిక విద్యుత్వశ సుంచి పదవతరగతి వరకు తెలుగు బోధనాభాషగా ప్రభుత్వ పారశాలో కొనసాగుతున్నందుకు సంతోషిస్తున్న స్థితిలో ప్రభుత్వ పారశాలలో కూడా ఈ విడాదినుంచి ఒకటి -రెండు తరగతులలో ఇంగ్లీషును బోధనా భాషగా రుద్దాలని నిర్ణయించారని వార్తలు. ఇది మాతృభాషగా తెలుగును అవమానించడమే కాకుండా మాతృభాషలో విద్యుతోధన, మాతృభాషలో పరీక్షల నిర్వహణ విధిగా జరగాలన్న 1925 నాటి ఆంధ్ర విషాధియులయం తీర్మాణానికి, మాతృభాషలో పరిపాలన, మాతృభాషలో విద్యావకాశం పొందే లక్ష్యంతో ప్రారంభమైన భాషా రాష్ట్రాల ఉద్యమ స్వార్థికి పరమ విరుద్ధమని, గుర్తించాలి.

ఇటీవల విశాఖనుంచి వెలువడిన వార్తల ప్రకారం, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ పారశాలల్లో ఒకటి రెండు తరగతుల్లో ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే పారాలను నిర్వహించాలన్న నిర్ణయాన్ని ఉపాధ్యాయులు నిరసించారు. అధికారులకు ఉన్నట్టుండి పేద ప్రజల బిడ్డలమీద ప్రేమ పుట్టుకొచ్చినట్లుంది. ఉద్యోగాల కోసం సాగే వేటలో పేద కుటుంబాలకు చెందిన విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు విద్య లేక వెనుకబడిపోతున్నారట!

ఒక వైపున సాంఘిక, ఆర్థిక అసమానతల కారణంగా, కులవ్యవస్థలో భాగంగా అనేక సౌకర్యాలకు దూరమై ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యుత్వశల్లోనే చదువులు చాలించుకోవలసిన దుర్భితితో కొట్టుమిట్టాడుతున్న దశలో పేద కుటుంబాలున్నారున్నది సగ్గునత్యం కానీ, తెలుగును బోధనాభాషగా రెండు తరగతుల సుంచి ఉపసంహరించే పక్కంలో ఈ పారశాలకు ప్రభుత్వ గ్రాంట్ ఎలా లభిస్తుంది? ఇంగ్లీషు బోధనా భాషగా పొర్చుప్రణాళికను అమలు జరుపగల సామర్థ్యమన్న ఉపాధ్యాయులు ఎంతమంది ఉన్నారు? ఈ తప్పుడు ప్రయోగమంతా యునెస్కో పోచురించినట్లు మాతృభాషల ఉనికిని క్రమంగా దెబ్బతీయడం ద్వారా, వర్ధమాన దేశాల మార్కెట్లుపై పూర్తి పెత్తనం సాగించే ప్రయత్నంలో వలసవాదులు, బహుళజాతి వాటిజ్య గుత్త సంస్కలూ ఇంగ్లీషును భాషా దురాక్రమణకు ఒక సాధనంగా మార్కుపోవడానికి వస్తున్న ప్రయోగమేనని మరిచిపోరాదు.

ఇంగ్లీషు సహా, ఎవరైనా ఎన్ని భాషలనైనా నేర్చుకోవచ్చు. అందుకు ప్రభుత్వాలు అవకాశాలు కల్పించడం వేరు! కానీ బోధనాభాషలగా మాతృభాషల స్థానాన్ని తోసిరాజే స్థాయికి, వరభాషా వ్యాప్తిని అనుమతించరాదు. శాస్త్ర, సాంకేతికరంగాల పురోభివృద్ధికి ఇంగ్లీషు తప్పనిసరి అనే వాదనను (ఒక భాషగా నేర్చుకోవడంగాక) జరీనీ, జపాన్,

రఘ్య, చైనాలు తప్పని నిరూపించాయి. అవి తమ మాతృభాషలలోనే బోధనను, శాస్త్ర సాంకేతిక విద్యా వ్యాఖ్యానికి ప్రశంసనీయంగా చేసుకున్నాయి. అన్యభాషా పదాలను, అలవాటుగా రూఢమైన పరభాషా పదాలను తనలో ఇముడ్చుకుంటూనే స్వయంప్రకాశం పొందాయి. ఒక తెలుగు భాషా పండితుడు స్వస్థం చేసినట్టుగా పాలకుల పరాయా భాష వాడడం వల్ల పరిపాలన సౌలభ్యం కోసం పరభాషా పదాలు కలిసాయని కొందరనుకుంటారు. కానీ వందల సంవత్సరాల పరభాషా పాలకుల పరిపాలనలోకంటే, మనం స్వతంత్ర భారత పౌరులమైన తరువాత యాఛై సంవత్సరాలలో కలసిన పరభాషా పదాలు వందల రెట్లు ఉన్నాయి అనడం అతిశయ్యాత్మికాదు. నిజానికి ఈ పరిణామం పారకులగాని, వీక్షకులగాని కోరుకున్నది కాదు. ఈ పని, అధికారుల, రచయితల పరభాషా వ్యాఖ్యాపా! మన పెద్దలంతా ఇప్పటికి 70వ పడిలో పడిన వాళ్ళంతా ప్రాథమిక దశనుంచి ప్రొస్సుగూలు స్థాయి వరకూ తెలుగు మాధ్యమంలో విద్యాభ్యాసం చేసిన వాళ్ళని మరచిపోరాదు. ఒక దశలో ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ విద్యను ఉర్దూ మాధ్యమంలోనే సగర్పంగా, పూర్తి చేసి ప్రతిభావంతులుగా రాణించలేదూ? అందాకా ఎందుకు - చివరికి హిందీభాషా ప్రోంతాల్లో (ఉత్తరాదిన) ప్రాథమిక దశనుంచి ఉన్నత విద్య దాకా మాతృభాషలోనే విద్యాబోధన ఎలా సాధ్యం అవుతోంది? సమాధానం రాదు.

మాతృభాషకే అన్యాయం

త్రిభాషా సూత్రం పేరిట మాతృభాషలకే అన్యాయం జరుగుతోంది. ఈ సూత్రం ద్వారా హిందీయేతర మాతృభాషలను కనీసం ఒక్కూన్ని కూడా హిందీ ప్రోంతాల్లో ప్రోత్సహించడంలేదని గమనించాలి. దీనికి తోడు ఇప్పుడు గ్రోబ్లైజేషన్ పేరిట మాతృభాషలమైన ఇంగ్లీషు నయావలన సాంస్కృతిక దురాక్రమణకు తలుపులు తెరవడం! ఇక్కడ కార్పోరేట్ (ప్రైవేట్) కళాశాలల్లో తెలుగుబోధనలేదు! త్రిభాషా సూత్రం కూడా ఎగిరిపోయి మధ్యలో జక్కడి సంస్కృతాన్ని మార్చేశారు. బహుశా ఈ చొరబాటును బుద్ధిపూర్వకంగానే హిందీపండితులు, తెలుగు భాషా వ్యాప్తి రుచించని కొందరు సంస్కృత పండితులు ప్రోత్సహించి ఉండాలి!

దేశంలో హిందీ మాట్లాడే జనాభా తర్వాత రెండవ పెద్ద భాషగా తెలుగు మాట్లాడే వారి సంఖ్య (16 కోట్లమంది) ఎక్కువ! ఈ త్రిభాషా సూత్రం బాధపడలేకనే ఇరుగుపొరుగైన తమితులు, కన్నడిగులు, మలయాళీలు పాలనాభాషలుగా, బోధనభాషలుగా మాతృభాషలను అల్లారు ముద్దుగా పెంచి, పోషించుకుంటున్నారు. స్వభాషాభిమానం దురభిమానంగా మారనంతవరకూ అన్యభాషల పట్ల ద్వేషం ఎవరికి ఉండనక్కదేదు. భాష అనేది భావ ప్రకటనకు అనుకూలమైన వాహిక కాబట్టి భాషల అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తాం. ప్రోత్సహిస్తాం తనకు మాలిన ధర్మం, మొదలు చెడిన బేరంగా ఉండకూడదన్నదే ఇక్కడి నీతి, బహుశా ఈ నీతిని మనకున్నా ఒక దశలో కొందరు పరాయాపాలకులే పాటించారేమో! ఉదాహరణకు తెలుగు పౌరుషం

లార్డ్ మెకాలే. ఇంగ్లీషు భాష ద్వారా చాకిరీకి తాకట్టుగా మార్పిన విద్యావస్థను మధ్యలో కొంతకాలం అడ్డుకొని భారతదేశంలో స్థానిక/ మాతృభాషలు అభివృద్ధి కానంతకాలం ఆంగ్లభాషలైపు ఆకర్షణపెరగడని తప్పించియా కంపెనీ ఉన్నతోద్యేగిగా హ్యాట్న్ హడ్సన్ తెగేసి చెప్పాడు. ఆంగ్లేయులకు, భారతీయులకు మధ్య కేవలం దుబాసీలుగా వ్యవహరించే ఒక వర్గం తయారయ్యిందుకు మనం చేయలసినదంతా చేయాలి. రక్తంలో, రంగులో మాత్రం భారతీయుడై ఉంటూ, రుచులతో, భావాల్లో తెలివిలో ఇంగ్లీషు వాళ్ళలా వ్యవహరించే వాళ్ళగా ఉండాలని మెకాలే కోరుకున్నాడు. బహుశా అధికార భాషలుగా మాతృభాషలను నిర్మిందంగా అమలు పరచడానికి మోకాలడ్డుతున్న వాళ్ళు, కొందరు అధికారులు, మెకాలే వేలు విడిచిన వర్గమే అయిఉండాలి!

1854లో సర్ ‘చార్లెస్ ఉడ్డ’ అనే ఉన్నతాధికారి ఎడ్యూకేషన్ డిస్ట్రిక్ట్ (విద్యావత్తం) అనే ప్రసిద్ధ పత్రం ద్వారా భారత సమాజంలోని మధ్యతరగతి ప్రజలలో విద్యావ్యాప్తికోసం మాతృభాషలలోనే విద్యాజోధన జరపాలని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వానికి సూచించారు. 1949 నుంచి 1985-86 నవోదయా విద్యా సంస్థ వరకూ యూనివర్సిటీ ఎడ్యూకేషన్ కమీషన్లు మొత్తుకుంటూ వచ్చింది కూడా అదే! అందుకే కవి ఛాయాజాలున్నారు, “నా ప్రేమ నా అభిమానం మిత్రులకు అర్థం కావాలి/ నా ఆగ్రహం, నా ఆవేశం శత్రువులకు అర్థం కావాలి/ నా శ్రమ, నా శక్తి నా భాషలోనే వ్యక్తంకావాలి/ పుట్టుక దగ్గర, చావ దగ్గర పర భాషలో నవ్వేలేను, ఏడ్వ్యలేను” అని.

నిజానికి విక్ష్యతలే మన తెలుగు ప్రకృతి పదాలు! దీనంతటికి ప్రధాన కారణం ‘జనని సంస్కృతంబు సకల భాషలకును’ అన్న మూడువిశ్వాసం. ఈ తప్పుడు సముక్కంతేనే వాడుకలో ఉన్న వేలాది దేశీపదాలను సంస్కృతీకరించారనీ, లేదా అచ్చ తెలుగు పదాలకు సంస్కృత సంబంధమైన కృతక వ్యత్పత్తి కల్పించారని పరిశోధకులు నిగ్రహించారు. ఎందుకంటే ఈ దురభిమానమే ఓరుగల్లును వికిలినసగరంగాను, పెనుగండను ఘనగిరి గానూ చెయ్యేరును బాహుదాగాను యథేచ్చుగా మార్చింది! అలాగే ఈ దురభిమానమే కరినాడును కర్మాంగా అని అత్తిరాల గ్రామాన్ని హాత్యారాల అని, నార్త సింహచలాన్ని నారద సింహచలంగానూ సంస్కృతీకరించేలా చేసిందని మరువరాదు అంతేగాదు, తల్లిని మాతృ చేశారు. తండ్రిని పితృచేశారు. ఈ సంస్కృతీకరణతో మన తెలుగైన ఆకులీలు పోయి పర్షాశాల వచ్చింది. దీవి, లంకపోయి దీపం వచ్చింది. అడుసు/రోంపి పోయి పంకం వచ్చింది. చదువు చంకనాకి విద్యగా మారింది. కబ్బం కాస్తూ కావ్యం అయింది. తిట్టపోయి మనపొలి శాపంగా వచ్చింది. ఒట్టును గట్టుపైన పెట్టి శపథం అందలం ఎక్కింది. సేడ్యుం/ సాగుపోయి వ్యవసాయం వచ్చింది! వేకి పోయి ఉప్పుం/జ్వరం వచ్చాయి! ఉనురు ప్రాణంగా మారింది. నెత్తురు కాస్తూ రక్తంగా మారింది! జనపదాలను, జానపదులను, వారి నేలతల్లి కళారూపాలను, గ్రామీణ స్త్రీ సాహిత్యాన్ని ఏనాడూ విడిచిపెట్టామో ఆనాటినుంచి తెలుగువాళ్ళు పదాల కోసం పడిగాపులు పదాల్చి వచ్చిందని గ్రహించాలి.

మాతృభాషకు అవమానం

- పొబ్బర్ నాగేశ్వరరావు,

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు నుడివినట్లు “ఈశ్వరానుగ్రహమున...” మనకు ఆంగ్నేయుల పాలన సంప్రాప్తమైన నాటినుంచీ, శతాబ్దులుగా మనం ఆత్మన్యానతకు గురి అవుతున్నాము. కడప జిల్లా మైదుకూరులోనీ ఒక ఆంగ్న మాధ్యమ పారశాలలో తెలుగు భాషకు జరిగిన అవమానం, ఈ ఆత్మన్యానత భావ చరిత్రలో భాగం. చిన్న పిల్లల మెడలో పలకలు వేలాడదినీ ఎండలో నిలబెట్టినందుకు పారశాల వారిని శిక్షిస్తారా? రెండింటికి కూడా శిక్షలు ఉన్నాయా? ఆంగ్న మాధ్యమ పారశాలలో పిల్లల నోటివెంట తెలుగు పలకే వినబడరాదన్నది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని పారశాలల్లో కొనసాగుతున్న నిబంధన. దీన్ని మొదట ప్రభుత్వం తొలగించాలి!

గురజాడ అప్పారావు పంతులు కన్యాశుల్చం నాటకంలో వాచ్యంగాను, ధ్వన్యాత్మకంగాను అంగ్నభాష వాడకాన్ని ఆధునికతకు ప్రతీకగా నిలబెట్టారు! అందువల్ల ఆ పరంపరను తల్లిదంప్రులం, తాతలం, బామ్మలం ఇంగ్నేషు భాష ఆధిక్యాన్ని మన అంతరాత్మలలో ఘనంగా ప్రతిష్టించుకొని ఉన్నాం! ఈ ప్రతిష్టాను భారతీయ చిత్తపుద్దితో మొదలయ్యేవరకు తెలుగునకు మాత్రమే కాదు భారతీయ మాతృభాషలన్నింటికి కూడా ఆంగ్నభాషా సాంకర్యం తప్పదు. ఇంగ్నందులోను, అమెరికా, ఆఫ్రేసియా, కెనడాలలో నిరక్షర కుక్కలు పైతం ధారాళంగా మాట్లాడే ఆంగ్నభాష విద్యాధికతకు చివ్వామన్న అబద్ధాన్ని మన బుద్ధులనుంచి తొలగించుకోవడం మాతృభాషల ఉద్దరణకు మొదటి మెట్లు కాగలదు.! అప్పటి వరకూ ‘వంటగది’ అనడం బదులు ‘కిచెన్’ అని తల్లులు అంటున్నంతవరకూ -పిల్లలకు తెలుగు పట్ల మమకారం ఏర్పడబోదు! మనదేశంలో బాల బాలికలకూ, గ్రామీణ ప్రాంతాల పిల్లలకు అక్షరాస్యత వంటబట్టడం ఆంగ్నేయుల పాలన మొదలైన తరవాతనే...” అని గిడుగు రామమూర్తిపంతులు గారు గత శతాబ్ది ఆరంభంలో నిర్మారించినట్లు చరిత్ర! మనలను మనమే కించపరచు కొనడానికి గిడుగువారి నిర్ధారణకు మించిన నిజం మరొకటి కనిపించదు. ఎందుకంటే భారతదేశంలో అనాదిగా అన్నిచోట్ల బాల బాలికలన్న విచక్ష లేకుండా అన్ని కులాలవారు, వర్గాల వారు, విద్యలు నేర్చుకొనడం వాస్తవమైన చరిత్ర! అందరూ విద్యలను నేర్చుకునే పడ్డతిని బ్రిటీష్ దురాక్రమణ దారులు పదిపోడవ, పడ్డనిమిదవ శతాబ్దులలో భూస్థాపితం చేయడం మరో వాస్తవం! అందువల్ల బ్రిటీష్ దురాక్రమణ పూర్వ్ భారతీయ సమాజంలో గ్రామీణులు, మహిళలు, విద్యార్థులును చూడకూండా చీకటిలో మగ్గపోయేవారు! అన్న అబద్ధాన్ని మన నెత్తిమీది నుంచి దించిపారేయాలి! అది జరగనంతవరకూ, “ఇంగ్నేషు వారి పడ్డతలు అన్నే ఆధునికతకు, అభ్యుదయానికి మారుపేర్లు” అన్న బ్రాంతి తొలగదు! ఆ బ్రాంతి తొలగినప్పుడు మాత్రమే భారతీయుణ్ణి భారతీయుడుగా

నిలబెట్టే చదువుకు, అందుకు తగిన బోధన మాధ్యమాలకు ఆదరణ లభిస్తుంది! మొక్కపొటీ నసరింహశాస్త్రి రచించిన ‘బారిస్టర్ పొర్స్యూతీశం’లో నాయకుడు బ్రిటన్‌ను ఆకాశమంత పైకి ఎత్తి అభినందించే ఘుట్టులున్నాయి. బ్రిటన్‌లో దొంగతనాలే జరగవట. వారందరూ నూచీకి నూరుపొళ్ళు నిజాయితీ పరులట! వారి పద్ధతులన్నీ మనం నేర్చుకుని ఆచరించడం తప్పనిసరి అయిన విషయమని- కథానాయకుడు బ్రిటన్ నుంచి తిరిగివచ్చి పారశాల పిల్లలకు ఉద్దేశించాడు! చివరికి బ్రిటన్‌లో శిఖపులు సైతం గుక్కపట్టి ఏడవరిని నాయకుడు నిర్మారించాడు. మనదేశంలో చిన్న పిల్లలు ఏడవడం గొప్ప అపరాధమని నవలాకారుడు నిర్మించి వెళ్ళాడు. “బాలానాం రోదనం బలమ్” అన్న భారతీయ చాటువును ఆయన యద్దేవా కూడా చేశారు. ట్రేఫ్లైన్ మన విద్యావంతులు మనకు చూపించిన పాశ్చాత్యపథంలో ఇలా ఉదాహరణలు, మైలురాళ్ళు, కిలోమీటర్ రాళ్ళు కోకోల్లలు... ఇవన్నీ భారతీయుల బుద్ధికి గుదిబండలన్న సంగతి మనం ఇప్పటికీ పట్టించుకోవడంలేదు! అక్కర మాధ్యమం కంటే దృశ్యత్వపథ మాధ్యమం మరింత బలమైనది. అందువల్ల ప్రభావం కూడ మరింత శక్తివంతంగా మన జీవన విధానంలోనికి చొచ్చుకొని పోయింది!” అదేమిటిరా... నిన్ను ఇంగ్లాండుకు పంపించినప్పటికీ ఇంకా పాత పద్ధతేనా? అదేదో ఉండిగా వేళా... హంధూ... అన్న డైలాగు క్రీస్తు శకం 1950 దశకం నాటి ‘అప్పుచేసి పచ్చకూడు’ సినిమాలోనిది. భారతీయ పద్ధతిలో నమస్కారం పెట్టడం గురించి ఇది వెక్కిరింపు. అది దుష్ట పాత్రధారి భావం. కానీ క్రమంగా మంచి పాత్రల చేత కూడా ఇలాంటి డైలాగులను పలికించారు. ఉదాత్మకరించేవారు పెళ్ళికూరు కాస్తే కూస్తే.. ఇంగ్లీషు కూడా చదువుకుండిలెండీ... అన్నది గుండమ్మ కథ సినిమాలోని పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య డైలాగు! చదువంటే ఇంగ్లీషు భాష మాత్రమేనని, చదువుకున్నవారు భారతీయమైన ఆహారాలపోర్చులకు, అలవాట్లకు, సంప్రదాయాలకు స్ఫూర్తి చెప్పాలని చాటిచెప్పడానికి దృశ్యమాధ్యమాలు అవిరికి కృషి చేస్తున్నాయి. ఘలితంగా నేను ‘తెలుగు మాట్లాడను’ అన్న ఇంగ్లీషు వాక్యాన్ని పదేవదే ప్రాయండం శిక్కగా పొందిన బిడ్డలను చూసి మురిసిపోతున్న పెద్దలు అత్యధికశాతం మన ఇళ్ళలో ఉన్నారు!

తేతాయుగంలో సీతను వెదకుతూ లంకకు వెళ్ళిన హనుమంతునికి ఆయమ్మ అశోకవనంలో కన్నించడం చరిత్ర. సీతమ్మ పొద్యమి రోజున చదివిన విద్యార్థి విద్యవలె-“ప్రతిపత్త పారశీలస్విద్యా ఇవ...” కృశించిపోయి ఉండట - రామాయణ ఇతిహసకారుడైన వాల్మీకి చెప్పాడు. “పొద్యమి రోజున పారాలు చెప్పరాదు, చదువురాదు, అన్న భారతీయ సంప్రదాయం సజీవంగా ఉండిన రోజులలో ఈ ఉపమానం కవికి స్ఫురించింది! ఇప్పుడు ఆ సంతతి అత్యధిక శాతం కవులకు, మేధావులకు విద్యాధికులకు తెలియదు కనుక స్ఫురించదు. వారు వాడరు. ఇప్పుడు ఐరోపా దేశాలలోని సంప్రదాయాలు, సామెతలు, పద్ధతులు భారతీయ విద్యావంతులకు స్ఫురిస్తున్నాయి. ఈ మార్పు బ్రిటీష్

దుండగుల పెత్తనం ఫలితం! ఇప్పుడు అదివారం పారశాలకు సెలవు! పాడ్యమి, చతుర్థశి, అష్టమి, అమావాస్య, పౌర్ణమి దినాలలో పారం చెప్పరాదను పద్ధతిని బ్రిటీష్ దురాక్రమణాదారులు దిగమింగిపోయారు. అందువల్ల ఆ రోజులలో సెలవులు లేవు!

ఆరోజుల పేర్లను సైతం మన నోక్కు ఇప్పుడు పలుకలేవు!! ఆదివారం ఇచ్చే పద్ధతి మంచిదా? పాడ్యమి వంటి రోజులలో సెలవు ఇవ్వడం మంచిదా? అన్న చర్చ మన దేశంలో జరగవచ్చు కానీ ఏ ఇతర దేశంలోనూ తమ పద్ధతి మంచిదా, విదేశాల సుంచి దిగబడిన పద్ధతి మంచిదా? అన్న చర్చలు ఇరుగవు! తమ స్వదేశ పద్ధతులు మంచివని, విదేశాల పద్ధతులను అనుకరింగాదని మనదేశం మినహా దాదాపు అన్ని దేశాలలోను విద్యావంతులు భావిస్తున్నారు! చంట్రుని గమనం వంటి ఖగోళ వాస్తువాలతో ముడిపడి పాడ్యమి వంటి తిథులు ఏర్పడినాయన్నది భారతీయ విద్య! సముద్రాలను సైతం అల్లకల్లోలం చేయగల ప్రభావశాలి చంట్రుడన్నది భౌతిక సత్య! మరి విద్యార్థుల బుద్ధిని, గ్రహణశక్తిని చంట్రుడు ప్రభావితం చేయలేదా? ఎటోచ్చీ ఈ బొధ్ధిక సత్యాన్ని మనం సమృదంలేదు. సమృద్ధుకుండా చేసి పోయినవాడు బ్రిటీష్ దోహిడేదారుడు! 1834సుంచి బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం భారతదేశపు మాతృభాష -సంస్కృత భాష చేసిన పనులన్నింటిని ఆంగ్లంలో చేయడం అలవాటు చేసింది. తల్లిని మింగిన తోడేలు పిల్లలను వదలిపెడుతుండా! అందువల్లనే భారతీయ భాషలను హత్యచేసే కార్యక్రమం సాగిపోతోంది! భారతీయ భాషలన్నీ సంస్కృత భాష నుండి పుట్టాయి. అందువల్ల సంస్కృత భాష నశించిపోయిన ప్రభావం అన్ని భారతీయ భాషలనూ ఆపహిస్తోంది. భారతీయ భాషలలో కొన్ని సంస్కృత భాష నుండి రూపొందలేదన్న కల్లల కథను బ్రిటీష్ వారు కల్పించారు. బిషప్ కాల్వెల్ ప్రచారం చేశారు. ఆ కట్టుకథను భాషా శాస్త్రం పేరుతో విశ్వవిద్యాలయాల వారు ఇప్పటికీ విద్యార్థుల తలకెక్కిస్తున్నారు! దీన్ని మానిపించనిదే తెలుగు ఎలా వెలుగుతుంది?

విదేశీయ దురాక్రమణాదారులు మన నెత్తికెక్కక పూర్వం జయకారం ఈ దేశంలో అభినందనకు, సంబోధనకు, స్వాగతానికి, వీడ్యులనకు పర్యాయపదం... ‘జయ’ అని అంటే ‘జయముగుగాక’ అని అర్థం! దీన్ని మనం మరచిపోయాము. బ్రిటీష్వారి “చదువుల” సారా తాగి మరచిపోయాము. ఇప్పుడ ప్రతినోట ‘బయ్ బయ్’ అని అర్థం లేని పదం వినబడుతోంది! రోడ్లలో, ఇళ్లలో బస్సులలో ట్రైళ్లలో, ఫోన్లలో ‘బయ్ బయ్’ విశ్వంఖల రూపమెత్తి ఉంది! తెలుగు గురించి మాతృభాష గురించి ఇంతగా తపనపదుతున్న వారం ఇక సుంచి ‘బయ్ బయ్’ గుడ్లై ‘టాటా’లను మానేసి ‘జయ్ జయ్’ అని ఎందుకు పలకరాదు? పెద్ద పెద్దవన్నీ ప్రభుత్వాలు చేయాలి కానీ ప్రజలందరూ “జయ్ జయ్” అనడానికి ఏమి కష్టం!

-ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక,
05-11-2009.

ఏమిటీ దుస్థితి..ఏమైనది తెలుగు ద్వయతి

-అక్కిరాజు రమాపతిరావు,

అప్పుడే యాభై మూడేళ్ళయింది తెలుగు వారమంతా ఒకబేసనుకొని, మనందరి భాష తెలుగేనుకొని..ఒక భాషా సముదాయం కష్టశుభాలు, ఆనందోల్లసాలు, భావోద్ఘోగాలు, భావ సమైక్యతలు భాష ద్వారానే కదా మన భాష మనకు తల్లి వంటిది. ఏదైనా కష్టం వస్తే , బాధ అనిపిస్తే, ఏదైనా ఉల్లాసం కలిగితే, ఏదైనా ఉత్సాహం ఉరకలువేస్తే..‘అమ్మా!అమ్మా!’ అని ఆ ప్రతిస్పందనను వ్యక్తికరిస్తాం. సమస్త సృష్టిలో అమ్మకన్నా దగ్గరెంది మరేమంది కనక! మనమంతా మొట్టమొదట వినే మాటలు, అనే పలుకులు అమ్మ దగ్గరమనుచే నేర్చుకుంటాం. మనభాష మన తల్లికి ప్రతినిధి.. మన నాగిరికత, మన సంస్కృతి, మన సాహిత్యం, భాష, మాధ్యమం ద్వారా కాకుండా పెంపాందించడం సాధ్యమా?

అనేక యూరపు దేశాలకన్నా తెలుగువారి జనసంఖ్య ఎత్తువ. వారి కన్న ఎక్కువ చరిత్ర ఉన్నది తెలుగువారికి. అంతర్యద్వాలతో జాతి కలహాలతో స్వపర వ్యతిరేకతలతో ఒక ఫైనా చక్రవర్తి కష్టాలపాలై సాయం అర్థించగా ఒక చోళరాజు ఆయనకు సైనిక సహాయం చేసి ఆదుకున్నాడని భావరాజు వెంకట కృష్ణరావు ‘ప్రాచీనాంధ్ర నొకా జీవన చరిత్ర’ లో రాశాడే. మనం మన మంచి పుస్తకాలు ఎందుకు చదవం, ఎందుకు చదివించం? తెలుగువారికి తమ భాష తెలుసు అని చెప్పుకోవడానికి నామోచి, తమ భాషలో వ్యవహరాలు నిర్వహించు కోవడానికి బిడియం, స్వానత, శంక, అపరాధ భావం. ఇంకా వలస భాషా సంస్కృతుల పాలక పాలిత బానిస మనస్తత్వం మనలను విచిచిపెట్టలేదు. మన రాజధానిలో బస్యులు ఆగే చోట, సాగే చోట ‘బన్సబే’ అని గుర్తింపు నిర్దేశ ఘలకాలు ఇంగ్లీషులో ఉంటాయి. ఏ స్వాటండు నుంచో ఐర్లండు నుంచో మన బస్యులు ఎక్కుడానికి, దిగుడానికి వచ్చేవాళ్ళు ఎక్కడ బాధపడిపోతారోని మన మారుమూల గ్రామాలలో, నగరాలలో, పట్టణాలలోని పోటట్టు, దుకాణాలు ప్రభుత్వ కార్యాలయాల ఇంగ్లీషులో కనబడతాయి. ప్రభుత్వం కలిగించే నదుపాయాలు, సౌకర్యాలు నిర్వహించే వివిధ పాలన శాఖలు వీటికి సంబంధించిన దరశస్తు పత్రాలు నివేదికలు, తెలివిడులు, ఇంకా ఇంగ్లీషులోనే ఉంటాయి. మన బహుళ అంతస్థుల భవన సముదాయాల పేర్లు, వీధి నిర్దేశితాలు, ఇంకా ఇంగ్లీషులోనే కనబడతాయి. ఒక వేళ రఘ్యానుంచో అమెరికానుంచో పనిలడో లేక పర్యాటకాపేక్షక్లోనో ఎవరైనా వస్తే వాళ్ళు ఎక్కడ ఇబ్బంది పడిపోతారోని మన తెలుగు వాళ్ళం విశాల విపరీత ట్యూఫం అవలంబిస్తాం. మన పిల్లలు చదివే మాతృభాషా వాచక పుస్తకాల నిండా అవాకులూ, చెవాకులూ వాళ్ళ లేత మనసుల్లో ఆర్థతా, భాషాభిమానమూ మమత్వమూ కలగుండా జాగ్రత్తలు చూస్తాం. లేకపోతే కాలం చెల్లిన సామాజిక రాజకీయ అభిమానులు, చిన్న పిల్లల పుస్తకాలలో ఒక్క అచ్చు తప్పు కూడా ఉండకూడదన్న ఇంగితం ఆ పుస్తకాలు

తయారు చేసే రచయితలకు, సంపాదకులకు ఉండకపోతే ఒక తరానికి తరమే నష్టపోవడమే కదా! మహీధర నశినీమోహన్ ఒక విషయం చెప్పేవారు. ఆయన మాస్ట్రీ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి విద్యుత్, భౌతిక, అంతరిక్ష విజ్ఞాన శాస్త్రాలలో పరిశోధన చేసి డాక్టర్ పట్టం పొందారు. తన పరిశోధన విషయ సమర్పణ రఘ్యన్ భాషలోనే ఉండాలిగాని అన్య భాషలలో అక్కడి విశ్వవిద్యాలయాలు అంగీకరించవట. ఆయన పరిశోధన విషయసమర్పణ రఘ్యన్ భాషలోనే జరిగింది. మరి ఈయన కోసానీము ముంగండ అగ్రహారం నుంచి రఘ్య వెళ్లినవాడు. ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయంలో భౌతిక విజ్ఞానశాస్త్రం అధ్యయనం చేసినవాడు. అంటే ఆయా దేశాలవాళ్ళు తమ భాషలను అట్లా అభిమానిస్తారు అని తెలుసుకోవాలి.

విశ్వవిభాగత విజ్ఞాన వేత్త ఆల్బైన్ ఐస్ట్రోన్కు ఇంగ్లీషు రాదని ఆయనే చెప్పుకున్నాడు స్వీయచరిత్రలో. మహాత్మాగాంధీ మనిద్దిరికి గుజరాతీ తెలుసు కదా అని మహామృదాలీ జిన్నాకు గుజరాతీలోనే ఉత్తరం రాసినట్లు చెప్పుకున్నారోకసారి. గాంధీ గారికి ఇంగ్లీషు రాదా? ఆయన ఆత్మకథ గుజరాతీలోనే రాసుకున్నాడుకదా! అభిమానం ఉండాలి. దురభిమానం ఉండకూడదు. ఎప్పుడైనా వాడుకలోనే సమస్త వ్యవహార నిర్వహణలోనే భాష విస్తృత భావ ప్రకటన శక్తిని సంపాదించుకుంటుంది. విశాలమవుతుంది. ఎల్లాప్రగడ సుబ్బారావు ఆయనేరేద విజ్ఞానశాస్త్ర విషయాలు తెలుగులో కూడా రాశాడని ఎందరికి తెలుసు? స్వామీ జ్ఞానానంద పరమాత్మ భౌతిక విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త. ఆయన విదేశాలలో కూడా పరిశోధనలు చేశాడు. ఆయన చిన్నతనంలో వీరవాసరంలో, నర్సాపురంలో ఇంగ్లీషుమాధ్యమంలో చదవలేదే! ఎల్లా ప్రగడ సుబ్బారావు రాజమండిలో కళాశాలలో చదివినప్పుడు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే చదివాడా? అంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకున్నాడా? ఇంగ్లండులో ఉన్నత న్యాయవాదిత్వ పరీక్షకు వెళ్లినపుడు పరీక్ష ప్రశ్నాపత్రం ఒకదాంట్లో ఆయనకు అందరికన్నా ఎక్కుపు మార్పులు వచ్చాయట. ఆ శాస్త్ర విభాగంలో బోధించే ప్రాఫేసర్ స్వయంగా ప్రకాశం పంతులుగారి గదికి వచ్చి (రూముకు అనాలేమో) ఆయన్ను అభినందించారట. మనం మంచి పుస్తకాలు చదవం గదా? మనకీ విషయాలు ఎట్లా తెలుస్తాయి? ఎందుకు తెలుస్తాయి.

ప్రకాశం పంతులు గారికి తెలుగు భాష పట్ల, తెలుగు వారిపట్ల ఎంతటి ప్రేమాభిమానాలు, ఎంత మమకారం ఉండేవో ఆయన ఆత్మకథలో ప్రస్తావించాడు. పట్లభద్రస్తాయిలోనో, స్నాతకోత్తర స్నాయిలోనో ఆ పుస్తకాన్ని మన యువతీ యువకులు ఎందుకు చదవరు? విద్యా విషయ నిర్వహణ శాఖవారు ఎందుకు చదివించరు? ఇంగ్లండులో తాను చదువుకుంటున్నప్పుడు అక్కడి సామూజిక సంబంధాల గూర్చి, ప్రజా సౌకర్యాల నిర్వహణ గూర్చి ప్రస్తావిస్తూ ప్రకాశం పంతులు గారిట్లా రాశారు. “ ఇట్లాంటి చిన్న విషయాలే నాకు అంగ్రేజీతీయ జీవనం మీదా, నీతివర్తనంలోనూ బాగా గాధాభిమానం కలిగించాయి.

ఆ అభిప్రాయాలతోనూ అభిమానంతోనూ వెనక్కి తిరిగి మన దేశం సంగతి తలచుకొంటే నిస్పుహ కలిగింది. ఎప్పటికైనా ప్రజాస్వామ్యం ఈ జౌన్యుత్యానికి రాగలదా? అని బాధ కలిగింది. అప్పట్లో నామనసు నా ఒక్కడిదేకాదు. అది సమకాలీనులందరిది! అదీగాక ఒక కొత్త వింతలాగా పాశ్చాత్య నాగరికతను అత్యంత వ్యామోహంతో చూస్తూ ఉండే రోజులవడం వల్ల కూడా నాకి నిస్పుహ కలిగింది. తరువాత నా అనుభవం వల్ల మనదేశంలో మన జాతిలో కూడా ఒకప్పుడు ఇట్లాంటి నీతి నియమాల జౌన్యుత్యం ఉండేదని, మాట ఘరూనా ఒకబోని ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలలో రాతకోతలు, రిజస్టరీలు లేవని తెలుసుకోగలిగాను. అవినీతి పరులైన విద్యావేత్తలు, ఇంజనీర్లు, వైద్యులు, మంత్రుల సంగతి చూస్తే ఆయన ఇప్పుడెంత బాధపడేవారో?

మొదటిసారి అక్కడ ఉన్న 8 మాసాలలోను ఇంగ్రండులోని ముఖ్య పట్టణాలన్నీ చూశాను. షైక్షణియర్ మహాకవి ఇల్లు, ఆయన భార్య నివాసము మొదలైన చారితక స్థలాలు ఎన్నో దర్శించాను. వాళ్ళ దేశంలోని ప్రసిద్ధ రచయితలకు వాళ్ళ చూపే ఆదరణ గౌరవమూ చాలా ప్రశంసనీయాలు. ప్రభుత్వమే వాళ్ళకు ఉండే ఇల్లు వగ్గిరాలు కొని వాటిని జాతీయ ప్రస్తాపనలుగా రాజ్యంచి ఉంచుతారు.

మనదేశంలో ముఖ్యంగా తెలుగుదేశంలో భారతం ప్రాసిన నస్నయాదులకీ, భాగవతం ప్రాసిన పోతన్నకి, వాళ్ళ గ్రంథాలు తప్ప వారి సంతతి వారికి ఉత్సాహం కలిగించి గర్వం కలిగించే చిహ్నాలేమీ లేనేలేవుకదా! అప్పుడే ఎప్పటికైనా రాజమహాంద్రవరంలో తీక్కునకి, నస్నయకి, ఎఱ్ఱనకి ఒక స్వార్కరం చిహ్నం కట్టాలని నాకు సంకల్పం కలిగింది. కానీ తరువాత జీవితపు అంకంలో నేనా పని చేయలేకపోయాను. అన్నారు ఆంధ్రకేసరి. ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారికి కందుకూరి పీరేశలింగం పంతులు గారిపట్ల గౌరవము, మమకారమూ ఉన్నట్లు ఆయన మాటల్లో వ్యక్తమవుతున్నది కదా! ఆయన కలలను సాకారం చేయవలసిన బాధ్యత, కర్తవ్యం ప్రభుత్వం పైన ఉన్నాయి. కాబట్టి ప్రతి జిల్లాలోను తెలుగు సభలు జరుపాలి. తెలుగుపట్ల ఆదరాన్ని అభిమానాన్ని పెంపాందింపచేయాలి. రాజమహాంద్రవరంలో నస్నయకు, నెల్లారులో పొట్టి శ్రీరాములకు, తీక్కునకు, ఒంగోలులో ఎరునకు, వరంగల్లో పోతనకూ తెలుగు సభా భవనాలు నిర్మింపచేసి వాళ్ళ స్వార్కర ఉత్సవాలను మమతత్త్వంతో జరుపుకునేటట్లు ప్రభుత్వం చూడాలి. హిందీ, తమిళ, మలయాళ, కన్నడం ప్రాంతాల వాళ్ళ నుంచి అయినా మనం నేర్చుకోవాలి.

-ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక,

31-10-2009.

తెలుగు మాటకేదీ పలుకుబడి?

- డాక్టర్ అధ్యంకి శ్రీనివాస్

దేశంలోనే భాషాప్రాతిపదికన ఏర్పడిన తొలిరాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. సుసంపన్నమైన చారిత్రక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక నేపథ్యం తెలుగు భాష సొంతం. ఆంధ్రాష్ట్ర అస్థిత్వానికి కారణమైన అమృభాష-కాలం గడుస్తున్నకౌద్ది తెలుగునాట మసకబారుతుండడమే కలచివేస్తున్న అంశం. అటు బోధనలోనూ, ఇటు జన వ్యవహారంలోనూ తెలుగు మాట అప్రాధాన్యాంశంగా మారుతోంది. తెలుగు ప్రాభవం కొడిగట్టడానికి కారణాలేన్నో ఉన్నాయి. వ్యాపారం, ఉద్దోగం, సంస్కృతి, విజ్ఞానాల్లోనూ, ప్రజల వ్యాసంగాల్లోనూ కాలానుగుణంగా చోటు చేసుకుంటున్న మార్పుల ప్రభావం తెలుగుభాషపై పడుతోంది. మనభాషపై సాంస్కృతిక పరంగా సంస్కృతం, పాలవరంగా అరబిక్, పరియన్, శాస్త్ర సాంకేతికపరంగా ఆంగ్లభాషల ప్రభావం ఎక్కువ. ఈ కారణంగానే తెలుగులో అస్యభాషల పదాలు వేలకౌద్ది చేరిపోయాయి. ఘలితంగా తెలుగుభాష నిత్య వ్యవహారంనుంచి క్రమంగా వక్కకు జరుగుతోంది.

ఆవిరై పోతున్న అధికారభాష

తెలుగువాడు సంస్కృతంలో నిద్ర లేవడంతో తెలుగు కునుకు తీసింది. ఇచ్చ చేయడంలో పందుంపులు అరిగిపోయింది. పళ్ళపొడి పాడైపోయింది. టీఫిన్ దెబ్బకు చద్దన్నాలూ, అంబళ్ళూ పులిసిపోయాయి. లంచెలు, డిస్కుర్ల దెబ్బకి కూడు కాస్తా నోటికి దూరం అయింది. తెలుగు కూర పై, కర్త అయిపోయింది. సాయంత్రం స్నాక్సులో పైటన్నం కొట్టుకుపోయింది. ఈ వాక్యాలు వినడానికి చమత్కారంగానూ, అతిశయంగానూ అనిపించినా ఇవి తెలుగుభాషపై ఆంగ్ల ప్రభావానికి దర్పణం పడతాయి. అస్యదేశాలు వాడితే తప్పేముంది? దాని వల్ల భాష విస్తృతమవుతుంది కదా అన్న అభిప్రాయమూ వ్యాప్తిలో ఉంది. అది నిజమే కానీ, అస్యదేశాల వాడకం ప్రోథమిక పదజాలం నశించిపోయేంతగా ఉంటేనే సమస్య సాధ్యమైనంతవరకూ నూతన సంబంధాలకు స్పృష్టించాల్సిన చోట వాటినే వ్యాపిచేయాలి. కుదరని చోట అస్యభాషా పదాలను వాడితే తప్పులేదు. తమిళంలో ప్రాణవాయువు అనే తత్త్వమ పదం పిరాణ వాయువు అనే తద్వివంగా వ్యాప్తిలో ఉంది. తమిళలు దానితో సంతృప్తి చెందక ఉయ్యకాణ్ణు అనే దేశ్యపదాన్ని తయారుచేసి వ్యాప్తిలోకి తీసుకువచ్చారు. మన వాక్యంలో వ్యక్తరణం తెలుగులో ఉంటుంది. పదాలన్నీ ఆంగ్లంలో ఉంటాయి. వాక్యరచన, క్రియలు, నామవాచకాలపై ఆంగ్ల ప్రభావం వాడకాన్ని పెంచాలంటే మన భాషలో కూడా ఆధునిక వస్తువులకు ప్రత్యామ్నాయంగా అదే అర్థం స్పృష్టించే విధంగా నూతన పదబంధాలను స్పృష్టించాలి.

ఏ అంశాన్నయినా అంగ్రంలో చెప్పదమే సవనాగరికతగా చెలామణి అవుతోంది. వ్యవహారంలో ఉన్న ఆంగ్ర పదాలకు సరైన ప్రత్యామ్నాయాలు తెలియకపోవడం వల్ల ఆంగ్ర పదాల సంభ్య తెలుగులో అధికమవుతోంది. దీనివల్ల మన భాషలో రాటుదేలిన పదజాలమంతా తెలుగులోకి ప్రవేశించినపుడు ఆ పదాన్ని అలాగే వాడుతున్నారు. ఇరుభాషల్లో ప్రాచీణ్యం ఉన్నవారు ఆ ఆంగ్రపదానికి సరైన ప్రత్యామ్నాయ తెలుగుపదాన్ని ఆన్మేఘించేదుకు కృషి చేయడం లేదు. మరోవైపు కొన్ని సందర్భాల్లో అదే ఆంగ్రపదం సామాన్య జన వ్యవహారంలో సాంతభాషలోకి మారుతుంటుంది. దొంగోడ, డబ్బిళ్ల, తహ్వేడ, గాసు బండ వంచివి ఎంతో సహజంగా మూలానికి దగ్గరగా ఉంటూ తెలుగుతనాన్ని పుణికిపుచ్చుకున్నాయి. వీటి సృష్టికర్తలు సామాన్యలే. ఇలాంచి వారు కొత్త పదజాలాన్ని సృష్టిస్తే దాని ప్రామాణికత ఎంత అన్న సందేహం వెన్నాడుతునే ఉంటుంది. ఇక తెలుగు అకాడమీ, విశ్వవిద్యాలయాలు చేసిన కొద్దిపొటి కృషి ప్రజలకు సరిగ్గా అందుతున్న దాఖలాలు లేవు.

మాతృభాషలో బోధనాభ్యాసాలు చేస్తే మిగిలిన వారికంటే వెనుకబడిపోతామన్న అపోహాలు సైతం తెలుగుభాష వెనుకబాటుకు కారణమవుతున్నాయి. జపోన్, రష్యా, ఫ్రెన్చు ప్రజలు పూర్తిగా మాతృభాషలోనే విద్యాభ్యాసం సాగిస్తున్నారు. అంతర్జాతీయంగా శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో ఆ దేశాలు ఎంత ముందంజంలో ఉన్నాయో తెలిసిందే. ఆంగ్రభాషను విడిచి పెట్టలని చెప్పడం ఇక్కడ ఉద్దేశం కాదు. రష్యస్తు ఆంగ్లస్తు రష్యన్ భాషలోనూ, చైనీయలు చీని భాషలోనూ అభ్యసిస్తున్నారు. కానీ తెలుగు నాట మాత్రం మాతృభాషను సైతం ఆంగ్రంలోనే నేర్చుకునే దురవస్థలో కొందరు మగ్గుతున్నారు. భారతీయ భాషలన్నీ పదసంపదలో సుసంపన్నాలు. వాడుకలో లేకపోవడంవల్లే ఈ భాషలు వెనుకబడి పోతున్నాయన్న విషయాన్ని గమనించాల్సిన తరుణమిది. ఆంగ్రభాషపై వ్యాఖ్యాపాంతో శాస్త్ర సాంకేతిక విద్యాబోధనకు తెలుగు పనికిరాదని చేసే వాడనలో అర్థంలేదు. వాడుకలోకి తీసుకువస్తే ఆధునిక విజ్ఞానాన్ని అలవోకగా అందించగల శక్తి మాతృభాషకు ఉంది.

తెలుగుభాషను పరిరక్షించి, పరిపుష్టం చేయాలంటే కాలానుగుణంగా వచ్చి చేరే అన్యదేశాలకు సమానార్థకాలను సృష్టించుకోవడం తక్షణావసరం. శాస్త్రీయ అంశాలతోపాటు, వ్యవహార భాషకు సంబంధించి సమానార్థక పదాలను తయారు చేసుకోవాలి. విద్యా విషయక పారిభాషిక పదకల్పనలో తత్పమ పదాలకే ప్రాధాన్యం ఎక్కువ. అది అనివార్యమేకాదు, సౌలభ్యం కూడా. విభిన్న శాస్త్రోలకు సంబంధించిన పారిభాషిక పదాలు సులభగ్రాహ్యం కావని, వాటికన్నా ఆంగ్రపదాలే సులభంగా ఉన్నాయన్న వాడన ఒకటి ఉంది. శాస్త్రం బుద్ధి గ్రాహ్యం కాబట్టి కషాపంగా ఉన్నపుటికి తత్పమ పదాలు ఉపయాగించాల్సిందే. కానీ నిత్యావ్యవహారంలోని అన్యభాషా పదాలకు సాధ్యమైనంతవరకు అచ్చ తెలుగు పదాలతో సమానార్థకాలను సృష్టించుకోవడం మంచిది. తొలినాళ్లలో పత్రికలు,

అకాడమీలు, కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాలు పెద్ద ఎత్తున ఈ కృషి చేశాయి. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ కొత్త వ్యాపారాలు, వ్యవహరాలు, విద్యలు రంగప్రవేశం చేశాయి. వీటికి సంబంధించిన సాంకేతిక పారిభాషిక పదాలకు తెలుగు పదాలను సృష్టించుకోవడంలో ఎక్కడలేని అలసత్వం కనిపిస్తోంది. అన్ని రంగాల పారిభాషిక పదాలకు మారుగా తెలుగులో పదకల్పన చేయమనడం ఇక్కడ ఉద్దేశ్యం కాదు. సాధ్యమైనంతపరకు ఆయా సాంకేతిక పదాలకు ప్రాంతీయ భాషల్లో సమానార్థకాలను తయారు చేసుకోమనడం తప్పుకాదు. దీని సాధ్యసాధ్యాలపై పెద్ద ఎత్తున చర్చ జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. కాలానుగుణంగా భాషను తీర్చిదిద్దాల్సిన బాధ్యత భాషా శాస్త్రవేత్తలపై ఉంది. అంగ్రపదాలను ఉపయోగించక తప్పని పరిస్థితుల్లోనూ గల్లి ప్రయత్నం చేస్తే దేశియంగా నూతన పదబంధాలను సృష్టించడం అసాధ్యమేమీ కాదు. ఇది మొండిగా అన్యభాషా పదాలను తిరస్కరించే ఛాందసవైభవిగా మాత్రం మారకూడదు. రామ్మమనోహర్ లోహియా అన్నట్లు కేవలం రెండున్నర లక్షల పదసంపద ఉన్న అంగ్రంలో కంటే ఆరులక్షల పదాలున్న తెలుగులో భావవ్యక్తికరణ నుంచి ఉంచాలి. ఇది తెలుగు ఆస్తిత్వాన్ని విస్తరింపజేసే ప్రయత్నంలో భాగం.

నూతన ఆంగ్ర పద నిర్మాణ ప్రక్రియ వి భాషకైనా ప్రాణావసరమే. ఆక్క ఫర్టీ నిఘంటువును అయిదేళ్ళకొకసారి పునర్విస్తుంచారు. ఈ ప్రక్రియలో భాగంగా అన్యదేశాలను చేర్చడం, కొన్నింటికి కొత్త పదాలను కల్పించడం, భాషా వ్యవహరంలో పదాలకు జతపడుతున్న కొత్త అర్థాలను స్వీకరించడం వంటివి చేస్తుంటారు. తెలుగులో ఆంగ్రభాషా పదాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వీటికి సమానార్థక పదాలను సృష్టించుకోవడంలో ప్రయత్నాలోపం తప్ప మరే కారణమూ కనిపించదు. తొలుత తెలుగులో మహా నిఘంటు నిర్మాణం జరగాలి. ఇప్పుటికైనా ఆ దిశగా ప్రయత్నించాలి. తెలుగులో మహా నిఘంటువు ఏర్పడితే కనీసం పదేళ్ళకు ఒకసారయునా దాన్ని సవరించుకోవచ్చు.

కొత్త పదాలకు శీకారం

గతంలో సమానార్థక పదస్థితి ఓ నియమంగా జరిగేది. అర్థాన్ని బట్టి మన భాషలో ఒక పదాన్ని స్థిరపరచుకొని వాడేవారు. ఇప్పుడు శీర్కిల్లోనూ ఆంగ్రపదాలే దర్జనమిస్తున్నాయి. తొలినాళ్ళలో సమానార్థక పద నిర్మాణానికి మన పుత్రికా సంపాదకులు కొన్ని విధానాలను అనుసరించేవారు. తమిళ ఆకాశవాణిలో ప్రతిరోజు కొత్త పారిభాషిక పదాలను తమిళంలో సమానార్థకాలను తయారుచేసి ప్రసారం చేస్తారు. ఆ రకంగా వాటిని ప్రజల నిత్యజీవన వ్యవహరంలో భాగం చేస్తారు. ఇంగ్లీషు మాటలను ఉపయోగించకుండానే రాసేందుకు హిందీ, తమిళం, కన్నడ వంటి భాషాపత్రికల్లో విలేకరులు ప్రయత్నిస్తుంటారు. ఉదాహరణకు ఇటీవల స్టోన్ఫ్షూ జ్యూనానికి సంబంధించిన వార్తలు వివిధ పత్రికల్లో వచ్చాయి. ఆ పదాన్ని మన పత్రికలు యథాతథంగా వాడాయి తప్ప పదాన్ని సృష్టించలేదు.

కున్డిగులు దాన్ని హందిజ్యరుమని తమ భాషలో తర్జుమా చేసుకున్నారు. సైన్విఫ్ట్ వంటి పదానికి అనువాదం దొరకడం కష్టమే. చక్కటి కొత్తపదాన్ని తయారుచేసినప్పుడు అది వాడుకలో చేరిపోతుంది. రామాయణం, మహాబూరతం వంటి ఉద్ధంధాలను తెలుగు చేసుకోగలిగిన మనకు నేటి అవసరాలను తీర్చు మాటలను కూడగట్టుకోవడం అసాధ్యమేం కాదు. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు 1908లో అంద్రపత్రికను వారపత్రికగా స్థాపించిన తర్వాత 1938లో పారిభ్ాషిక పదకోశాన్ని నిర్మించారు. ఆ మాటలకు కందుకూరి పీరేశలింగం వివేకవర్ధిని ద్వారా కొండావెంకటపుయ్య కృష్ణ పత్రిక ద్వారా ప్రచారం చేశారు. సైట్రోజన్స్కు నుత్రజని, నికిల్కు నిఖిలం, ఆక్షిజన్స్కు ప్రాణవాయువు, ఫోటోసింథసిస్కు కిరణజన్య సంయోగక్రియ అని తెలుగు చేసింది కాశీనాథులవారే.

సుసంపన్నమైన భాష-జతి స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాలకు, కీర్తి ప్రతిష్టలకు ప్రతీకి. అపారమైన ప్రేమాభిమానాలుంటే అమృతాపును రక్షించుకోవడం, కొత్త దిశలకు విస్తరింపజేయడం అసాధ్యం కాదు. జనబాహుళ్యంలో సువ్యాపుమైన భాషనుప్రభుత్వం అక్కన్న చేరుకుని ఆదరించాలి. ప్రభుత్వం అండగా నిలిచి పాలన వ్యవహరాల్లో చేటు కల్పించినపుడే తెలుగుకు భద్రత, గౌరవం. భాష సామాజిక ఆస్తి, ఈ భావన తమికుల్లో బలంగా వేళల్లసుకొని ఉంది. తమికునాడులోని తిరుక్కరుట్ట చదవనిది ఇప్పటికే ఏ సభా ప్రారంభం కాదు. మాత్రభాష మనకి కళ్లు. ఆంగ్రేఖ కళ్లజ్యోద్యు అని తమికునాడు ముఖ్యమంత్రి కరుణానిది అంటుంటారు. గుండెల్లో అంతటి అభిమానం ఉండబట్టే తల్లిభాషలోకి అన్యభాషాపదాల చొరబాటును తమికులు అంగీకరించలేకపోతున్నారు. ఎంత మమకారం పెంచుకున్న పరభాష ఏ రకంగానూ తల్లిభాషకు సాచికాదు, రాదు!

ఈనాడు దినపత్రిక,
01 సవంబర్ 2009.

మీకో దండం!

అంగ్రేష్ విడిచి వెళ్లపోంది

ఆమ్మ భాషను అవమానించడం నేరం!

- సహజకవి మల్లిమాల(ఎం.ఎస్.రెడ్డి)

తెలుగు మాట్లాడే వారికొక ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఉండాలన్న సంకల్పంతో యాఖై ఎనిమిది రోజులు ఆమరణ దీక్ష సలిపి అత్యార్థణ గావించిన మహానీయుడు పొట్టి శీరాములు. అద్వితీయమైన వారి త్యాగమే అంధరాష్ట అవతరణకు మూలం. ప్రజల భాషలోనే పరిపాలన సాగాలని, ప్రజలందరూ తెలుగులోనే మాట్లాడాలని వారభిలపించారు. ప్రభుత్వం అధికార భాషా సంఘం ద్వారా మాతృభాషాభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్నానే ఉంది. అంతేకాకుండా స్వచ్ఛంద సంస్థలు కూడా తెలుగు భాషా వ్యాపికి నిరంతరం కృషి చేస్తున్నాయి. మాతృభాషను విస్మరించిన ఏ దేశమైనా మృత్యుదేహంతో సమానం.

“పచ్చిపాల నురగలా, పైరగాలి తరగలా, మలిన మింతలేనిది మన తెలుగు సంస్కృతి” అని నా అభిప్రాయం. తెలుగు ప్రజలు ఏ రాష్ట్రంలో ఉన్నా, ఏ దేశంలో ఉన్నా అక్కడివారితో పాలూ నీళలా కలిసిపోతూ మన భాష ప్రత్యేకతను ప్రాణసమంగా కాపాడుకుంటున్నారు. కొన్ని అంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాలలో తెలుగు భాషకొక ప్రత్యేక శాఖను నిర్వహిస్తున్న సంగతి మనందరికి తెలుసు. మన దేశంలోనైతేనేం, ఇతర దేశాలలోనైతేనేం సుమారు పదిహేను కోట్లమంది తెలుగువారున్నారన్నది ఒక అంచనా. దేశ భాషలయందు తెలుగు లెన్సు’ అని శ్రీ కృష్ణదేవరాయలంతచివాడు మన భాషను ప్రశంసించారు. విదేశీయులు సైతం తెలుగును ‘ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద రష్స్’ అన్నారు. వాళ్లలా అనడానికి కారణముంది. ఏమిటా కారణం ‘జోల పాటకు కూడా లాలిత్యం నలంది విలువ పెంచెడు భాష తెలుగు భాష.. ఒడిసెల రాయికి వడిబెంచు నేర్చును తెలియజపెండు భాష తెలుగు భాష.. పడగత్తి బునకొట్టు పామును సైతము నిలువరించెడు భాష తెలుగుభాష.. ఆకాశమార్గాన నరుగువ్వులవైనా అలరించగలభాష తెలుగుభాష.. పరుపములికెడు కోయిల పాటలోన తీయదనమును మించిన తీయదనము పదపమ్ము వెదజల్లి ప్రాణికోటి అలనటను బాపగల భాష తెలుగుభాష! అంతేకాదు కోట్లాది మృదయాలు కొలువు కూటమ్మగా ఇలనేలగల భాష తెలుగు భాష.. కవి గాయకుల పాలి కరదీపికగ నిల్చి వెలుగు జాపెడు భాష తెలుగు భాష.. ఆవిరైపోయిన ఆశకు చిగురులు మొలిపించగల భాష తెలుగు భాష.. చలికాలమందు సులివెచ్చడనమును వెలయించగలభాష తెలుగు భాష.. పడుచు లేచుచు ఆగక పర్ముచెట్టు పిల్లలవాగును గొంతెత్తి పిలిచి ఆపి మధుర మంజుల నాదన హృదిని మీటి కలత తొలగించగల భాష తెలుగు భాష! ఇన్ని విధాలుగా ప్రభ్యాతి గాంచిన తెలుగుభాష మీద జన్మత: అంగ్రేయుడైన సి.పి.బ్రోన్ కడపలో నివాసమేర్పరచుకొని గొప్ప పరిశోధన చేశాడు. అలాంటి కడప జిల్లా మైదుకూరులో ఒక కాన్సెంటు సూక్తల్లో కొంతమంది పిల్లలు తెలుగులో మాట్లాడడం చూసిన ఇంగ్లీషు తీచరు

ఏదో కొంప మునిగినట్లు మండిపడి “I Never speak in Telugu” అని ప్రకార్త్తలు రాయించి ఆ చిన్నారుల మెడలో తగిలించిన సంఘటన తెలుగు ప్రజలందరినీ ఆశ్చర్యపరచింది. అంత దారుణానికి పొల్పుడిన ఆ టీవర్కు యావజ్ఞీప కారాగార శిక్ష విధించినా తప్పులేదని నా అభిప్రాయం. ప్రభుత్వం ఆ పారశాల గుర్తింపును తక్షణం రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను.

అంత తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే ఇలాంటి దారుణాలు కొనసాగుతూనే ఉంటాయనడానికి నిదర్శనంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని బాలానగర్లోని పారశాలలో జరిగిన మరొక దారుణాన్ని పేర్కొనువచ్చు. ఈనాడు ఇంగ్లీషు ప్రపంచ భాషగా గుర్తించింది. అందువలన ప్రతి విద్యార్థి ఆ భాషను అభ్యసించవలసినదే. అంత మాత్రాన మన మాతృభాషను కించపరచడం మహాపరాధం. ఇప్పటికైనా కాన్సెంటు స్కూళ్లలోని టీచర్లూ యాజమాన్యం, ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించకపోతే ముందు ముందు తీవ్రమైన శిక్షలకు గురికాక తప్పదు.

-అంధ్రప్రభ దినప్రతిక,
01-నవంబర్ 2009.

కవిత

అంగ్రె ప్రదేశ్కి ప్రశ్నపత్రం!

తెలుగు పిల్లలు తెలుగు మాట్లాడడం నేరం ?	భాష కోసం జ్ఞానమా?
బటుకుతెరువు ఆంగ్రో ఉండడం ఫోరం!	జ్ఞానం కోసం భాషనా?
అమ్మని వృద్ధాశ్రమానికి పంపి	ప్రజల భాషలో విద్యనేరమేలా అవుతుంది?
అమ్మభాషని పడమటి కబేళానికి పంపి	జనం భాషలో పాలన
గుండె ముఖ్యల్లో దారాన్ని తెంపి	హక్కెందుకు కాలేకపోతోంది?
స్వజన గువ్వల రెక్కలు చింపి...	పి.ఎస్. నాగరాజు,
ఈ భాషా బాసినప్తం ఎక్కడిది?	ఉపాధ్యాయుడు,
ఈ భావ దాస్య సంక్లోధం ఎప్పటిది?	శ్రీకాకుళం.
ఏ సాంస్కృతిక విధ్వంసం దారిది?	
సొంతంగా సొంతంగా ఆలోచిస్తే	
వింతగా రోతగా చూస్తే	
మనదీ బ్రాతకేనా?	
మోచేతి నీట్టు త్రాగే బాచిసతనంతో	
మనదీ ఒక జాతేనా?	

“ತೆಲುಗು ತೆಲುಸ್ತುಂದಿ..”

- వీరాజ్

ఎక్కడ్ కర్చాటక రూపులో పిమోగా (శివముగ్గ). అది కర్చాటక ముఖ్యమంత్రి యధ్యారప్ప సాంతజిల్లా ! అక్కడ కేంద్ర సాహిత్య ఆకాడమీ వారి బెంగుళూరు కేంద్రమయిన శబ్దాన వారు మెధాలాజీ అఫ్ ట్రాన్స్‌లేషన్ మీద ఏడు జాతీయ బాపులనుంచి రచయితల్ని భాషా వేత్తలని మొత్తం పదహారుమందితో సరికొత్త పాత సాహిత్య పాతాల్ని అంగ్దంలోకి అనువాదం చేయడానికి అనువాదశాస్త్రాన్ని ఎలా ఉపయోగించాలి' అంటూ అక్షోబ్ర నెల 23, 24 తార్థభూలలో సదస్సును నిర్వహించారు. పత్ర సమర్పణలన్నీ అంగ్దంలోనే. అక్కడి మొదటి సదస్సు అయ్యాక- మధ్యాహ్న భోజనం నిలబడి ఆరగించే విందు సభాస్థలి దగ్గరే పెట్టారు. కమ్ముభి భాష కన్నడం (వినదం వరకే తెలుగు) తియ్యిని భాష (తెలుగు) అట్లాగే, కమ్ముని భోజనం వాళ్ళది. శాఖాహారులే ఎక్కువ. పటపటలాడే కరకరమంటూ ఉండే బొభ్యట్టు -అక్కిరొట్టె (బియ్యం పిండి చపాతీ) వగ్గరాలని చూస్తూ (రుచి చూస్తూ) వైట్ రైస్ కర్ర్ వుంటాయా? అనుకుంటూ గొణిగితే వెనుకనుంచి 'అన్నుం ఉండి..పెరుగు కూడా వుంది' అంటూ గంభీరమైన కంఠం వినబడ్డది. 'వైట్రైన్' అన్నది మనం ఇళ్ళలో అన్నుం అనడానికి బదులు వాడేమాట-ఆ మాట నానోట విని చెంపమీద చెళ్ళున కొట్టారా? అనిపించింది. కన్నడ భాషాధ్యయనం చేసిన ఒక సాహిత్యవేత్త, ఆప్యాయంగా నవ్వాడు 'మాకు తెలుగు తెలుస్తుంది' అన్నాడు. ముందు రాత్రంతా రైళ్ళలో శయనించి తెల్లారేపాటికి యి కన్నడ రాష్ట్ర మారుమూల పర్యాటక కేంద్రం చేరుకున్న తరువాత, మరి తెలుగు వినపడదు అనుకున్నాను. బెంగుళూరులో టాక్సీడ్రైవర్ తెలుగులో 'చెప్పండి' అన్నాడు. మనోహరమయిన తెలుగు మాట్లాడారు హోటల్లలో.

రోడ్డువార మిగతా పత్రికలతో పాటు తెలుగు పత్రికలు పరచి కన్నుల పండువగా అగపడ్డాయి. ఓ గెడ్డాం సాయిబు అమ్ముతున్నాడు. వో పేపర్ అడిగాను. అట్లా తెలుగులో మన హైదరాబాద్ మహానగరంలో ఎన్నడూ అడిగిన పాపాన పోలేదు. నవ్వి నువ్వే తీసుకో అన్నట్లు సైగ చేశాడు. అచ్చ అంటూ తెలుగు పేపరు ఎత్తుకుని ఇదండీ సాయిబుగారూ అన్నాను. ‘చదువరాదు తెలుగు తెలుసు’ అన్నాడు. క్యామియా మై కపో హాం? అపనే గావమే? అంధ్రమే? అన్నాను. డబ్బులందిస్తూ ‘బెంగళూర్లో ఉండినవ బాబూ’ అన్నది జవాబు. షిమోగాలో పత్ర సమర్పణలన్నీ అంగ్లంలోనే గానీ కన్నడవేత్తలు జమాయించి ఉపోద్ఘాతం, ముక్కాయింపు- అంతా, చెవులకింపుగా ఉన్న కన్నడంలోనే సాగించారు. కన్నడ లిపి చాలాపరకు తెలుగే. చదవడం మరీ సుఖువు. షిమోగాలో ఓ చేతి వస్తువుల ప్రదర్శన దుకాణం ఉంది. అందులో ఏనుగంత వినాయక విగ్రహం ఉంది. ఏనుగంత ఉన్నాడీ వినాయకుడు ఎంత? అనంగానే, నవ్వేసి ‘ముపుడి తొమ్మిది వేల రూపాయలు’ అవుతుందండీ

అన్నదా అమ్మాయి, తెలుగులో స్వప్తంగా. నేను బెడవాడలోనా? షిమోగాలోనా? ఎక్కడున్నాను? హైద్రాబాద్లో తెలుగు మాట్లాడాలి అంటే కిక్కడపల్లి వర్షలం వదిలాక సొధ్యమపుతుందా? 'తెలుగు తెలుస్తుంది' అన్న తియ్యని మాట-తేట తెనుగు మాట ఎక్కడ వినపడుతోంది? వీరిది తెనుగు ఉద్యమంకాదు. వ్యాపచోరిక తెనుగు సంభాషణ. అందులో -ఉప్పులో జీడిపవ్వు పలుకుల్లాగ-అల్లంముక్కల్లాగ-జింగ్రీము ఉర్రూ (పార్సీ, అరబీ) పలుకులు మాట్లాడుతూ ఉంటే ఎంత హాయి? తేనెలొలుకు తెనుగుభాష ఆంధ్రావనికి అవతల కన్నడ రాజ్యాలక్ష్మి (శ్రీనాథుడన్నట్లు) వ్యాపిలో ఎంత హాయిగా ఉంది! కానీ, కడపజిల్లా మైదుకూరు సెయింట్ జోసఫ్ జింగ్రీము మీడియం స్కూలు సంఘటన గురించి అక్కడ, వాళ్ళ వింటే-హావ్! నవ్విపోరూ? బెంగుళూరు లోనైతే సెయింట్ జోసఫ్ విద్యాలయం అని రాస్తారు, కన్నడంలో వాళ్ళ.

ఇట్లు తెలుగులోనే ఊపిరి పీలుస్తూనే తెలుగు పంచబూతాలలోనే నివసిస్తూ ఆంగ్ల మాధ్యమంలో పాత్యాంశాల్ని నేర్చాలి - నేర్చాలి అన్న ఆశతోనే మనం పిల్లల్ని పంపాలి. వెంటనే వెట్రెత్రిపోయి, చిట్రెత్రి పోయి ఒక టీచర్ని లేదా ఒక విద్యాలయం నిర్మాపకుణ్ణి శిక్షిస్తే చాలాడు. అసలు వాళ్ళ దృక్కథం, తెలుగుపట్లు వాళ్ళ ఆలోచనా సరళి మారితీరాలి. ఆవిధంగా కృషి చేయాలి పెద్దలు, ప్రభుత్వం. ఇస్తవ మతానికి సంబంధించి అన్ని కీర్తనలు, సంకీర్తనలు తెనుగుభాషలోకి వాళ్ళ ఎందుకు మారుస్తన్నారు. అవసరం. అటువంటిదే ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలల్లోనూ తెలుగుకోసం కలగాలి. తెలుగు పిల్లలకి దేశంలో లింకు-భాష-అనుసంధాన భాష అయిన జింగ్రీము పారాలు చెబుతున్నాం, తప్ప వీళ్ళని మతం మార్చి కోసం మాత్రభాషావమాన దుశేష్టల కోసం యిక్కడికి తల్లిదండ్రులు పంపడంలేదు అన్నది ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలల యాజమాన్యం గ్రహించాలి.

ఆటో వాడితో తెలుగు మాట్లాడగల ఛైర్యం, షాపులో తెలుగులో అడిగే దమ్ములు లేని మనం ధ్యాంక్ష్య అనే బదులు ధన్యవాదాలు అనంగానే తెలుగు భాషోద్ధారకులం అయిపోయాము అనుకోకూడదు. రోడ్డు, షాపు, పెన్సు, స్టేప్స్ పార్కు లాంటి పదాలకు నోరు తిరగని తెనుగు మాటల్ని సృష్టించుకోవడం తెనుగు ఉద్యమం కాదు. తెనుగు అంటే మనున, మర్యాద, గౌవం పెరగాలి. అరసున్నాని నిండుసున్నాను వాడి అయ్యతాలు అనేకార్ధాలు సృష్టించి, అందమైన విరుపులతో విన్వనవాళ్లో జాణతనం పోయే తెనుగు భాషాధ్యయనం ఒక హబీగా చేయాలి. భాషాధ్యయనాన్ని పెద్దలు ఒక సత్కారమైంగా చేసిన రోజున పర్యాయపదాలు లేవు. సరైనమాటలు లేవు. అన్నట్టమలు తొలగిపోతాయి. ధ్వర్థి కావ్యాలను ప్రాయగల ప్రాచీన కవులున్న భాషలో అర్థశబ్ద పరిమితి ఉన్నది అనుకోవడం అమాయకత్వం. మిగతా సంగతులు ఎట్లా ఉన్న ఇవాళ సినిమాలే ప్రాంతీయ భాషలను ప్రాచర్యంలోకి తెస్తున్నాయి. అది చాలాడు.

లట్ దేర్ ది ల్రిడ్జెన్ బిట్విన్ ఆర్ట్ అండ్ హర్ట్. *

తెలుగు గళాలకు సంకెళ్లు

-పదాల్

తెలుగు జాతి మనది నిండుగ వెలుగు జాతి మనది అంటూ ఆపాత మధుర గీతాన్ని మరొక్కసారి మనసారా పాడుకొనే పరిస్థితి ఉండా? షైదుకూరు మిషనరీ పారశాల విద్యార్థుల మెడల్లో వేలాడదీనిన పలకలు ఏం చెబుతున్నాయి. అంతా చదివాక కూడా మా తెలుగు తల్లికి మల్లె దండలు వేసి, మా కన్న తల్లికి మంగళారతులు పట్టే అవకాశం మనకింకా మిగిలే ఉండనుకొండామా? అనలు ఇదంతా ఎందువల్ల జరుగుతోంది? ఎన్నాళ్లగా రగులుతోంది. తెలుగు నేలపై తెలుగు మాట్లాడడమే నేరమా?

తెలుగు సంస్కృతి సంప్రదాయాలు ఉట్టిపడేలా ఆడపిల్లలు బోట్టు పెట్టుకొంటే, గాజులు తొడుక్కుంటే ఆంగ్ల బడ్డాయిలకు ఉలికిపాటిందుకు? అదేమన్న అపరాధమా? ఎవరిదీ పాపం ఎందుకు శాపం? ఏ ఇద్దరు తెలుగువాళ్లు కలుసుకున్న వచ్చీరాని ఆంగ్లంలోనో, తెలినీ తెలియని హిందుస్తానీలోనో, మరేడైనా పరాయి భాశలోనో మాట్లాడుకొంటారన్న విమర్శల్లో వాస్తవం పాలు కొంచెం ఎక్కువే. తెలుగులో మాట్లాడుకొంటే చుట్టుపక్కలవారు చులకసగా చూస్తారేమౌని వారు అనుకొంటూ ఉండవచ్చు. ముఖ్యంగా ఆంగ్లంలో సంఖారించుకొంటే తమ స్థాయి ఒక్కసారిగా పెరిగిపోతుందని భ్రమపడుతూ ఉండవచ్చు తెలుగులో బాగానే మాట్లాడగలిగినా- మాతృభాషలో చక్కగా నాలుగు ముక్కలు రాయలేనివారు, రాయరానివారు, తెలుగులో రాయడమంటేనే నామోపీగా భావించే మేధావులు మన మధ్యలో ఎందుకు లేరు? ఏ ఇంగ్లీషు వాళ్ళో, ఉత్తర భారతీయులో తెలుగులో మాట్లాడుకొవడం, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరువుకోవడం, ఎవరైనా ఎవుడైనా విన్నారా, కన్నారా? నిజం చెప్పాలంటే, మాతృభాషను మృత్యుభాషగా మార్చే ప్రక్రియ తెలుగువారి ఇంటినుంచే మొదలవుతోంది. బిడ్డ నోరారా అమ్మ అని పిలిచినప్పుడు ఎదకు హత్తుకుని ముద్దాడాల్సిన తల్లి-అమ్మా అంటూ గుండెలు బాదుకుంటోంది. మమ్మీ అని పిలివాలిరా కన్నా అంటూ అమ్మ భాషను మమ్మీకరిస్తోంది. అమ్మ-జీవనాదం, జీవనవేదం, మమ్మి వట్టి శవం, మమ్మి అనేది అమ్మకు సమానార్థకం ఎలా అవుతుంది? ఆంగ్లంలో రంగరించిన ఉగ్గపాలు, ఆంగ్లంలోనే అన్నప్రాసన, బుడిబుడి అడుగుల్లో అణువణువున ఆంగ్ల సవ్యాపులు...

దీపాలు వెలిగించాల్సిన పుట్టినరోజు- హ్యాపీబర్న్‌దే అంటూనే దీపాలు ఆర్పడం... ఏమిలీదంతా? అమ్మ ఎంతైనా ఆమ్మే మరి ఆమ్మేలో ఇలాంచి మార్చు ఎందుకు? తెలుగు వాచకానికి చెద పట్టింది. కనుకే, బిడ్డకు ఆంగ్లమైనా అక్కరకు రాకపోతుండా అన్నం పెట్టకపోతుండా అన్న ఆశ తప్ప అమ్మలో ఎలాంచి స్వార్థాన్ని చూడలేం. అయినపుట్టికీ పరిస్థితి ఇంతలా దిగజారే క్రమంలో ఆమె కీలక పాత్రధారిగా మారడం ఎంత దురదృష్టకరం చెయ్యుత్తి జైకొట్టు తెలుగోడా... అనేది కొన్ని దశాబ్దాలనాటి స్వార్థిగీతం. చెయ్యుత్తుతున్న

తెలుగోడు-ఎవరికి షైకొట్టలో తెలియక భాష మొహం మీద చాచి కొడుతున్నాడు. ఇది నేటి నిజం! చూసుంటే తెలుగు పదాల మాటను సాధ్యమైనంత వరకు అంగ్రంలో అనువదించి చెప్పడానికి ఇష్టపడుతున్నాడు. తప్పుడు అన్యయాలైనా, తప్పుడు కదా అన్నట్లుంది వాలకం! ఇంద్రీషు మరీ మితిమీరుతోందని ఎవరైనా అంటే ఆదుకోవడానికి సంస్కృతమో, ఉర్దూనో ఉండనే ఉన్నాయి.

అనలు తెలుగు వర్షమాల క్రమేపీ రంగు కోలోతుంది. తెలుగు అక్షరములు యాభై ఏడు అని ఏ పెద్దబాలశిక్షలోనో చదువుకోవడమే తప్ప వాస్తవానికి అనేక అచ్చులు, హల్లులు ఎప్పుడో అదృశ్యమైపోయాయి. మున్మందు ఎన్ని మిగులుతాయో చెప్పలేం. బహుశా అందుకేనేమో..తెలుగు భాష మనుగడే ప్రమాదంలో పడిపోతోందంటూ అంతర్జాతీయ నివేదికలు ఫోషిస్తున్నాయి. కట్టెదుట కనబడుతున్న దృశ్యాలు అదే పరిస్థితిని ఆవిష్కరిస్తున్నాయి.

నాలుగైదేళ్ళ పిల్లలకోసం ఉద్దేశించిన తెలుగు వాచకాల్లో పది, పదకొండో తరగతుల వారు సైతం పలుకలేనంత కరిన పదాలు, ఇక్కు తరగతి సైన్సు పార్ట్యూస్ట్రకాల్లో సకరేరుకాలు, అక్షరేరుకాలు, శిలీంద్రాల వంటివెన్నో! అవస్త్ర తెలుగే అనుకోవాలన్నామాట! ప్రభుత్వం కోట్ల రూపాయల ప్రజాధనాన్ని వెచ్చించి, వివిధ పథకాలు, కార్యక్రమాలకు సంబంధించి భారీ ఎత్తున ఏర్పాటు చేస్తున్న తెలుగు ప్రకటనలు - భాషా భ్రష్టత్వానికి పరాక్రమాగా నిలుస్తుంటే - పట్టించుకొంటున్నదేవరు? బస్సులపై తెలుగు అంకిలు రాసి, అదే భాషోద్దరణ అన్నారు, కాన్నేళ్ళ క్రితం. ఆ అంకిలేమిలో ఏ బిలీలోనైనా విద్యార్థులకు నేర్చే ప్రయత్నంచేశారా?

ప్రాచీన భాషగా తెలుగు గుర్తింపు పొందడానికి జరుపుతున్న ప్రయత్నాలు ఒక కొలిక్కి వస్తున్న మాట నిజమే. కానీ, వర్తమాన భాషగా దీని స్థాయి గురించి ఎవరూ ఆలోచించరేం? మొట్టమొదటటి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రంగా అంధ్రప్రదేశ్ అవతరించి అయిదు దశాబ్దాలు గడిచాయి. ఏదైనా ప్రభుత్వ కార్యాలయానికి వెళ్ళి తెలుగులో దరఖాస్తు సమర్పిస్తే, స్వికరిస్తారేమో చూడండి! ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలన్నీ అంగ్రంలోనే కొనసాగుతున్నాయి. అంతెందుకు సాక్షాత్తు శాసనసభ సమావేశాల్లో తెలుగు వినిపించేది అంతంతే!

'యథా రాజ తథా ప్రజా' అన్నది పాతమాట అని యథా ప్రజా తథా రాజ అన్నది కొత్త బాట అని చెప్పుకోవడానికైతే బాగానే ఉంటుంది. కానీ, నిజం మాత్రం అది కాదు రాజాదరణ దక్కని భాషకు మనుగడ ఎక్కడ? ఆధునిక ప్రజాస్థామ్యంలో ప్రజలే రాజులు కనుక, జనమే తమ భాషను బిత్తికించుకోవాలనడంలోనూ సత్యం లేకపోలేదు. అయినా -ప్రజల భాష చెల్లదన్నట్లు ప్రజల చేత ఎన్నికెనా మారాజలే ప్రవర్తిస్తుంటే వారేం చేయగలరు?

తెలుగు చదువుల వల్ల లాభం లేదని, అంగ్రమాధ్యమంలో చదువువుంటే తప్ప ఉన్నతస్థాయికి ఎదగడానికి తమ పిల్లలకు అవకాశం ఉండడని తల్లిదంట్రులు భావించడానికి కారణం-నిశ్చయంగా ప్రభుత్వ భాషా ద్రోహమే. సర్చారు స్వయంగా ఒకటో తరగతి నుంచే

ఆంగ్రెమాధ్యమాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నపుడు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు మాత్రం భిస్టమైన దారిలో ఎందుకెతూరు? తమ పిల్లలు ధారాళంగా ఆంగ్రెలో మాట్లాడాలని కోరుకుంటున్న చాలామంది తల్లిదండ్రులు - ఇళ్ళలో షైతం వారిని తెలుగులో మాట్లాడనిప్పని సందర్భాలు ఉన్నాయి. అంగ్రెమాధ్యమ పారశాలలు వారి మనసెరిగి మనులుతున్నాయేమో!

తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుకొన్నవారికి షైచదువుల్లో ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఇస్తామని, వృత్తి విద్యాకోర్సుల్లోనూ నీట్లు ప్రత్యేకిస్తామని ఉద్యోగాల్లో అగ్రతాంబూలం వారికేని ప్రకటించే కలేజీ సర్కారుకు ఉండా? కనీసం పబ్లిక్ సరీస్ కమీషన్ పరీక్షలోనైనా దీన్ని అమలుపరిచేందుకు పాలకులు సిద్ధమేనా? ప్రభుత్వం మెడలు వంటైనా సరే, తెలుగుకు ప్రత్యేక గౌరవం సాధిస్తామని, తద్వారా మాత్రముహను పరిరక్షించుకొంటామని భాషాభిమానులు ఇప్పటికేనా ముందుకు వస్తారా? ఈ విషయంలో తెలుగు వారిని మేలొల్పాడానికి షైదుకూరు వంటి సంఘటనలూ ఇక ముందు జరగాలా?!

-ఈనాడు దినపత్రిక

తల్లిభావే ఆయుధం కవిత

అమ్మవంటి మన మాత్రభాషణు	జన్మజన్మలకు తెలుగువడై పుట్టాలన్నారు
వేలేత్తి చూపేందుకు ఎంత త్రైర్ం?	అనాటే కపులు!
మన భాషను మన నోట పలికితే మనకెందుకు శిక్క?	ఎన్ని జన్మలేత్తినా
మనం మొట్టమొదటగా పలికే మాట అమ్మ	తెలుగే నా తల్లిభాష కాబాలంటున్నాను,
ఎన్ని భాషలు నేర్చినా కష్టముభాల్సో మాట్లాడిది ,	ఈనాడు నేను!!
ఆలోచనలు వేసేది తల్లి భాషలోనే!	అయినా వీళ్ళ పిచ్చిగాని
మధురాపుత్రమైన భాష మనతో ఉండగా	తెలుగు భాష మాట్లాడకండా
ఎందుకు మనకు చింత అని అనుకుంటాం	తెలుగు వారు బ్రతకగలరా?
మనస్సులో ఉండే భావాలను కాగితంపై పెట్టాలంటే	తెలుగు పలకవద్దని ఆంక్లలు విధినే
మంచి ఆయుధం మన తల్లిభాష	నోరున్నా మూగజీవులుగా మారుతారు ఎందరో
అందుకే, తిలక కవిత్త నిర్వచనం	తెలుగులో ఆలోచనవద్దంటే
తెలుగు అక్కరాలకు తిగిన సిద్ధాంతం	నిలిప్పులై బ్రతకీపుస్తారు, ఉత్సాహస్ని కోల్పోతారు
మా తెలుగు అక్కరాలు	తెలుగు వాడై వ్యాపినందుకు
కస్తీటి జడులలో తడిసిన దయాపొరావతాలు	గ్ర్యాపడవేయి తెలుగు వాడా,
మా తెలుగు అక్కరాలు	మన భాష
వెన్నెలలో ఆడుకనే అంద్దైన అడిట్లలు	గొప్పదని చాటుదాం నలుమాలలా!!
ప్రతి ఉదయం మనల్ని జ్ఞాన్యతపరిచే ముత్యాల కోపలు	- కె. అనూప,
తెలుగు అక్కరాలను పలికితే శిక్క అన్నది ఏ పట్టులో?	బి.ఎ. రెండవ సంవత్సరం,
తెలుగు తేనెయగున్న వాక్యాలు	సింగరేషి కాలరీన్ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల,
కాపాలి జగతికంతా మధుర నినాడం	కౌత్త గుడెం.

తెలుగు భాష-చారిత్రక సృష్టి

-తెలకపల్లి రవి

'ప్రాంతాలు వేరైనా,
మన అంతరంగమొకటేనన్నా
యాసలు వేరే అయినా
మన భాష తెలుగు భాషన్నా
పరాల తెలుగు ఒకటేనన్నా.'

సినారే పాటలూ, కవితలూ రెండూ ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత కలిగినవి. అందులో ఒకటి పైన పేర్కొన్న పాట తల్లిపెళ్ళామా చిత్రం కోసం రాశింది. మరొకటి పైనున్న మంచు కరిగినా పర్వతం మాసిపోదు అంటూసోవియట యూనియన్ విచ్చిన్నం తర్వాత సోపలిజం భవిష్యత్తు గురించి రాశింది.) దీనిలోని భావానికి ఇప్పుడు ఆయన కూడా పెద్దగా కట్టబడినట్లు కనిపించడుగాని ఆయన గజల్లో చెప్పినట్లే మంచు కరిగినా దానిలోని మహాన్వత సత్యం పర్వత శిఖరంలా నిలిచే పుంటుంది. వచ్చిందు, వచ్చాడు మాత్రమే కాక రాయల్సీమలో వలె వచ్చినాడు కూడా ఈ జాబితాకు జోడించి చూశినా అన్నీ తెలుగు తెరగులే. వెలుగు జిలుగులే. ఇందులో ఏది ఎక్కువ ఏది తక్కువ అన్న ప్రస్తి ఉండదు. ఉండకూడదు. ఈ రాష్ట్రంలో వివిధ భాషా మండలాలకు వాటివైన పదాలున్నాయి. అర్థాలు అపొర్థలూ ఉన్నాయి.

భాష జనజీవితంలో భోగోళిక రేఖలలో ఆర్థిక సామాజిక రాజకీయ పరిణామాల క్రమంలో పెంపాండుతుంది. ఒకే లాంటి పిల్లలను తలోచోట పెంచితే తలో విధంగా మాట్లాడతారు. వారి యాసలే కాదు భాషలు కూడా మార్చుచు. అంత మాత్రాన వారి బాత్యబంధాలు మటు మాయమై పోవు. భాషా ప్రాతిపదికన ఏర్పడిన రాష్ట్రాలలోనూ వాటి వాటి చరిత్ర పరిమాణాన్ని బట్టి ఇరుగుపొరుగు ప్రాంతాల ప్రభావాలను బట్టి పదాలు ఉచ్చారణలు ఉంటాయి. తెలుగు, అంధ్రము, తెనుగు ఇవన్నీ ఒకే భాషకు ఉన్న పేర్లు తప్ప వేరే కాదు. ఇందులోనూ ఆంధ్రము అన్న పేరు ప్రాచీనమైందంటారు. తెలంగాణ పదంలోనూ ప్రధానంగా ధ్వనించేది తెలుగే. కనుక తర్వాతి రాజకీయ పరిణామాలను బట్టి ఆంధ్ర, తెలంగాణా, రాయలసీమ భాషలు ఉన్నాయని చెప్పుకోవడం అశాస్త్రియం, అచారిత్రకం. అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రంలో వన్న తెలుగు నాట తమిళ ప్రభావం చాలా ఉంటుంది. ఒరియా, హిందీ, కన్నడ భాషల ప్రభావంతో పాటు తెలుగును తొక్కిపుట్టి రాజభాషగా చలామణి అయిన ఉర్ధ్వ ప్రభావం కూడా విశేషంగా వుంటుంది.

ఇంతకూ ఉర్ధ్వాను రుద్దిన నిజాం నిరంకుపడే గాని ఆ భాష మాత్రం అచ్చమైన భారతీయ భాష. కన్నడ రాజ్య రమారమణైన కృష్ణ దేవరాయలు ఆంధ్రభోజుడు కూడా

అయ్యాడు. ఇంగ్లీషు వారి పాలన సాగిన సర్కారు జిల్లాల్లో అది మరోవిధంగా ఉంటుంది. ఇవన్నీ చాలా సమగ్రంగాను సంయువనంతోను అర్థం చేసుకోవలసిన అంశాలు (ఇదే రాష్ట్ర సరిహద్దులలో గిరిజన తెగల ప్రజల పరిశ్రమ ఇంకోలా ఉంటుంది.) ఇందులో ఏది ఎక్కువ ఏది తక్కువ అన్న మీమాంస అర్థంలేనిది.

ఎవరు ఎవరి మాండలికాల్ని అపహోస్యం చేసినా పొరబాబే. కులసంస్కరాలు ఎవరో ఎక్కుడో ఏదో చేస్తే దాన్ని ప్రజా సమాహాల మధ్య వైరుధ్యంగా, ఘర్షణగా చూపించడం అనవసరం. ఇవన్నీ ఉన్నా తెలుగు పిల్లలు చదువుకుంటున్నారు. తెలుగు సినిమాలు, మీడియా అందరినీ అలరిస్తున్నాయి. అంగీకారయోగ్యమైన సంస్కరపంతమైన సామాజిక, వ్యవహార శైలిని మనం కొనసాగించుకోగలగుతున్నాము.

రాజకీయ రాజ్యాంగ నిబంధనలు కూడా పొందువర్చుకున్నాము. రాజకీయాల చర్చను భాషా చర్చగా మార్యాస్తున్న వారి ప్రయోజనా లేమిటో కూడా ఆలోచించవలసిందే కానీ చరిత్ర ఏనాడో పరిష్కరించింది. కనుక రాజకీయ అవసరాల కోసం వాటిని మళ్ళీ మళ్ళీ తిరగదోడుకోవడం అనుచితం.

ఈ భాషా పరమైన ఫల్యాంగల సంగతి ఇలా ఉంటే తెలుగు మాట్లాడినందుకు జాల్మాలు విధించే స్థితి మరోవైపున వెక్కిరిస్తోంది. రాష్ట్రపత్రణ వేడుకల తరుణంలోనే ఒక పొరశాలలో తెలుగు మాట్లాడ బోసంటూ పిల్లల మెడలో బోర్లులు నేలాడదియించిన ఉదంతం తెలుగు బిడ్డలైన వారందరికి కనువిప్పు. పెను పొచ్చరిక. ఇంగ్లీషు వ్యామోహం ఆధిపత్యం శ్రుతి మించి ఆఖరుకు తెలుగు నేలాదిద తెలుగుకే చోటు లేకుండా చేస్తున్న దిగ్఩ాంతికరమైన స్థితి. సర్కారు కూడా తలా తోక లేని రీతిలో ఇంగ్లీషు మీడియంను ఏకపక్షంగా రుద్దుతున్న స్థితిలో ఇది మరోలా ఉంటుందని ఊహించలము.

ప్రాచీన హుదాను సాధించుకోవడమే ఘనతగా చాటుకున్న తర్వాత ఆధునిక దివరో పురోగమించ లేకపోతున్న వైఫల్యానికి ఇది తార్మాణం. తెలుగు ఒకటోనా, అనేకమా. ఇందులో ఏది అసలైంది, నకిలీది అని తర్వాతభర్జనలు పడుతుంటే సాప్రమాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ భూతం అసలు ఆ తెలుగునే తెరమరుగు చేస్తున్నది.

రాజకీయాంగ ప్రపంచీకరణ ప్రైవేటీకరణలపై పోరాటం పక్కకు పోయి ఇతర వైరుధ్యాలు ముందుకు వచ్చినట్టే ఇది కూడా జరుగుతుంది. తెలుగుకు ఎదురవుతున్న అసలు ముప్పును గాక అదే భాషలో విభిన్న ప్రయోగాలపై తర్వాతభర్జనలు ప్రధానమవడానికి దారితీయొమ్మ. మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య పరిపొలన అన్నావి ప్రజాస్ామిక అవసరాలు. ఆ మాతృభాష తెలుగు తప్ప మరొకటి కాదు. కనక మాండలికాల చర్చతో తెలుగు మూలాలనే కాపాడుకోలేని స్థితి తెచ్చుకోదగదు. తెలుగు తల్లి పాటను ఏ ఒక్క ప్రాంతానికో పరిమితం చేసి చూడడం వాస్తవమూ కాదు.

గలాగలా గోదావరి బిరబిరా కృష్ణమ్మ, మల్లమ్మ పతిభక్తి, రుద్రమ్మ భజశక్తి,

తిమ్మరును ధీయక్కి, కృష్ణరాయుల కీర్తి అన్న ఆ పాటలోని చరణాలు తెలుగు నేలకంతటికీ వర్తించేవే. అయినా దానిపై తర్జనభర్తనలతో తెలుగు భాషను కాపాడుకోవలసిన అవసరాన్ని విస్తరిస్తే అందరికీ నష్టమే.

తెలుగులో మాట్లాడినందుకు మైదుకూరులోని ఒక పారశాలలో 'తెలుగులో ఎప్పుడూ మాట్లాడను' అని రాసిన పలకలను పిల్లల మెడలో తగిలించారు. ఈ మధ్య ఈ వార్త రాష్ట్రంలో సంచలనం రేపింది. తెలుగు రాష్ట్రంలోనే తెలుగు భాషకు జరిగిన అవమానం పట్ల ప్రజలు క్రోధం వెలిబుచ్చారు. బాధపడ్డారు. సమంజసమైన క్రోధమే. మాతృభాషలో మాట్లాడినందుకు గాను శిక్షనెదుర్బొప్పాల్చిన పరిస్థితి మనం సహించాలి వస్తోంది. భాషాభిమానులందరికి బాధ కలిగించే సంఘటన ఇది, కానీ ఈ సంఘటన ఆ పారశాలకే పరిమితమైనదా? రాష్ట్రంలో మరే బడిలోను లేదా? అసలు సమస్య అదేనా?

తెలుగు తప్ప మరో భాష రాని పసికందులను ఇంగ్లీషులో చదువుకోవాలనే.. మాట్లాడాలనే శిక్ష వేస్తున్నారు. ఎందుకు వాళ్ళకి శిక్ష? ఎవరు వేస్తున్నారీ శిక్ష?

-ప్రజాశక్తి దినపత్రిక,
1 సంబంధం, 2009.

ఆశయాలకు పాతర కవిత

ఇది యావదాంధ్రకు చెంపవెట్టు మానవత్వాలోపచూ? తెలుగుమీద కోపచూ? తెలియదు వారికి? గ్రహించలేరోప్పటికి? తెలుగుతల్లి మమ్మ మన్నించ అవమానం కాదది - క్షమించరాని అపచారం దేశభాషలందు తెలుగులెస్తయని రాయలంటే ఆంగ్రోజువే బహుబాగని వీళంటారు. నిష్పుకు గాలిలా మౌడ్యానికి భాషా వ్యాఖ్యాపంతో కూరుకుపోతున్నారే ఆంగ్ర ఊబిలో...	మునిగిపోతున్నారే, పడమర కడలిలో... తెలుగు పల్లెలకు వీస్తోంది పడమటి భాషాగాలి మైదుకూరు సుడిగాలులనుండి ఎదురు నిలవాలి ప్రతి తెలుగు గుండె గూడు ఇది భాషా సమస్యకాదు తెలుగుజాతి మనోభావాల ఆగిబరాటా	-దాసల ప్రకాశర, బీఎస్సీ, గౌతమీ కళాకాలా. నర్స్సాపురం, ప.గో. జిల్లా
--	---	--

ఆంధ్రజనసంఘం పునరుద్ధరించుకుందామా?

—డా॥ దేవరాజుమహరాజు

ఆది నవంబర్ 11, 12వ తేదీలు 1921 సంవత్సరం ప్రైదరాబాద్ గౌలిగూడలోని వివేకవర్ధిని ప్రాంగణం! అక్కడ హిందూ సంఘ సంస్థార మహోసభలు జరుగుతున్నాయి. వక్తలు, ఇంగ్లీషు, ఉర్దూ, మరారీ బాషలలో ఉపన్యసిస్తున్నారు. కొందరు తెలుగు వారు కూడా ఉర్దూ, ఇంగ్లీషులలో ఉపన్యసించారు. ఈ సభలకు కార్యే పండితుడు అర్థక్షటు ఒక సమావేశానికి సరళాదేవి చొధురాణి కూడా అర్థక్షటన వహించారు. ఆనాడు ఉర్దూ రాజభాష, ముస్లింలు, హిందువులు ఉర్దూ మాటల్లాడేవారు. మహోరాష్ట్రయులు ప్రైదరాబాద్ సగరంలో ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉండేవారు గనుక, చాలా చోట్ల మరారీ ఎక్కువగా వినబడుతూ ఉండేది. ఉన్నత చదువులు చదివి, ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్నారు ఇంగ్లీషు కూడా మాటల్లాడేవారు. (ఏభాషకు ఆ భాష మాటల్లాడేవారు. అంతేగాని ఇప్పటిలాగా అన్నీ కలగలిపి మాటల్లాడడం ఉండేది కాదు.) ఆ విధంగా డెండు రోజులు జరిగిన మహో సభలలో వక్తలందరూ ఉర్దూ, ఇంగ్లీషు, మరారీ భాషలలో ప్రసంగించారు. అర్థక్ష స్థానంనుంచి మాటల్లాడి తీర్మాణాలు ప్రవేశపెట్టిన కార్యే పండితుడు మరారీలోనూ, ఇంగ్లీషులోను మాటల్లాడేవారు. దానితో చాలామంది తెలుగు వారు మనస్థాపానికి గురయ్యారు. విషయం అర్థం కాక కొంత, తెలుగువారు అదికసంఖ్యలో ఉన్న చోట ఎవరూ తెలుగు మాటల్లాడక పోడటటమేమని కొంత ఆవేదనకు గురయ్యారు.

సభ జరుగుతూ ఉండగా మధ్యలో ఒక తెలుగువాడు, వృత్తిరీత్యా న్యాయవాది అయిన ఆలంపలై వెంకటరామారావు లేచి ఒక తీర్మాణంపై తెలుగులో ఉపన్యసించడం ప్రారంభించారు. అంతే! సభలోని మహోరాష్ట్ర శ్రేతరులు ఈలలు వేసి గోల చేశారు. చప్పట్లు చరిచి ఆటంకం కలిగించారు. తెలుగు ఉపన్యసం ఆపాలని పట్టుబట్టారు. హేళనగా మాటల్లాడారు. గత్యంతరం లేక ఆ న్యాయవాది ఉపన్యసం ఆపి కూర్చుండిపోయాడు. ఆ సంఘటనతో తెలుగు వారి రక్తం ఉడికిపోయింది. కానేపు వేదికకు వెన్నుచూపి నిరసన తెలిపారు. నిరసనలోని భాగంగానే సభలోంచి మధ్యలోనే వెళ్లిపోయారు. తమకు, తమ భాషకు అవమానం జరిగిందని బాధపడ్డారు. ఒక రకంగా తెలుగు వారికి ఆ సంఘటన కనువిప్పు కలిగించింది. తమ భాషా సంస్కృతులను తామే రక్షించుకోవాల్సిన అవసరాన్ని వారు గుర్తించారు. ఉన్నవుళంగా ఆ రోజు రాత్రే అంధ్రజనసంఘం స్థాపించుకున్నారు. నవంబర్ పస్సెండు, 1921 రాత్రి ఎనిమిది గంటల సమయం ట్రూప్ బజారులో ప్రైకోర్సు న్యాయవాది టేకుమల్ల రంగారావు, 2. మిట్లు లక్ష్మీనరసయ్య, న్యాయవాది, పచ్చబావి. 3. ఆదిరాజు పీరభద్రరావు న్యాయవాది, ఆకుల బజారు సికింద్రాడు, 4. నడిపల్లి

జానకిరావుయ్య, రెసిడెన్సీ బజారు. 5. మందుముల నరసింగరావు, కిషన్గంజ్ 6. బూర్గుల రామక్రిష్ణరావు, కిషన్గంజ్ 7. కొమ్మపరపు సుబ్బారావు రెసిడెన్సీ బజారు, 8. బూర్గుల నరసింహరావు, కిషన్గంజ్ 9. డాక్టర్ పందిట వెంకటస్వామి నాయుడు, ట్రూప్ బజార్, 10. బోయినేపల్లి వెంకట రామారావు, గౌలిగూడ, 11. మాడపాటి హనుమంతరావు న్యాయవాది, ట్రూప్ బజార్. ఈ సమావేశంలో నాలుగు తాత్కాలిక అంశాలు చర్చకు వచ్చాయి. అందులో ముఖ్యమైన ఒక అంశం ఇలా ఉంది.

పుట్టువల్లగాని, స్థిరనివాసం వల్లగాని ప్రైదరాబాద్ రాజ్యంలోని ఆంధ్రలంతా ఈ సభలో చేరవచ్చు. ఏరి వయసు 18 సంవత్సరాలకు మించి ఉండాలి. ఒకటి రెండు సమావేశాల తర్వాత ఆంధ్రజన సంఘాన్ని నిజం రాష్ట్రాంధ్రజన సంఘం అని కూడా వ్యవహారించారు. ఇది ఆంధ్రాభ్యుదయ వ్యాప్తికి పనిచేసింది. రాష్ట్రంలోని ఎన్నో ప్రాంతాలలో ఇవి ఎన్నో మంచి పనులు చేపర్చాయి. అందులో పరిశోధన మండలి కూడా ఒకటి.

ఈ సంఘాల కార్యక్రమాలు ఎక్కువై విశాలమైన ప్రాతిపదికన పనిచేస్తున్నప్పుడు అన్నింటినీ సమన్వయ పరచుకొని, నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి ఒక కేంద్ర సంఘం అవసరమయింది. అందువల్ల 1923 ఏప్రిల్ ఒకదిన హనుమకొండలో ప్రముఖులంతా సమావేశమై ఆంధ్రజన కేంద్ర సంఘాన్ని ఏర్పరచుకున్నారు. 1. మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావు, 2. కొమ్మపరపు సుబ్బారావు, 3. కొండా వెంకట రంగారెడ్డి, 4 వోడ్డిరాజు వెంకటేశ్వరరావు లాంటి ప్రముఖులు చూరప చూపడం వల్ల అది సాధ్యమైంది.

ఆరోజు సాయంత్రమే వరంగల్ మట్టివాడలో బహిరంగనభ జరిగింది. ఆంధ్రజనసంఘాలు తప్పనిసరిగా చేయాల్సిన పనులను కేంద్ర సంఘం నిర్దేశించడమైనది.

1. గ్రంథాలయాలు, పరస మందిరాలు, పారశాలల స్కూలు
2. విద్యార్థులకు సహాయం-ప్రోత్సాహం
3. విద్యాంసులను గౌరవించడం
4. తాళపత్ర గ్రంథాలు, శాసనాలు సంపాదించి పరిష్కరించడం
5. కరపత్రాల ద్వారా, చిన్నచిన్న పుస్తకాల ద్వారా, ఉపన్యాసాలద్వారా విజ్ఞానాన్ని వ్యాప్తి చేయడం.
6. ఆంధ్రభాషా ప్రచారానికి కావల్సిన ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉండడం.
7. వ్యాయామం, క్రీడలు, కళలు అభివృద్ధి పరచడం.

8. అనాధలైన వారికి అత్యవసర సహాయం అందించడం, (పై విషయాలన్నీ 1949లో ఆంధ్ర పితామహ, పద్మబూషణ డాక్టర్ మాడపాటి హనుమంతరావు రాసిన తెలంగాణ ఆంధ్రోద్యమంలో ఉన్నవి. 1995లో తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారు ఆ గ్రంథాన్ని పునర్వృద్ధించారు.)

ఈ నవంబర్లో ఈ విషయాలన్నీ మళ్ళీ ఒకసారి ఎందుకు నెమరు వేసుకోవాల్సి వస్తున్నదో అందరూ ఆలోచించాలి. ఆచరణలో మనం ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామో ఒకసారి బేరీజు వేసుకోవడానికి కూడా ఈ విషయాలు పనికొస్తాయి. మనం ఏర్పరచుకున్న గ్రంథాలయాల్లో మనలో ఎంతమంది ఉపయోగించుకుంటున్నారూ? పారశాలల్లో తెలుగుకు ఎంత ప్రాధాన్యత ఉంది? విద్యాంసులు అణగడాక్కబడి, పైరవీకార్య గౌరవించబడడం లేదా? టి.వి. మాధ్యమం విస్తరించిన నేపథ్యంలో తెలుగు స్వరూపం ఎంత మారింది. స్థాయి ఎంత తగ్గింది? రాజకీయనాయకులు పనిగట్టుకుని భాషా సాహిత్యాలపైన, సంస్కృతిపైన దాడి చేస్తూ ఉండడం ఎంత వరకు సబబు? వీటన్నిచీని తీపంగా చర్చించుకోవాల్సిన అపసరం ఉంది. ఎన్ని ఎనిమిదేళ్ళ క్రితమే తెలుగువాడి హౌరుషం బయటపడింది. ఆంధ్ర జనసంఘంగా ఏర్పడి విస్తరించింది. ఆస్థార్థి, ఆ హౌరుషం ఈనాడు ఏమయ్యాయి? తెలుగుకు ప్రాచీన పోయిన సాధించుకున్న తర్వాత కూడా మనం దాన్ని గౌరవాన్ని నిలుపుకోలేకపోతున్నామా? ఆలోచించుకోవాలి.

కడప జిల్లా మైదుకూరు, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా భాలానగర్లలోని పలు పారశాలల్లో తెలుగుకు జరిగిన అందుసానికి ఉలికిప్పడాల్సిన పనిలేదు. ఎన్నో చోట్ల ఎన్నో సార్లు ఇలాంటివి జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ముందు మన ఇళ్ళలో మన స్వచ్ఛమైన తెలుగు తీయదనాన్ని నిలుపుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నామా? ఎవరికి వారు ఆత్మ ఏమర్య చేసుకోవాల్సిన తరుణమిది. ఏదో మొక్కబడిగా బడిలో ఒక తెలుగు గేతం పాడించినంత మాత్రాన సరిపోతుందా? తెలుగుస్టార్ట్సిని అందించగలుగుతామా? ఆలోచించాల్సిన విషయం. తెలుగు భాషా సంస్కృతులను కాపాడుకోవడంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఏకం కావాలి. అంతేకాని, వారి వారి రాజకీయ దృక్కుధాలతో రంగుకళ్ళద్వారాలతో చూస్తూ వీటిని నాశనం చేయేద్దు. ఎంతోమంది త్యాగమూర్తుల త్యాగ నిరతికి ఘలితంగా ఇవి మనకు దక్కాయి. వాటిని కాపాడుకుండాం. యునెస్కో 2003లో నిర్మించిన సర్వేలో ఆరువేల భాషల్లో మూడువేల భాషలు అంతరించి పోయే అవకాశముందని తేలింది. మన నిర్దిష్టం వల్ల పాలకుల విధానాలవల్ల, 2025 నాటికి తెలుగుభాష అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఉందని మేధావులు, భాషాభిమానులు అందోళన పడుతున్నారు.

-ఆంధ్రప్రభ దినపత్రిక,
నవంబరు 16,2009.

మా తుర్ము సలామ్

- డా॥ దగ్గరాజు శ్రీనివాసరావు

గడచిన రెండు మూడు వారాలలో రెండు అందోళనకరమయిన సంఘటనలు జరిగాయి. వాటిల్లో ఒకటి మన రాష్ట్రంలో జరిగితే, రెండవది ఉత్తరపదేశోలో జరిగింది.

మొదటి సంఘటన తెలుగు జాతికి చెంప దెబ్బ కొడితే, రెండవది భారతీయులకు నవాలు విసిరింది. ప్రతిజాతికి, ప్రతి ప్రాంతానికి చెందిన ప్రజలు గర్వంగా చెప్పుకునే అంశాలుంటాయి. అందులో భాష, సంస్కృతి, సాహిత్యం, జాతీయ పురుషులు, జాతీయ గీతాల వంటివి కొన్ని అందరూ అంగీకరించిని.

అనేక దశాబ్దాలు ప్రజలు గర్వంగా చెప్పుకొనే అంశాలను ప్రదర్శించి వేధించే మార్గాలు దేశంలో తలెత్తుటం ఒకింత అందోళన కలిగిస్తున్న అంశం. మనమంతా తెలుగుజాతి మనది, తెలుగు భాష మధురమైనదని గర్వంగా చెప్పుకుంటాం. తమిళ అభిమానం మెండుగా గలిగిన ప్రముఖ కవి నుబ్రహ్మణ్య భారతి చేత సుందర తెలుంగు అని, విదేశీయుల చేత మధురమైన భాష అని అనిపించుకున్న తెలుగు భాషను తెలుగు నేలమీదున్న పారశాలలో మాటల్లాడేందుకు వీలు లేదని ఆక్షేపించడం ఒక సాహసమే.

ఆ సాహసం చేసింది మైదుకూరులోని మిషన్ స్కూల్. ఆ స్కూల్లో చదివే విద్యార్థులు ఇంగ్లీషులో తెల్పించి తెలుగులో మాటల్లాడడానికి వీలులేదని ఉత్తరమై ఇష్వాడమే అభ్యర్థంతరకరమైతే, ఆ ఉత్తరమైన భాతరు చేయకుండా తెలుగులో మాటల్లాడారనే ఆరోపణతో నేరస్తుల లాగా నిలబెట్టడం శిక్షార్థమే.

పైగా ఆ పసిపిల్లలను నిలబెట్టిన తీరు పెలివిజన్ తెరల మీద చూసిన భూషాభిమానులకు గుండె తరుకుపోయింది. ‘ఇక తెలుగులో మాటల్లాడను’ – అని పలకమీద రాసి నేరస్తుడి మెడలో పలకపెట్టే రీతిలో పిల్లలను నిలబెట్టిన ఆ స్కూల్ నిర్వాహకలే అసలు నేరస్తులు. అయితే ఆ నేరస్తులకు ఎటువంటి శిక్షకు నేటివరకు ప్రభుత్వం విధించలపోవడం బాధాకరం.

మాత్రభాషలో చదువు మేలని, మాత్రభాషలో చదువుకున్న విద్యార్థులకే మేధ వికసిస్తోందని మానసిక శాస్త్ర వేత్తలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఫోషిస్తుంటే, తెలుగు నేలమీద మాత్రభాషకు నిషేధం విధించడమంటే తెలుగు భాష పరిస్థితి ఏ స్థితికి దిగజారించో కొహించుకోవచ్చు.

మాత్రాలు చేసిన వారికి, లంచాలు మరిగిన వారికి కూడా అటువంటి బిళ్లు మెడలో వేసి పదిమంది ముందు నిలబెట్టిన సంఘటనలు లేవు. ఒకవేళ ఎక్కడైనా ఒక చోట పోలీసులు అలాంటి పనిచేస్తే మానవ హక్కుల సంఘాలు వెనువెంటనే నానాయాగి చేసేవి. కానీ నేడు ఆ పసిపిల్లల మనసు మీద తీవ్రప్రభావం చూపిన ఈ సంఘటన మీద ఈ సంఘాల నుండి ఎటువంటి స్పందన లేకపోవడం అనేది మరో ఆశ్చర్యకరమైన అంశం.

అయితే ఇది కేవలం మైదుకూరు మిషన్సపారశాలలో అనుకోకుండా జరిగిన ఘటన అనేందుకు వీలులేదు. రాష్ట్రాప్రాప్తంగా ఉన్న మిషన్ పారశాలలన్నించీలో ఇదే తంతు. ఆ పారశాలల ప్రాంగణంలో తెలుగు ముక్క తెలుగు పిల్లల నోటివెంట రావడానికి వీలులేదు.

ఎక్కడైనా, ఎవరయినా పిల్లలు తెలుగులో మాట్లాడితే ఆ విషయం ఒక నేరంగా తోటి తెలుగు పిల్లలే పారశాల ప్రిన్సిపాల్స్కు ఫిర్యాదు చేసేంత పక్షుందీగా అక్కడి నిబంధనలు ఉంటాయి. తమ మాతృభాష తెలుగులో మాట్లాడినందుకు మోకాళ్ళ మీద కూర్చున్న పిల్లలు, పైన్స్కట్టిన పిల్లలు చాలామంది ఉన్నారు.

మిషన్సపారశాలల నిర్వాహకులు తమనుతాము ఇంగ్లండ్ నుంచి దిగబడిన దొరలు, దొరసానులుగా భావించుకుంటూ తెలుగును చిన్నబుచ్చుతున్నారు. పిల్లల్ని మాతృభాషకు దూరం చేస్తే తమ సంస్కృతి నుండి దూరం చేయువచ్చున్న కుట్టులో భాగమే బలవంతంగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడించడం, తెలుగును దూరం చేయడం.

చాలా మిషన్ పారశాలల్లో బోట్లు, గాజలు, పూలు, గోరింటాకులు నిషేధమనేది జపించంగ రహస్యమే. ఇటువంటి కరిన నిబంధనల వల్లే మిషన్ సూక్ష్మకి అంత పేరొచ్చిందని భ్రమపడి మిగిలిన పారశాలల వారు కూడా అంగ్ర మత్తును అలవాటు చేసుకుంటున్నారు.

తమ భాషకు ఇంత ఫోరమైన అవమానం జరుగుతున్నా, తమ పిల్లలను పారశాలల్లో హింస పెదుతున్నా తల్లిదండ్రులు ఎందుకు స్పందించరు! ఇంగ్లీషును మాతృభాషగా మార్చుకునే యత్తుం తెలుగింటి లోగిథ్ములో, తల్లుల చేతుల్లోనే శ్రీకారం చుట్టుకుంటుంటే ఇక ఆ భాషను కాపాడుకునేదేలా!

ప్రపంచంలోని పలుమూలల ఉన్న భాషలు, ఆ భాషలను మాట్లాడేవారి సంఖ్య లక్ష్మలు దాటకపోయినప్పటికి తమ భాషపట్ల వారు చక్కటి ఆభిమానం ప్రదర్శిస్తుంటారు. ఏ తెలివిజన్ ఛానల్ యాంకర్ మాట్లాడే పద్ధతి చూసినా ఏమున్నది గర్వకారణం మొత్తం పరభాషా పదాల సమాహారం అని చెప్పటంలో ఏ మాత్రం సందేహంలేదు. తెలుగును తెలుగుగా చదివించడంలో ప్రభుత్వం కూడా తమవంతు కృషి చేయాల్సి ఉంది. కానీ ప్రభుత్వపరంగా కూడా తెలుగు నిర్లక్ష్మం చేయబడుతోంది.

తెలుగు మాట్లాడవద్దని సూక్ష్మలో ఉత్తర్వులిస్తుంటే ప్రభుత్వం స్పందించడంలేదు. సందమూరి తారకరామారావు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న రోజుల్లో కాలేజీలో ముందు తెలుగు మాధ్యమ సెక్షన్ ఉంటేనే ఆంగ్ర మాధ్యమ సెక్షన్కి అనుమతి ఇచ్చేంటాగా నిబంధనలను రూపొందించారు. అటువంటి తెలుగు భాషావిధానం నేడు ప్రభుత్వమే ప్రభుత్వ పారశాలల్లో ఆంగ్లమాధ్యమం ప్రాథమిక స్థాయినుంచి ప్రవేశపెట్టేదిగా మార్పు చెందింది. ఇది తెలుగు భాషకు నేడు ప్రభుత్వ పరంగా లభిస్తున్న ఆదరణ, గౌరవం. ఆంగ్రభాషా వ్యామోహంలోపడి తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లల నోటివెంట వస్తున్న మమ్మి-దాడి పలుకులను ఎంతగానో సంబరపడి పోతున్నారు. ఇంతలో తెలుగు పత్రికలు తెప్పిస్తే పిల్లలు ఇంగ్లీషులో భాషను

సరిగా నేర్చుకోరేమానన్నంత వెప్రి ఆలోచనలో ఈతరం తల్లిదండ్రులున్నారు. అందుకే ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలలకు అంత ఆదరణ పెరుగుతోంది.

రాష్ట్రప్రభుత్వ పరంగా, తెలుగులోగిళ్ళలో తెలుగు భాషకు ఆదరణ లేనప్పుడు ఆ తెలుగు మీద మైదుకూరు మిషన్ పారశాల వంటివారు సులభంగా దాడిచేసేందుకు సాహసిస్తారు. వారిబాటలోనే మిగిలిన పారశాల వారు కూడా నడుస్తారు. వెలుగు చూడనటువంటి భాష సంస్కృతిపరమైన దాడులు రాష్ట్రంలో అన్ని మూలల అనేకం జరుగుతున్నాయి.

ఆంగ్లం చదవవద్దని ఎవరూ అనటం లేదు. ఆంగ్లం వృత్తికోసం, ఉపాధికోసం ఈ రోజు ఉపయోగపడుతున్నది. దానిని అంతపరకే వాడాలి. మిగిలిన వాటన్నింట మాతృభాషే నిండాలి. తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుకుని ఉన్నతోన్నత స్థానాలకు చేరిన తెలుగు యువతీయువకులకు సుమారిగా తీసుకొని ముందుకు వెళ్లాలి.

అప్పుడు తెలుగు మాట్లాడవద్ద అని ఇంగ్లీషులో ఉత్తర్వులిచ్చేందుకు మిషన్ పారశాలలు పటికిపోతాయి. అటువంటి పరిస్థితిని తీసుకురాగలిగినే తెలుగువాడి ఆత్మగౌరవం నిలబడినట్లు. ఆ యత్నం చేస్తామని తెలుగువారంతా ప్రతిజ్ఞ చేయాలి.

- స్వాతి వారపుత్రిక,
20 సప్టెంబరు, 2009.

ఏడింరి! చిట్టు! తెలుగువైళ్ళాద్దరుకెలుసుకున్ని
తెలుగులో మట్టోడుకుంటున్నారు! చోద్దింరి!

అమృభాషకు ఆంగ్ల సంకెళ్ళు

-బీ.ఉదయవర్ణ

ఒకవంక విదేశీయులు లేదా ఆంగ్లేతర ప్రాంతాల్లోని విద్యాభిలాఘలెందరో తేనెలొల్కే తెలుగు పట్ల మక్కప చూపుతుండగా, ఆయాచోట్ల విశ్వవిద్యాలయాల్లో తెలుగు పీరాలు ఏర్పాటు చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్ఱటి, మరోవంక - మిడిమిడి జ్ఞానంగల స్థానిక పారశాలల నిర్వహకులు కొందరికి వారు సరాసరిగా ఇంగ్లాండు వారికి వారనుటైనట్లు వ్యవహరిస్తున్నారు. వారికి తెలుగంటే ఒక్కంతా తేళ్ళు ప్రాకుతుస్తున్నది.

ఒక మిపన్ సూయలు వాడు తెలుగులో మాట్లాడినందుకు ఒక విద్యార్థికి జూర్మానా వేస్తే, తాజాగా కడప జిల్లా మైదుకూరులోని సెయింట్ జోస్ఫ్ ఉన్నత పారశాలలో విద్యార్థులు తెలుగులో మాట్లాడారని వారికి అమానుషమైన దండన విధించారు. తెలుగు నేలలో, తెలుగు వారై పుట్టి, అఱువబువూ తెలుగు నిండిన పసిపిల్లలు తెలుగులో మాట్లాడినందుకు వారి మెడలో 'ఓ నెవర్ స్పీక్ ఇన్ తెలుగు' అని ఇంగ్లీషులో ప్రాసిన అట్లను వేలాడదీసి, ఈ అక్సోబర్ 26వ తేదీన పారశాల ఆవరణంలో వారిని నిలబెట్టడం, వారిపట్ల దారుణ వైఖరి అవలంభించడం ఒక విధంగా, ఆత్మియమానం గల ప్రభుత్వానికి, చీము నెత్తురున్న పారశాల విద్యాశాఖ మంత్రికి గాని చీమక్కినట్టుగా వైనా లేకపోవడం మన ప్రభుత్వ వ్యవస్థ ఎంత మొద్దు బారిపోతుందో సుస్పష్టమవుతుంది.

రాష్ట్రంలో తెలుగు అధికారభాషా సంఘం ఉనికి గనుక ఉండిఉంటే, ఈ నాటికి పారశాల గుర్తింపు రద్దు చేయమని, దీనివల్ల ఒకవేళ విద్యార్థులకు అసౌకర్యం కలుగుతుందని భావిస్తే పారశాల యాజమాన్యాన్ని కరిసంగా శిక్షించాలని ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేసి ఉండేది. సెయింట్జోస్ఫ్ ఉన్నత పారశాల పేరుతో సెయింట్ అంతర్జానంకాగా, తెలుగు భాషను పనికట్టుకుని చంపే ప్రయత్నం చేస్తున్నది, ఆ పారశాల. దేశంలో మొట్టమొదట ఏర్పడిన భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. ఇలాంటి చోటే మాతృభాష పట్ల మమకారం లేని వారిసంఖ్య రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నది. అధికార భాషగా తెలుగు అమలు పర్యవేక్షించడానికి రూపకల్పన చేసిన సంఘం మాటను, సూచనలను కేంద్రప్రభుత్వం అధినంలోని శాఖల అధికారులు ఎంతో శిరోధార్యంగా భావించి అమలు చేస్తున్నారో, తన నాలుగు సంవత్సరాల (2005-2009) పదవీకాలంలో పలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ శాఖలకు, ఉన్నతాధికారులకు అయిన ప్రాసిన వేలాది లేఖలు, వెలువరించిన ప్రకటనలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులకు కూడా అంత స్పందించి ఉంటే బహుశా రాష్ట్రంలో సంపూర్ణంగా అధికార భాషగా తెలుగు ఈనాటికి అమలై పోయి ఉండేదని అధికార భాషా సంఘం పూర్వ అధ్యక్షులు ఎభికే ప్రసాద్ అన్నమాటల్లోని నిజాన్ని ప్రభుత్వం గ్రహించి ఇప్పటికేనా చర్యలు తీసుకుంటే మంచిది. అసలు మన అధికారులకు గనుక ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాల్లో మాదిరిగా భాషా స్పృహ ఉండి ఉంటే-1996లో తెచ్చిన అధికార భాషా చట్టం సుమారు బదు దశాబ్దాలు కావస్తున్నా అంతంత మాత్రంగా అమలు కావడం దురదృష్టకరం.

పైగా అధికార భాషగా తెలుగు అమలుపరచడానికి ప్రత్యేక చట్టం చేసి 1974నుంచి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా వావిలాల గోపాలకీప్పయ్య, డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి, నందూరి రామకృష్ణమాచార్య, డాక్టర్ పి. యశోదారెడ్డి, తూమాబి దోషప్ప, ఎ.బి.కె ప్రసాద్లాంటి హేమా హేమీలు పద్నాలుగు మంది దాకా ఇంతవరకు అధ్యక్షులుగా నియుపకం చేసినా, పాలనా భాషగా తెలుగు అమలు ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉండన్న చందాన ఉంది. దానికి ప్రధానకారణం-వరసగా అధికారంలోకి వచ్చిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు తెలుగు అమలు పట్ల చిత్తపుద్ది లేకపోవడం ఒక కారణం కాగా, చాలామంది ఉన్నతాధికారులు తెలుగుకు వ్యతిరేకం కావడం ప్రధాన కారణం. నిజంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చిత్తపుద్ది ఉంటే తెలుగు అమలు చేయని అధికారులపై త్రమశిక్షణ చర్య తీసుకునే అధికారాన్ని అధికార భాషా సంఘానికి కట్టబెట్టేవారు. కానీ భాషా సంఘం కేవలం సలహాలు ఇవ్వడానికి పరిమితమైన సంఘంగా ప్రభుత్వం నిబంధించినందున సచివాలయంలోని వివిధ శాఖల అధికారులు భాషా సంఘం సూచలన్నింటిని ఏమీ ఎరగనట్టుగానే నటిస్తూ తుంగలో తొక్కేస్తున్నారు.

సచివాలయంలోని అధికారులు, అధికార రీత్యాను, పాలనాపరంగానూ గొప్ప అయితే కావచ్చుకొనీ, భాషా దారిద్ర్యం వారిలో కొట్టాచ్చినట్ల కనిపిస్తున్నది. ఇంగ్లీషులో తప్ప రాస్తే సభ్య ప్రపంచం నేరగాణి చూసినట్ల చూస్తుంది తప్ప తెలుగులో తప్పులు రాస్తే అదేదో గొప్పగా భావించడం వారి తెలియినితనానికి పరాకాష్ట.

భాషా సంఘం అధ్యక్షులైన పెద్దమనుషులు అదిగదిగో జిల్లా స్థాయిదాకా తెలుగు అమలు చేశాం, ఇదిగో సచివాలయ స్థాయిలో ఇంతశాతం అమలు చేసేందుకు ప్రతిపాదించాం అని చెప్పడమే తప్ప ప్రజలతో అనునిత్యం అత్యంత సంబంధంగల కొన్ని శాఖలలోనే తెలుగు అమలు ప్రస్తుతం 10 శాతంలోపే అని గమనిస్తే మన దొర్చుగ్గే స్థితి కన్నులకు కడుతుంది.

ఇది ఇలా ఉండగా పారశాలల్లోనూ తెలుగు పట్ల చిన్నచూపు చూడడం ఇటీవల కాలంలో మరీ ఎక్కువైంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అలసత్తం వల్ల నగరంలోని అనేక కాన్వెంట్ పారశాలల్లో తెలుగులో మాట్లాడిన విద్యార్థుల వద్దనుంచి అపరాధ సుంకం వసూలు చేస్తున్నారు. అత్యంత దారుణమైన ఈ అంశంలో ప్రభుత్వం సరిగా స్పందించకపోవడం విడ్డారం. ఇలా తెలుగు వారి భాషారాహిత్యం వల్నే మన తెలుగు పిల్లలు దాదాపు 30 శాతం దాకా మాతృభాషకు దూరం అవుతున్నట్లు అంచనాలు తెలుపుతున్నాయి. భాషా ప్రాతిపదికపై ఏర్పడిన రాష్ట్రాల్లోని జనాభాలో 30 శాతం మంది పిల్లలకు మాతృభాష రాదంటే, ఆ భాష మాతృభాషగా పరిగణించవలసిన దుఃఖితి వస్తుందని యునెస్టో చేసిన హెచ్చరిక ఎంతమాత్రం విస్మరించరానిది. మాతృభాష తెలుగు మృత భాష కాకుండా ఉండాలంటే రాష్ట్రంలో ప్రాధమిక దశ అంతా తెలుగులోనే విద్యాజీధిన జరిగి తీరాలి. ఎందుకేతంటే ఇవాళ ప్రపంచభాషలలో పశ్చం రోజులకొక భాష చౌప్పున మృతభాషలై పోతున్నాయి. మరి, నిజానికి ఒకప్పుడు సుమారు అరవై వేల ఏళ్ళ క్రితం ప్రపంచ మానవాలి

మాతృభాష ఒక్కటే. కాలక్రమంలో ప్రపంచ జనులు పరస్పరం అర్థం చేసుకోకుండా వారు వివిధ భాషలు మాట్లాడే జాతుల్లో పుట్టడం పెద్ద శాపంగా పరిణమించింది.

తొలుత ఉన్న ఒక భాష పోయి పది భాషలుగా రూపొందాయి. అవి ఆ తర్వాత వందలయ్యాయి. ఈనాచీకి ఆ సంఖ్య వేలకు పెరిగింది. అయితే ఈ వేలది భాషలు తొలితరం వారే మాట్లాడడం కాకుండా, ఏ భాషలైతే పసివాళ్ళు కూడా నేర్చుకుని మాట్లాడుతున్నారో అల్టీ భాషలే నిలుస్తున్నాయి. మిగతావి అంతర్థానమైపోతున్నాయి. సుమేరియన్, ఇట్లుస్యాన్, మయన్ లాంటి భాషలకు లిపులైతే ఏర్పడ్డాయి కానీ ఆ భాషలు నిత్య జీవితంలో మాట్లాడేవారు లేక కనుమర్గైపోయాయి.

లాటీన్, సంస్కృతం, ప్రాచీన గ్రీకు భాషలు లిపుల ద్వారా పరిరక్షింపడమే కాకుండా ఆ భాషలు ఆధునికరణ చెందాయి. కొన్ని శతాబ్ద్యాలుగా కొత్త భాషలు పుట్టుకు వస్తున్నాయి. అవి వాడుకలేక కాలగ్రహంలో కలసి పోతున్నాయి. అయితే ఇటీవల కాలంలో మాత్రం చాలా తక్కువ సంఖ్యలో కొత్త భాషలు రూపొందుతున్నాయి. కానీ పెద్ద సంఖ్యలో పాతభాషలు కనుమర్గైపోతున్నాయి. యాజమాన్యం గొంతుకు వారు తట్టుకోలేనంత తీవ్ర నిరసనల ఉరిచిగించేది. దేశంలో తెల్లవారి పాలన సమసిపోయినా, అక్కడక్కడ మిగిలిన వారి అక్కమ సంతానం చేసే ఇలాంటి భాషాసంబంధమైన చేటు పనులను మీనమేషాలు లెక్కిస్తూ కూర్చోకుండా ప్రభుత్వం తక్షణం అణచివేయాలి. ఇంగ్లీషు చదువుకుంటే తప్ప ఎంతమాత్రం లేదు. కానీ కావాలని తెలుగును చిరునామా లేకుండా చేయాలనే వారి ఆటలు సాగకుండా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇలాంటి సమయాల్లో వెంటనే స్పందించి, తగు పరిష్కారాలు సాధించడానికి వీలుగా, అధికార భాషా సంఘానికి పూర్తి అధికారాలిచ్చి, నూతన సంఘాన్ని జరూరుగా నియమకం చేయాలి.

అధికారభాషా సంఘం అధ్యక్షుడుగా సుప్రసిద్ధ పాతికేయుడు ఎచ్చికి ప్రసాద పదవీకాలం ముగిసి సుమారు అరు మాస్ట్రేనా, ఆయన పదవీకాలం పొడిగిందో లేదో. అంతటి వాడని ప్రభుత్వం భావించిన మరొక ప్రముఖుని ఈ పాటికి నియామకం చేసి ఉంటే, సెయింట్ జోస్ఫ్ పారశాల వ్యవహరం వారు చూసుకునేవారు, సరిద్దీవారు. భాషా పరిశోధకుల ప్రకారం సుమారు పదివేల సంవత్సరాల క్రితం యాచైనుంచి వంద లక్షల దాకా జనాభా ఉన్న తరుణంలో వారు 12 వేల భాషలను మాట్లాడేవారు. అయితే క్రమంగా వారు వ్యవసాయ వృత్తిలో స్థిరపడడంతో కొన్ని భాషలే వారి వాడకంలో ఉండి పోయాయి. ఇటీవల శతాబ్ద్యాలలో సహజీవనం, వాణిజ్యం, పారిత్రామికిరణ, దేశాభివృద్ధి, విశ్వజనీన విర్య ఇతరుల కారణంగా పరస్పర అవగాహనకు వారంతా అనేక భాషలు వదిలేసి కొన్ని భాషలలోనే మాట్లాడడానికి అలవాటుపడ్డారు. ఇకపోతే ఇటీవల ప్రపంచీకరణ ఘలితంగా సమాచార సౌకర్యం మూలంగాను ఇంగ్లీషు, స్పౌనిష్, చైనీస్ భాషలే ఇబ్బడిముఖ్యిగా పెరిగిపోయి, ఇతర భాషలు వెనుకబడిపోయాయి.

ప్రస్తుతం ప్రపంచంలో 6,800 భాషలు ఉండగా, మరెన్నో మాండలికాలు ఉన్నాయి.

డల్లన్స్‌లోని సమ్యర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ లింగ్‌సైంట్స్ ప్రకారం ఒక్కొక్క ఖండంలో జనాభా, వైశాల్యం ఇత్యాగులకు సంబంధం లేకుండా భాషలుపుట్టాయి. ఉష్ణమండలాల్లో ఎక్కువ జనాభా కొన్ని భాషలే మాటల్లాడుతున్నట్లు రికార్డులున్నాయి. యూరప్ ఖండంలో దాదాపు 200 భాషలను మాటల్లాడేవారున్నారు. అమెరికాలో వెయ్యి భాషలు, అప్రికాలో 2,400 భాషలు, ఆసియాలో కేవలం పొపువాస్యాగినియా లోనే 800 భాషలను మాటల్లాడేవారున్నారు.

అయితే ప్రపంచంలోని 6,800 భాషల్లో దాదాపు 400 భాషలు త్వరలో అంతర్దానమయ్యే ప్రమాదం ఉంది. వాటిలో కొన్ని భాషలు తెలిసిన వ్యాప్తులు ఒకరిద్దరూ కన్నమూస్తే, ఆ భాష సైతం కాలగర్భంలో కలిసిపోయే విపొదపరిస్థితి ఇవ్వాక దాపురించింది. కెమరూన్‌లో ‘యస్సు’ భాష మాటల్లాడేవారు ఎనిమిది మంది మాత్రమే ఉన్నారు. మెక్సికోలో ‘చిపెన్కో’ భాష తెలిసిన వారు నూటా యాషై మంది ఉన్నారు. అమెరికాలోని ‘అవాచే’ తెలిసిన వారు కేవలం ఇద్దరు ముగ్గురు మాత్రమే ఉన్నారు. ఆస్ట్రేలియాలోని ‘వాడజిగు’ భాష తెలిసిన వారు ఇవాళ ఒక్కరంబే ఒక్కరు ఉన్నారు.

నిజానికి ఈ భాషలన్నీ బతికే అవకాశం లేదు. త్వరలోనే ఈ భాషలన్నీ కాలగర్భంలో కలసి పోవడం తణ్ణం.

ఈ శతాబ్ది చివరికి వాడుకలో ఉండే భాషల సంఖ్య బాగా తగ్గిపోతుందని భాషా నిపుణులు చెబుతున్నారు. అయితే ఎక్కడికకడ్డ ఆయా భాషల వాడకానికి, అభివృద్ధికి తగిన చర్యలు తీసుపుకుంచే కనుపురుగు కావలసిన వాటిలో సగం భాషలను పరిరక్షించవచ్చు. లేదా వందేళ్ళకాలంలో దాదాపు 90 శాతం ప్రపంచ భాషలు కాలగర్భంలో విలీనమైపోయాయి. వచ్చే కొన్ని శతాబ్దాలలో ప్రపంచం మొత్తం మీదనే కేవలం సుమారు రెండు వందల భాషలు మాత్రమే మాటల్లాడేవారుంటారని భాషా శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు.

ఏ భాషకైనా మానవ స్పుందనలను అనుభవాలను వ్యక్తికరించే కొన్ని విశేషమైన గుణాలుంటాయి. అందుచేత ఒక భాష చనిపోతే, దీని తాలూకు సాంస్కృతిక సాజ్యాలన్నీ కాలంలో కరిగిపోతాయి. అందుచేత ప్రమాదపు అంచున నిలిపి, మృతిచెందడానికి ఏ భాషను సిద్ధంగా ఉంచడమైనా అది ఆయా పాలకుల నేరం. ఒకభాష మృతిచెందిందంటే దాని తాలూకు సంస్కృతి, ప్రతిభా సంపదకు, కళాత్మకతకు నీళ్ళు వదిలినట్టేనని, నిజంగా అది మూడోయింపై బాంబును పేల్చినట్టేనని సుప్రసిద్ధ భాషావేత్త కీర్తిశేషులు కెన్నెత్త హలే చెప్పిన మాట అక్కర సత్యం.

‘ఈ వారం’ వార పత్రిక,
నవంబరు 1, 2009.

అమ్మ భాష అంటే అంత అలుసా?

-దా॥ రామకృష్ణ

రాయలేవిన రతనాలసీమలో కీలకమైన పోతుగడ్డ కడప. తెలుగుజాతి గర్వించే గండికోట వీరులు పుట్టన వీర భూమి అది. అచ్చ తెలుగు అందాలకు మారువేరుగా నిలిచిన ఈ నేలమీదే ఒంటిమిట్ట కోదండరాముడు కొలువు తీరాడు. 'దేశభాషలయందు తెలుగు లెస్స' అని కవి సార్వభౌముడు శ్రీనాథుడు అంటే దాన్ని రాజమాద్రవేసి ఆమోదించాడు, ఆంధ్రభోజుడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు. మందార మకరంద మాధుర్యమున తేలే కవితలెన్నో ఈ భావులో పుట్టాయి. చిత్ర కవితలు చిద్విలాసంగా చిత్రాలు గీస్తే గర్భ కవిత అనేక ఛందస్సులను తన కడుపులో దాచుకుని ఏ భాషా చేయని ఇంద్రజాలాలు చేసింది. ఆపు కవితను అక్కర క్రీడగా మార్చిన ఘనత తెలుగునాటి అవధానులది.

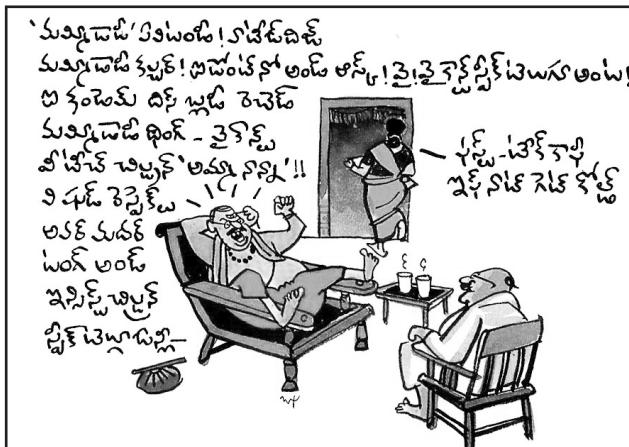
తేనెల తేటల మాటలతో మన దేశ మాతనే కొలిచెదమా? అని ఆనందంగా పాడుకొని తెలుగువారి గుండెలు కలుక్కుమనేలా ఇంగ్లీషు మీడియం చదువుల పారశాలలు తెలుగుపై విరుచుకుపడుతున్నాయి. తెలుగులో మాట్లాడవర్ధని కట్టణి చేస్తున్నాయి. పిల్లల పయస్సు, వాలకం, వాళ్ళ ప్రవర్తన, సుతిమెత్తని అంశాలు పట్టించుకోకుండా వారి లేతమనసులు గాయపడేలా తెలుగును అవమానిస్తున్న విద్యాసంస్థలు ఈ తెలుగునేల మీద చేరి విద్యావ్యాపారం చేస్తున్నాయి. ఇందుకు కడప జిల్లా మైదుకారు సెయింట్ జోన్ఫ్ స్కూలు ఒక ఉదాహరణ. తెలుగును బలిపీరం ఎక్కించడంలో ఈ ఇంగ్లీషు మీడియం సూక్ష్మాన్ని పోటీ పడుతున్నాయి.

కార్బోట్ కాలేజీలు తెలుగును ఏనాడో నిలువెత్తు గోతిలో పొతేశాయి. వారికి అరబిక్, సంస్కృతం, జర్మనీ, ఫ్రెంచీ, బాషలు రుచిస్తాయే తప్ప ఇంట్లో మాట్లాడుకొనే అమ్మ భాష రుచించదు. మార్కుల వేటగాళ్ళయిన వీళ్లు తెలుగును ఏనాడో ఎత్తేశారు. తెలుగుభాషపై మమకారం పెంచాలన్న ధ్యాసు మన పాలకులకు, అధికారులకు లేకుండా పోయింది. తెలుగు భాషలోనే బోర్డులు, హెచ్చార్డింగులు ఉండాలని ఉత్తర్వు చేయడానికి మన వాళ్ళకు చేతులురావు. ఉన్న చట్టలను అమలు చేయడానికి మనసురాదు. అధికార భాషా సంఘుం ఎందుకు ఉందో దానికి అర్థంకాదు. ఎవ్వరికి చెప్పలేదు. ఎవ్వరినీ ఆదేశించనూ లేదు. ఆస్కర్ధీయులకు ఒక సీటు చూపించేందుకు తప్ప ఆ సంఘుం వల్ల కానీ, దాని అధ్యక్షుల వారిపల్ల కాని ఒరిగేదేలేదు. తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హెచ్చాడా కల్పించేందుకు మన ప్రభుత్వం, అధికార భాషా సంఘుం పడినపాట్లు, చేసిన రాజకీయ ఫీట్లు ఇంకా స్కూలి పథం నుంచి చెరిపోనేలేదు. నిన్నగాక మొన్న మంత్రి గీతారెడ్డి ప్రాచీన గ్రంథాల లిఖిల ప్రతులు సేకరించేందుకు కంకణం కట్టుకున్నామని చెప్పిన మాట ఇంకా ప్రజల చెవికి గట్టిగా చేర్చెనాలేదు. తెలుగు వాళ్ళం తెలుగులోనే మాట్లాడుకుండాం అని అధికార భాషా సంఘుం

చేసిన నినాదం ప్రజల గుండెను ఇంకా బలంగా తాకనే లేదు. ముఖ్యమంత్రి రోశయ్య నేను తెలుగువాడిన నాకు తెలుగులో బాగా మాట్లాడడం వచ్చు' అని సగర్వంగా చెప్పిన మాటలు ఇంకా మీడియలోనే సాక్షంగా నిలిచే ఉన్నాయి.

దివంగత ప్రధాని పి.వి.నరసింహరావు, దివంగత ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి, విపక్ష నాయకుడు చంద్రబాబునాయిడు ఇంగ్లీషులోనే అనర్కశంగా మాట్లాడగలిగినా తెలుగులోనే హాయిగా మాట్లాడడం అనవాయితీగా గలిగిన వారు. మంత్రి గీతారెడ్డి, మాజీ స్పీకర్ సురేషరెడ్డి, తెలుగుదేశం నాయకుడు అశోకగజపతి రాజు తడబడినా తెలుగులోనే మాట్లాడుకునేందుకు ఇష్టపడుతుంటారు. కేంద్రమంత్రులు జైపాల్రెడ్డి, పురంథేశ్వరి ఇంగ్లీషులోనే ఎంతో బాగా మాట్లాడగలిగి ఉండి కూడా తెలుగులోనే మాట్లాడతారు. రేణుకాచౌదరి వంటి జాతీయస్థాయి నాయకులు కూడా ఏనాడూ తెలుగులో మాట్లాడేందుకు నామోషీ పడలేదు. 15 కోట్ల మంది భారతీయులు ఎంతో ఆనందంగా అభిమానంగా మాట్లాడే భాష తెలుగు. తెలుగు తేట అని మహోమహులు అంగీకరిస్తే, తేట తేట తెలుగులు తెల్లవారి వెలుగులు' అని ఆత్మీయులాంటి మహోకవి తెలుగు మాధుర్యాన్ని కళ్ళకు కట్టాడు. ఇవి చాలా చెప్పుకోవడానికి విని ఆనందించడానికి తప్ప పిల్లలకు నేర్చుకుని, మన జాతి గౌరవాన్ని నిలబట్టుకోవడానికి పనికిరావడంలేదు. తెలుగు గడ్డ మీదే తెలుగు పరాయి భాష అయిపోయింది. భావి తరాలు చదువుకోవడానికి పనికిరాని భాష అయిపోతోంది.

-ఆంధ్రప్రభ దివపత్రిక,
28 అక్టోబర్ 2009.

మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య

-‘పొద్దు’-లంతర్జుల ప్రతిక

పుట్టినప్పటి నుంచి బిడ్డ తెలుగులో మాటల్లాడుతూ తెలుగే నేర్చుకుంటాడు. అతడు బుప్ప తింటాడు. ఆడకుంటాడు. నవ్వుతాడు, ఏడుస్తాడు. కొడతాడు, పాడతాడు, అంతేగానీ హి దన్ నాట్ , దన్ నాట్ ప్లే, దన్నాట్ లాఫ్, దన్నాట్ ట్రై అర్ వీవ్! తెలుగు భాషలో, తెలుగు వాతావరణంలో తెలుగు సంస్కృతిలో మూడేళ్ళు పెరిగిన పిల్లాడికి, బడిలో చేరగానే వాట్టువర్ నేమ్ అంటూ మాటల్లాడితే ఏమర్ధవోతోంది? మనల్ని హరాత్తుగా స్వాపొలి మాటల్లాడే వాళ్ళ మధ్య పడేస్తే మన పరిస్థితి ఏమిటీ? దప్పికతో నోరు పిడచకట్టుకపోతోంది. కాసిన్ని మంచినీళ్ళ ఇప్పించండి అని తెలుగులో ప్రాథీయపడితే మంచినీళ్ళ ఇవ్వకుండా నేనో తెలుగు గాడిదను అనే బోర్డు మెడలో తగిలిస్తే మన పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది? ఇంగ్లీషు బడిలోకి నెట్టబిడిన ఆ కుసుగాయల పరిస్థితి అదే!

తెలుగులో బోధన జరిగేటపుడు భాషతో పిల్లలకు ఇఖ్యంది ఉండడు. వారికి భాషముందే వచ్చు కాబట్టి వాళ్ళకు అక్షరాలు రావంతే. ప్రప్తాల్లోనివి చదివేందుకు, చదివినదాన్ని తిరిగిరాసేందుకు ముందు పిల్లలు అక్షరాలు నేర్చుకోవాలి. అవి బడిలో చేరగానే నేర్చుకుంటారు. కానీ ఇంగ్లీషులో చదివి పిల్లలు ముందు ఇంగ్లీషు భాషను నేర్చుకోవాలి. భాష నేర్చుకోవడమంచే చదవడం రాయడం నేర్చుకోవడం కాదన్న సంగతిని ఈ సందర్శంగా మనం గుర్తించుకోవాలి.

మనిషి నుంచి మనిషికి సమాచార ప్రవాహం భాషలో ఎటువంటి పాత్ర పోషిస్తుందో ‘మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య శాస్త్రియ వివరణ’ పుస్తకంలో డా. పమిడి శ్రీనివాసతేజి ఇలా రాశారు.

‘సంభాషణ లేదా సమాచార మార్పిడి అర్థవంతంగా జరగాలందో ఇద్దరి వ్యక్తుల మనసుల్లో ముందుగా భాషకు సంబంధించిన ప్రోగ్రామింగు జరిగి ఉండాలి. బిడ్డ పుట్టినప్పటినుంచి జరిగే ప్రోగ్రామింగే భాషాభిపృష్ఠి. మనకు తెలుగులో ప్రోగ్రామింగు జరిగితే తమిళలకు తమిళ భాషలో ప్రోగ్రామింగు జరుగుతుంది. ఎవరికి ఏ భాషలో ప్రోగ్రామింగు జరుగుతుందో దాన్ని మాత్రమే అర్థం చేసుకోగలరు. ఇతరు భాషను అర్థం చేసుకోలేరు. ఒకవేళ ఇతర భాషను అర్థం చేసుకోవాలంటే దానికి సంబంధించిన ప్రోగ్రామింగు జరిగి తీరాలి. అంటే ఆ భాషను నేర్చుకుని తీరాలి. అంటే మన కంప్యూటరుకు తెలుగు నేర్చుకుండా తెలుగు వెబ్సైట్సు చదవడానికి ప్రయత్నించడమెలాగో తెలుగు పిల్లలకు ఇంగ్లీషులో చదువు చెప్పడమలాంటిదే.’

ప్రాథమిక విద్యాబోధన మాతృభాషలోనే జరగాలని ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విద్యావేత్తలు, భాషావేత్తలు, అనేక పరిశోధనలు చేసి మరీ చెబుతున్నారు మచ్చుకు ‘ఐరాన్’ పనుపున

స్నానిక భాషలపై ఏర్పాటిన అంతర్జాతీయ నిపుణుల సమావేశం ఇలా అభిప్రాయపడింది. మాతృభాషలో విద్యాబోధన పిల్లలకు మేలని గుర్తిస్తున్నారు. భాషాపరంగానూ, సాంస్కృతికపరంగానూ సంబంధం ఉన్న విద్యనే బోధించడం ఆవశ్యకమన్న భావన పెరుగుతోంది. అలాగే మాతృభాషలో చదువుకున్న పిల్లలు, పరాయి భాషలో చదువుకున్న వారి కంటే మెరుగ్గా ఉన్నారని కూడా తెలుస్తోంది. ఉచిత నిర్వంధ విద్య అమలుపై కేంద్రప్రభుత్వం నియమించిన అధ్యయన సంఘం విద్యార్థి మొదటి ఐదేళ్ళ చదువు మాతృభాషలోనే సాగాలని చెప్పింది. పిల్లలతో బహుభాషా ప్రావీణ్యాన్ని పెంపాందించాలని చెబుతూ, మాతృభాషలో చక్కటి ప్రావీణ్యం ఉంటేనే ఇది సాధ్యపడుతుందని 'నేషనల్ కరిక్యులమ్ ఫ్రెమ్వర్క్' 2005 లో తన నివేదికలో చెప్పింది.

జాతీయ, అంతర్జాతీయ నిపుణులే కాదు, స్వయంగా మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా ఈ సంగతే చెబుతోంది. మాతృభాషలో బోధన జిరిగితేనే పిల్లలు ఆసక్తిగా నేర్చుకోగలుగు తున్నారన్న ఉద్దేశంతో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 8 గిరిజన భాషల్లో చదువులు చెప్పించే ఏర్పాటు చేసింది. సర్వోత్తమా అభియాన్ కింద ప్రయోగం చేసింది. ఆయా భాషల్లో పుస్తకాలు తయారుచేయించింది. దీనితో ఆయా గిరిజన తెగలకు చెందిన పిల్లలు బడికి హుస్కరుగా రావడం, బడి మానేసేవాళ్ళు తగ్గిపోవడం గమనించినట్లు ప్రభుత్వమే స్వయంగా ప్రకటించింది. గోండు, సవర వంటి భాషలలో చదువు చెప్పించే ప్రభుత్వం తెలుగు భాషలో చెప్పించకపోవడం విచిత్రంగా లేదూ?

పిల్లలను ఇంగ్లీషులో చదివించడం పట్ల మనకు ఎందుకంత ఆసక్తి?

1. తెలుగులో చదివించాలంటే తగిన వసతులు లేవు. తెలుగులో చదువు చెప్పే పారశాలలే బహు తక్కువ. ఉన్న వాటిల్లో చదువు సరిగ్గా చెప్పురు. అందుచేత ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదివించడం తప్ప గత్యంతరం లేని పరిస్థితి మనకు ఏర్పడింది. ప్రభుత్వం మనకీ దురవస్థ కల్పించింది.
2. ఇంగ్లీషులో చదివితేనే మంచి ఉద్యోగాలొస్తాయి అనేది మిధ్య. తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివించుకోవాలని తహతహలాడుతున్నారు అని ఒక వాదన ఉంది. నిజమే, తమ పిల్లలు బాగా చదువుకని పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలు చేయాలని అందరికీ ఉంటుంది. కానీ పిల్లలు ప్రాథమిక విద్యను తెలుగులో చదవడానికి, వాళ్ళ డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, సాప్తావేరు ఇంజనీర్లు కాలేకపోవడానికి సంబంధం ఏమీ లేదన్న సంగతిని గ్రహించక అలా అనుకుంటాం.

ఈ కారణాల వలన, ఎంత ఖర్చైనా భరించి, పిల్లలను ఇంగ్లీషు బడుల్లో చదివిస్తున్నాం. ప్రభుత్వానికి ఇది బాగానే ఉంది. ప్రభుత్వ పారశాలల మీద ఒత్తిడి తగ్గిపోయింది గదా మరి! ప్రజలు ఇంగ్లీషు కావాలని కోరుతున్నారు, అంచేత ప్రభుత్వ బడుల్లో కూడా ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే చదువు చెబుతామంటూ కొత్త పుంతలు తెక్కుతోంది. ఎటోచ్చీ పిల్లలే

ఇంగ్రీసు శిక్షకు గురౌతున్నారు. వాళ్ళను ఈ శిక్షనుంచి తప్పించే ఉపాయమే లేదా? ఉంది! ప్రభుత్వ విధానాలను మార్చాలి, మనం మారడం కాదు.

తెలుగు భాషను, తెలుగు జాతిని, తెలుగు సంస్కృతిని కాపాడి, రాబోయే తరాలకు అందించాల్సిన బాధ్యత అందరికంటే ప్రభుత్వానికి ఎక్కువగా ఉండని గ్రహించాలి. తెలుగులో ప్రాథమిక విద్య ఆవశ్యకతను ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. రాష్ట్రంలోని ప్రతి పారశాలలోను ప్రభుత్వం నడి పెద్దొన్నా, ప్రైవేటుడొన్నా - ప్రాథమిక విద్యను తెలుగులోనే బోధించడాన్ని నిర్వంధం చేయాలి. ఇంటర్వీడియట్ వరకు తెలుగు ఒక బోధనాంశంగా నిర్వంధం చేయాలి. కర్ణాటక కన్సుడం కోసం ఈ పనులు చేసింది. మహారాష్ట మరాఠీ కోసం చేసింది. మన ప్రభుత్వం తెలుగు కోసం ఎందుకు చేయ్యదు? భాషాభిమానులు ఈ విషయమై ఒక్కించి తేవాలి. మన భాషను మనం రక్కించుకోవాలి మరెవరూ మనకోసం ఆ పని చేయ్యదు.

‘ఏను తెలుగు వల్లభుండె అంటూ తెలుగు భాషను పోషించిన స్వపుణ్ణి నేటికి -450 యొక్క తర్వాత కూడా ఎల్లజనులూ కొలుస్తున్నారు. అతడికి ముందు, అతడి తర్వాత అనేక పందలమంది పాలకులు వచ్చారు. పోయారుకానీ రాయలొక్కడే మనకు జననాయకుడు. మన ప్రభుత్వానినేతలు ఈ నిజాన్ని గుర్తెరగాలి. *

పరిశోధన

LOST HERITAGE

Relics of Buddha's footprints found

Several artefacts too such as earthen vessels and large red bricks were found in Pullur

M. V. Subramanyam

MADRASTA: The relic of two footprints (pada) of Buddha, each of one sq. metre size, and ancient historical artefacts such as a "Vishvavajra" dating to the 1st century A.D. were discovered in agricultural fields near Venkataranapuram and Anjaneyapura in Kadiyam Taluk, 15 km from Tirupati in Kadapa district.

Telugu Bhashodhyama Samkhya Ravalasere area secretary Tava Odu Vaidyanatha Reddy, a retired Ramana and Assistant Director of State Archaeology Department. Ramana said that the team had found the artefacts as well as traced the origin of an ardent devotee of Sri Venugopala Swamy, poet Choudappa. Choudappa was a poet in the court of the King of Anantapur. He served the Vijayanagara empire, dating to the 16th century A.D. in Pullur village.

Stone inscription:

The inscription in a Buddhist town ruled by Sri Bindusiddhulu was changed to Pullur after a "puli" (tiger) killed a pregnant woman, according to McKenna's Kailiyats, written two centuries ago.

A stone inscription has Buddha's footprints with a central padma, a square base and three chakras and figures of humans, horses and lions carved along the border. An icon of Sri Venugopala Swamy, which was revered by poet Choudappa, is said to have been abandoned in a dilapidated well.

The idol was in the possession of the people in the temple of Venugopala, according to villagers. They told the visiting team that ancient

NEW FIND: The Buddha "pada" found at Venkataranapuram in Pullur village in Kadapa district.

gold and silver coins were found by local people some time ago when they dug the area in the vicinity.

Plots to check digging:

Buddhism was prevalent in Kadapa district for nearly 1,000 years between the 1st and the 10th century A.D. with the discovery of artefacts near Tallapaka, Andapur near Nandalur and a Buddhist plot at Kondu near Rajampet.

Samkhya members expressed concern over the damage to the historical site at will and appealed to the Archaeological Survey of India and the state government officials to conduct a detailed examination of Pullur, check individual plots and digging in the area, retrieve and preserve the age-old artefacts.

రచయిత, పరిశోధకుడు తప్పు ఓబుల్రెడ్డి పుల్లూరు వద్ద బుద్ధ శిలాపాదాలు కనుగొన్న సందర్భంగా ది హిందూ పత్రిక ప్రచురించిన వార్త, (తేది. 21 జూలై, 2012)

తెలుగు భాష మనది..తెలుగు యాస మనది

-డా.చుక్కరామయ్య

తెలుగు చదివితే ఏమెస్తుందిరా..? అంటూ ‘ఐ నెవర్ సీక్ ఇన్ తెలుగు’ అని రాసిన పలకలను పిల్లల మెడలో వేసి శిక్షించిన సంఘటన ఫోరమైనది. తెలుగు అధికార భాషయని దానికి ఇచీవలే ప్రాచీనభాషా హోదా దక్కిందని చెప్పుకుంటున్నాం. హక్కుల కమీషన్ కూడా 2005 లో భాషా సంస్కృతుల పరిరక్షకునికి స్వప్తమైన తీర్చునిచ్చింది. తెలుగు అధికార భాష అని ఎన్నో ఉత్తర్వులున్నాయి. ప్రభుత్వ చట్టాలు, ప్రజల ఆత్మాభిమానానికి విరుద్ధంగా కడవ జిల్లా మైదుకూరులో తెలుగుబాషను అవమానపర్చడం జరిగింది. ఇది తెలుగు ప్రజలను తీవ్రంగా కలతపరింది.

ఈ పైశాచిక కృత్యం సర్వ సభ్యసమాజానికి కాదు, ప్రపంచ మానవాళికే సిగ్గుచేటు. పిల్లలు బిడిలో అడుగుపెట్టగానే చిలుకలు కారు, మనం చెప్పిన రెండక్కరాలను వల్లావేసే జీవులు కాదు. పిల్లలు మన మాదిరిగానే ఆలోచించే మనఘలు. మనలాగా భావం వ్యక్తంచేసే భావుకత ఉన్న సృజనశీలురు. వారు నూతన సమాజ సృష్టికర్తలు.

మనిషికి కక్కాచ్చినా,ఆగదు, భావమొచ్చినా ఆగదు, కక్కెటప్పుడైనా, భావాలను వెలిబుచేటప్పుడైనా, చమత్కరించేటప్పుడైనా తన చుట్టు పక్కల ప్రక్కతిని పోల్చుకుని, తన స్థానికత నుంచి మాట్లాడతాడు. ఇప్పటికే నా వరకు నేను చమత్కరించేటప్పుడు వచ్చిరాని తెలుగు భాషలోనే చెబుతాను. హైద్రాబాద్లో రోడ్స్‌పై తిరుగుతుంటే ఇలాంటి చమత్కారాలు, ముఖ్యంగా ఎన్నో కనబడతాయి. ఆదే విధంగా పిల్లలు తన కొచ్చినటువంటి భావనను తోటి పిల్లలతో చెప్పుకోవడానికి మాత్రభాషనే సౌధనంగా చేసుకుంటారు. ప్రపంచంలోని సామాజిక వేత్తలందరూ దీన్ని అంగీకరిస్తారు. మాత్రభాషను ఆదరించమని పదేపదే చెబుతున్నారు. మాత్రభాషను ఒక హక్కుగా గురిస్తారు.

కానీ మన పారశాలలు తెలుగు మాట్లాడితేనే ఆ ప్రపంచ బ్యాంకు ఇచ్చిన వరాలు ఎక్కడ రాలిపోతాయని కాబోలు ప్రభుత్వం గజగజలాడుతున్నది. అటు యాజమాన్యాలు తెలుగులో రెండక్కరాలనగానే తను నేర్చిన చదువు ఎక్కడ కలుపితమౌతుండోనని భయపడుతున్నది. ఇది అమెరికాలో కాదు ఆంధ్రప్రదేశ్లో జరుగుతున్నది. అమెరికాలో నా విద్యార్థులు ఎంతో ముచ్చటగా తెలుగులో మాట్లాడారు. తమ ఇంటి భాషలోనే మనసు విప్పి మాట్లాడారు. తెలుగులో మాట్లాడడమే కాదు మేము మీరు వచ్చాక చాలా కాలం తర్వాత హాయిగా మీతో తెలుగులో మాట్లాడుతున్నామని సంతోష పడ్డారు. తమిటులతో పోటీ పడి ఆంధ్రాప్టం సాధించుకున్నాము. పొట్టి శ్రీరాములు ప్రాణత్యాగం చేశారు. తెలుగు పేరుమీద పాశాలను ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ఆ పీటాల పేర్లు చెప్పుకొని మన వాళ్ళు వెలిగిపోయారు. ఇదే తెలుగు వైభవమని చూపించారు. చివరకు పసిపిల్లలు తెలుగు రెండక్కరాలు మాట్లాడితే ప్రపంచమంతా కూడా నేరమని చాటే దైర్యం తెచ్చుకున్నట్లయింది.

ఈ ధైర్యం వెనుక ఓ రాజకీయ శక్తి ఉన్నది. తమ విధేయత మాపించని ఊహించని మేడలు ఎక్కువామనే ఆశలు పెరిగాయి. ఇలా ప్రపర్తించినందుకు తల్లిదండ్రులు, మొత్తం సమాజం ఎరు తివాచీ పరుస్తుండని ఊహించారు. కానీ ప్రజల్లో ఇంకా తమ మాతృభాష పైన, తల్లి భాషపైన, ఇంటి భాష పైన మమకారం తగ్గలేదని నిరూపించారు. ఊహించని నిరసన వ్యక్తమయింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం దిగివచ్చి చర్య తీసుకుంటామంటోంది. వెంటనే సంబంధిత టీచరుపై చర్యలు తీసుకున్నారు.

మన పాలకులు ప్రజల నిరసనలను ఎట్లా చల్లార్చ్చలోనన్న విషయం బాగా తెలిసిన వాళ్లు కదా! కానీ ప్రజలు కోరేదది కాదు. కనీసం ప్రాథమిక స్థాయిలోనైనా తమ నాగరికతను, తమ సంప్రదాయాలను తమ ఆచారాలను, తమ ఇంటి భాషలను బతకనియుండని అడుగుతున్నారు. ఇప్పటికే ఎన్నో మాతృభాషలు ఈప్రపంచీకరణలో భాగంగా ప్రపంచ పటం నుంచి కనుమరుగుతున్నాయి. గత సాంస్కృతిక వైభవాలకు, గత సమాజం అందించిన సాంస్కృతిక సంపదాలను పాటలను, ఆ యాసలను, ఆ భాషలను, ఆ ఊసులను పిల్లల నాలుకలపై సజీవంగా ఉండనిచే అవకాశం తోనే రచయితలు ఎంతోగొప్ప సాహిత్యం సృష్టించారు. ‘బండెనుక బండి కట్టి’ పాట రాసిన యాదగిరి విశ్వవిద్యాలయాలలో డీగ్రీలు పొందినవాడు కాదు. తన నోటి పాటలతో ప్రజా ఉద్యమాలకు ఊహిరిపోశాడు. ఊతమిచ్చాడు, తెలుగు భాషను బతికించింది పొలాల్లో నాట్కేనే ఆ తల్లులు . వైజాం రాష్ట్రంలో జనం సంస్కృతిని బతికించారు. ఇప్పుడు నైజాంను మించిన రాజ్యంలో మా నోటిపై కూడా తాళం వేసే ప్రయత్నం చేయడం ప్రపంచీకరణ సంస్కృతిలో భాగమేమో!

ప్రతి విద్యార్థి తనపక్క వారితో తెలుగులోమాట్లాడడం సహజం. సపంబర్ 1నాడు మేమడిగేది వచ్చే తరానికి మా భాషను, మాటలవన విధానాన్ని నాలుగు కాలాలపాటు ఉండనియండని. మాకు ప్రాచీన భాష మౌలికమైన సంస్కృతి నాగరికతలు నాలుగు కాలాలపాటు బతకటమే ప్రధానం. గతంపై విర్మిగే వాళ్లం కాదు మేం, గతంన్నా భవిష్యత్తే ప్రధానం. రాజల దర్శం కన్నా వచ్చిరాని పిల్లల అడుగులు, మాటలే గొప్ప సాహిత్యం. ఇది సెయింట్స్‌సఫ్ స్కూలుకు హెచ్చరిక కాదు, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక. ఏ పీరం మీద మీరు కూర్చొన్నారో అది వూగిసులాడకుండా చూసుకోండి. గజీ మహమ్మద్ దెబ్బకన్నా మైదుకూరులో సెయింట్ జోసఫ్స్‌స్కూల్లో దెబ్బ ఎంతో ప్రమాదకరమైనది. అది సభ్య సమాజాన్ని గాయపరిచింది. గాయాలనుంచి, ప్రవించిన రక్తంతోనే అసంతృప్తి జ్ఞాలలు అంటుకుంటాయని చెప్పవలసినపనిలేదు. ఇది భాషా ఉన్నాడం నుంచి వచ్చినస్వరం కాదు. మానవ హక్కుల కోణం నుంచి పెల్లుబుకుతున్న స్వరం. ఇది రాజ్యాధికారం కోసం మనకు భావ వ్యక్తీకరణ కోసం, భాషా సంస్కృతి పరిరక్షణ కోసం. మనమందరం మన ఇంటి పెరళ్లలో ఉన్న మన సంస్కృతిని కాపాడుకుండా!

-నదుస్తున్న చరిత్ర, నపంబర్ 2009.

తెలుగుకు కావలసింది దండలు, దండకాలు కాదు!

-దా. సామల రమేష్బాబు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన 54 విశ్వకు, మరి నాలుగు రోజుల్లో అవతరణ దినోత్సవం జరుగుతుందనగా అక్కోబరు 26న కడప జిల్లా మైదుకూరు లో తెలుగు భాషాకు జరిగిన అవమానాన్ని సహించిన ప్రజలు ఉద్యమించారు. తెలుగు భాషాధ్వమ పతాకను చేతబూని, ప్రదర్శనలు చేశారు. అధికారులకు ఫిర్యాదు చేశారు. వారికి తోడుగా ప్రముఖ తెలుగు దినప్రతికల విలేకరులు చురుగ్గా వ్యవహారించారు. టీవీ చానెష్టు పదేపదే ఈ సంఘటనను ప్రచారం చేశాయి. ఘరితంగా రాష్ట్రంలోనూ, బయటా తెలుగువారి గుండెలు ఉద్దేశంతో కొట్టుకున్నాయి. అవమానంతో లబలబలాడాయి. వారిలోని భాషా జాతీయత తలత్తి నిదురిస్తున్న తేత్యాన్ని మేలోపింది. ఎన్నోబోట్ల తమంతట తాముగా తోచిన రీకిలో ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో నిరసన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. గత దశాబ్దంగా భాషాధ్వమం కొద్దికొద్దిగా సాగుతున్న క్రమంలో మైదుకూరు ఉదంతం దానికి గొప్ప నైతిక శక్తినిచ్చి దారి చూపింది.

ఆ మైదుకూరు ఉదంతం ఏమిటో నడుస్తున్న చరిత్ర పారకులకు ఇప్పుడు వివరించవలసిన ఆగత్యం లేదు. వారంతా భాషాధ్వమంలో ప్రత్యక్ష పరోక్ష భాగస్వాములు లేదా సాసుభూతిపరులు. మైదుకూరులోని సెయింట్ జోస్ఫ్ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు యాజమాన్యపు దుర్మార్గం ఆ రోజు బయటపడింది గాని, నిజానికి అంతకుముందు చాలాకాలంగా జరుగుతున్నదే. ఆ రోజున పిల్లల మెడలో వేసిన అట్లలు చాలా కాలం నుంచి ఇందుకు వాడుతున్నవే. ఇలాంటి శిక్షే కాకపోయినా, రకరకాల శిక్షల్ని రాష్ట్రమంతటా ప్రయివేటు యాజమాన్యం క్రింద ఉన్న మిషనరీ, మైనారిటీ ఇంగ్లీషు స్కూళ్లలోను, వారిని తలదన్నినట్లుగా అన్ని విషయాల్లో ఉండాలని పోటీపడే తక్కిన అంగ్రమాధ్వమ పారశాలల్లో పిల్లలకూ, కొండొకచో తల్లిదండ్రులకూ విధిస్తూనే ఉన్నారు. జరిమానాలు వేస్తూనే ఉన్నారు. ఈ విషయాన్ని అప్పుడప్పుడూ ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నా, మంత్రులు అధికారులు ఏ చర్య తీసుకోవడంలేదు. 2005 మే 2న తెలుగు భాషాధ్వమ సమాఖ్య లేఖక వెంటనే స్పందించినట్లుగా అప్పబోసారశాల విద్యా శాఖ మంత్రిణి నేడురుమల్లి రాజ్యాలఙ్కీ గారు తమ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శికి ఉత్తర్వులిచ్చి చేతులు దులుపుకున్నారు తప్ప, తర్వాత ఆచరణ అంటా ఏమీలేదు. ఆ ఆదేశం (3626/ఎం(ఎన్.జఇ)/05 తేదీ 2/5/05) .

జంకొ ఫోరం ఏమిటంటో మాతృభాషను ఒక్క ఆక్షరం నేర్చుకోకపోయినా పారశాల విద్యను పూర్తిచేసుకొనిపోగల దుస్థితిని పోగొట్టాలని 2003లో తెలుగు భాషాధ్వమ సమాఖ్య గట్టిగా ప్రయత్నించి, ప్రభుత్వాన్ని దారికి తెచ్చి, జి.చ.నె.ఎ. 86/2003ను సాధించినా, దాని అమలు నశ్తనడకన నడిచింది. ఇప్పటికే పరిస్థితి అస్వస్థమే. ఆ చట్టం ప్రకారం త్రిభాషా సూత్రాన్ని అమలు పరచి తీరాలి. జి.చ.ని అమలు చేయని పారశాలల గుర్తింపును

రద్దు చేయాలని అందులో స్వప్తంగా ఉంది. తెలుగులో పిల్లలు మాటల్లాడితే శిక్షించే విద్యాసంస్థలకు కూడా ఈ శిక్ష విధించాలనే బిల్లును రానున్న శాసనసభల్లో ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టాలి. అది చట్టమై వస్తేనే తెలుగువారి పరువు నిలుస్తుంది. అనఱు ఈ పైదుకూరు స్వాళులాంటి ఆంగ్రమాధ్యమ పారశాలలు 86 జి.బ.ను ఆచరణలో పెట్టాయా లేదా అన్నది వెంటనే తెలుగుకోవలసిన అంశం. అమలుచేస్తున్నట్లయితే ఒక పార్టీ విషయంగా తెలుగును నేరుపుతున్నపుడు ఆభాపలో మాటల్లాడుకోవడనడమేమిటి? ఈ చర్యను ఏ చట్టం, ఏ పాలనాసూత్రం సమర్థస్తంది? రాజ్యంగంలోని 350 అధికరణానికి, మానవుల సహజమైన హక్కులకూ పైదుకూరు ఉదంతంలాంచీవి భంగం కాదా?

గౌరవనీయ మంత్రి శ్రీ డొక్కు మాణిక్య పరప్రసాద్ ఈ విషయంలో వెంటనే స్వందించారు. అందుకు ఆయనకు అభినందనలు. తొలినుండి తెలుగు సాహిత్యంలో ఆసక్తి, అభినివేశం కలిగిన వ్యక్తి అనీ, ఉడ్యమాల్లో అనుభవం గడించి వచ్చినారనీ, పట్టుదలగలవారనీ ఆయన నియోజకవర్గంలో ప్రఖ్యాతి ఉంది. ‘బ నెవర్ స్టీక్ ఇన్ తెలుగు’ అని రాసి ఉన్న అట్టల్ని విద్యార్థుల మెడల్లో పారశాల యాజమాన్యం వేసిన సంఘటన తమను కలిచివేసిందని ఆయన ప్రకటించారు. ఈ సంఘటన తెలుగు ప్రజలందరికి ఆగ్రహం తెప్పించిందని పారశాల బోధన ఏ భాషపలో ఉన్నప్పటికీ తెలుగును ఒక భాషగా నేర్చుకోవాలన్నదే ప్రభుత్వ విధానమని, ఇంగ్లీష్ మీడియం అయినా, మరో మీడియం అయినా తెలుగును ఒక భాషగా నేర్చుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో జి.బ.86ను అమలు చేస్తున్నామని ఆయన ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రస్తావించారు కూడా.

మంత్రిగారికి ఈ విషయంలో పూర్తి అవగాహనతోపాటు, తెలుగు విషయంలో నిబంధత ఉన్నందుకు సంతోషం. ఈ విషయమై ఆయన ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొంటున్నారనేది ముఖ్యం. పైదుకూరు పారశాల యాజమాన్యంపై కలిన చర్యలు తీసుకొంటున్నట్లు మంత్రిగారు ప్రకటించారు. కడపజిల్లా విద్యాధికారి బాధ్యతలో ఉన్న ప్రాంతియ సంచాలకుడు మన్మథరాద్ది స్వయంగా విచారణకు వెళ్తామని, బాధ్యులవరో తెలుగుకొని వారిపై చర్యలు తీసుకుంటామని, పారశాల గుర్తింపును సైతం రద్దు చేస్తామని బహిరంగంగా ప్రకటించారు. ఈ సంపాదకీయం ప్రాస్తున్న సమయానికి తెలిసిన తాజా సమాచారం ప్రకారం భారతీయ క్రిమినల్ కోడ్ 35వ సెక్షన్ క్రింద సుమోలోగా యాజమాన్యంపైన, సిబ్బందిపైన కేసులు దాఖలు చేశారు. జన మాధ్యమాలు చేసిన ఫిర్యాదు ననుసరించి ఐ.సి.సి సెక్షన్ క్రింద మీడియాను అధ్యకున్న కరస్టోండెంట్ ప్రభాకర్, మరి ముగ్గురిపైన కేసును దాఖలు చేశారు. ఈ రెండు నామమాత్రపు జరిమానాతో తప్పించుకోవడానికి వీలున్నవే. అరెస్టయినట్లు నమోదు చేసి అరెస్టు చెయ్యబోరని అభిజ్ఞల అభిప్రాయం.

నిజంగా ఈవిషయంలో ప్రభుత్వాన్నికి చిత్రశద్ధి ఉంటే రాబోయే శాసనసభ విషయంలో బిల్లును ప్రవేశపెట్టి చట్టంగా తేవాలి. బెయిల్కు అవకాశంలేని సెక్షన్ క్రింద అరెస్టు చేసి

తగిన శిక్ష పదేవిధంగా చట్టాన్ని రూపొందించాలి. అయితే ప్రభుత్వాన్నే కొంతవరకు శాసించగల బలమైన వర్గంగా విలసిల్లుతున్న ఈ విద్యాసంస్థలు అందునా మిషనరీ సంస్థలు అలాంటి చట్టాన్ని తేకుండా నిరోధించవా? వాటిని ఎదుర్కొని అడుగు ముందుకు వేయగల శక్తి మన ప్రభుత్వాలకుండా?

ఇదే సమయంలో ప్రభుత్వం తమకు తెలుగంటే ప్రేమ ఉన్నదని, పట్టుదల ఉన్నదని. తెలుగు జనాన్ని నమ్మించడం కోసం కోపంతో ఉన్న తెలుగు ప్రజలను శాంతవరచడం కోసం ఒక తమాషా చేసింది. ‘మా తెలుగు తల్లికి మల్లె హుదండ’ ను ప్రార్థన గీతంగా ప్రతిరోజు పారశాలల్లో తప్పనిసరిగా పాడాలని ఆ దేశించింది. ఇంతమంచి పనిని తమాషా అని ఎందుకన్నామంటే - ప్రార్థనాగీతం ఇప్పుడే ఎందుకు జ్ఞాపకం వచ్చింది అని, తెలుగును అన్ని విధాలా నిర్రక్షం చేసి పాలనలో బోధనలో తల ఎత్తుకుండా అణచివేసే విధానాలవంఖిస్తున్న ఈ ప్రభుత్వానికి ఏనాటినుండో తాను పట్టించుకోకుండా ఉన్న ప్రార్థనాగీతం ఉన్నట్లుండి, గుర్తుకు రావడం తమాషా కదూ! కన్నతల్లికి తిండినీ, బట్టలనూ ఇచ్చి అన్ని విధాలుగా గౌరవంగా, ప్రేమగా చూసుకోవడం మాని, చిక్కి శల్యమై దీనంగా చూస్తున్న స్థితిలో ఆమెకు అలంకారాలు, హృజలు చేస్తామంటే, ప్రార్థనాగీతాన్ని ఆలపిస్తామంటే ఎవరు మెచ్చుకొంటారు? తెలుగుజాతిలో భాషాపరమైన, సాంస్కృతిక పరమైన అవగాహనకు సమైక్యతకు కృషి చేయాలన్న ఆలోచనే ఇన్నోళ్ళగా లేని ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లుండి ఈ శ్రద్ధ ఎందుకు వచ్చినట్లు?! భావోదైకాలను దువ్వడం ద్వారా పోతున్న పరువును కాపాడుకొని, పరపతి పెంచుకోవడానికి కదూ! అనలు విషయాన్ని ప్రక్కకు పెట్టి బాధ్యతల్చుంచి తప్పించుకోవడం కోసం ప్రభుత్వ వర్గాలు ఇప్పుడే తమాషా చేస్తున్నాయని భాషోద్యమకారులు కూడా గట్టిగా అనుమానిస్తున్నారు. ఈ సమయంలో ప్రభుత్వంపై వత్సిది తేవడాన్ని లక్ష్యం నెరవేరేదాకా భాషోద్యమకారులు కొనసాగించాలి. ఇదే సమయంలో తెలుగుకు ప్రత్యేక మంత్రిత్వ శాఖను సాధించే దిశగా కూడా ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒప్పించాలి. ప్రభుత్వానికి సంబంధించి సాధించుకోవలసిన అత్యవసర లక్ష్యాలు ఇవే. ప్రజల్లో స్యాఖీమానాన్ని, భాషా చైతన్యాన్ని పెంచుతూ ఉద్యమాన్ని పట్టిపుం చేస్తానే, ఈ తక్షణ లక్ష్యాల సాధనకు తొలి ప్రాధ్యానత నివ్వాలి.

-నడుస్తున్న చరిత్ర మాసపత్రిక,
నవంబర్ 2009.

సంపాదకీయాలు

విదాది గడిచినా విశిష్టత ఎక్కడ ?

తెలుగుభాషను విశిష్టభాషగా గుర్తించేందుకు అన్ని శక్తులను ఒడ్డిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీరా ప్రాచీన భాషా పోడా లభించి ఏదాది గడుస్తున్నా ఒక్క దిశగా ఒక్క అడుగు సైతం మందుకు వేయలేదు. ప్రాచీన భాష పోడా సాధించిన తర్వాత తెలుగు హోదాను, తెలుగు భాషను కాపాడుకోవడంపై విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. తెలుగు భాషకు తమిళంతో పాటు విశిష్ట భాషా పోడా కల్పించాలని ప్రతి పట్లె ప్రతి తెలుగు వాడు చేసిన ఉద్యమాలతో దానిని సాధించుకున్నా అనంతర కార్బూకమాలపై ఇటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ అటు కేంద్రప్రభుత్వం కానీ ఉపాధి పెట్టలేదు.

తెలుగు భాష ఎంతో ప్రాచీనమైనది, బహుకాలం నాటిదని, చాలా పురాతనమైనదని పోరాదడంతో తెలుగుకు విశిష్టత భాషా పోడా కల్పించి నేటికి సరిగా ఏదాది గడిచింది. అయితే ఉద్యమాలపై ఉన్న శ్రద్ధ ఇటు ప్రభుత్వానిక గాని అటు తెలుగు భాషాభివృద్ధి సంస్లకు గాని లేకపోవడంతో తెలుగు భాష స్థిరకరణకు, విస్తృతికి స్వతసిద్ధమైన తెలుగు భాష సాగను పెంచేందుకు జరిగిన అదనపు కృషి లేకపోవడం గమనార్థం. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే వంద కోట్ల రూపాయలకోసం ప్రాచీన భాషా ఉద్యమం అనే ఆరోపణలకు రాష్ట్రప్రభుత్వ వైభరి ఊతం ఇచ్చినట్లయింది.

తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ఒక కౌన్సిల్, ఒక సెంట్రల్ రీసెర్చ్ ఇన్సిట్యూట్స్‌ను ఇక్కడే నెలకొల్పాలని ప్రతిపాదనలు వచ్చినా రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇసుమంత్రైనా ఈ విషయంలో మందుకు కడలలేదు. తెలుగును కేంద్రప్రభుత్వ పథకం ‘భాషామందాకిని’ ప్రాజెక్టులో చేర్చాలనే ప్రయత్నం కూడా బెడిసికొట్టింది. తమిళంలోనూ, సంస్కృతంలోనూ చివరికి కన్నడంలోనూ భాషా చిహ్నాలను పరీక్షించేందుకు సైతం గత ఏదాదిలో ఎలాంటి ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆముద్రిత తాజపత్ర గ్రంథాలయం వంటి 1,2 సంస్లకు, తెలుగు భాష మూలాలపై వేసిన గ్రంథాలు మినహా ప్రభుత్వం తరపున గాని, ఇటు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం తరపున గత ఏదాదిలో ఎలాంటి ప్రయత్నం జరుగలేదు.

2004 సప్టెంబర్ 17నే కేంద్రప్రభుత్వం తమిళానికి విశిష్ట భాషాహోదాను ఇచ్చింది. అప్పటికే తెలుగు భాషకు సైతం ఈ పోడాను కల్పించే వీలు ఉన్నా ఆదిశగా కేంద్రప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోకపోగా మానాన్ని వహించింది. 2005లో సంస్కృత భాషకు ఈ గౌరవం దక్కింది. 2008 నవంబర్ 1న చివరికి కన్నడానికి, తెలుగుకు ప్రాచీన హోదా లభించింది. ప్రాచీన భాష పోడా ఇచ్చేందుకు ఉన్న ప్రామాణిక పారమితులను సైతం తెలుగు భాష భర్తీ చేసే పరిస్థితి ఉన్నా అందుకు తగ్గ సాహిత్యం మాత్రం ముద్రణారూపంలో లేకపోవడంతో పారమితులలో స్వల్ప మార్పులు చేసి తెలుగుకు ప్రాచీన పోడాను

కట్టబెట్టినట్లు కేంద్రం వివరణ ఇచ్చుకొంది.

కేంద్రంతో అవననిపించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కర్రాటుక మాదిరి దాదాపు ఘర్షణకు దిగక తప్పలేదు. 2006 ఫిబ్రవరి 22నే రాష్ట్ర శాసనసభ తెలుగు భాషకు విశిష్ట హోదా కల్పించాలనే తీర్మానం చేసింది. ఈ పోరాటాల తర్వాత తెలుగు, కన్నడ భాషలకు మాత్రం గత ఏడాది అక్షోబర్ 1న ప్రాథమికంగా ఆమోదం లభించినా ఈ ఏడాది మే 8వతేదీన కేంద్ర క్యాబినెట్ దీనికి ఆమోదముద్ర వేసింది.

ఈ ఆమోద ముద్ర లభించానికి ముందే తెలుగు భాషకు విశిష్ట భాష హోదా కల్పించడంపై మద్రాసు హైకోర్టులో ఆర్.గాంధీ అనే న్యాయవాది కేంద్రప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని సహాయించాడు. దీనిపై న్యాయస్థానం నుండి ఎలాంటి అదేశాలు రాకపోవడంతో రాష్ట్ర అధికార భాషా సంఘం తరఫున అప్పటి అధ్యక్షుడు ఎబికె ప్రసాద్ సుప్రీంకోర్టులో ఒక పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తర్వాత కిష్టా జిల్లా రచయితల సంఘం మరో రెండు భాషా సంఘాలు కూడా ఈ కేసులలో ఇంప్లిండ్ అయ్యాయి. చివరికి ఆగష్ట 17న మరోమారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుప్రీం కోర్టులో స్నేహశ్లేషిక్ లీవ్ పిటిషన్ ను దాఖలు చేసింది.

తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హోదా కల్పించి కేంద్రం ఏర్పాటు వేసిన రాజ్యంగబద్ధమైన కమిటీ ప్రతిపత్తినే మద్రాసు హైకోర్టులో కేసు వేసిన గాంధీ ప్రశ్నించడంతో రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ అంశాన్ని సుప్రీం కోర్టుకు తీసుకువెళ్లింది. మరోపక్క రాష్ట్ర హైకోర్టుల్లోనూ ఈ అంశంపై ఒక పిటిషన్ దాఖలు అయింది. ఈ కేసులేవీ ఇంతవరకు కొలిక్కిర్దాకపోవడం రాష్ట్రప్రభుత్వం నిర్దిష్టతకు ఊతం పలికాయి.

ఈ విషయాన్ని అసెంబ్లీలో సైతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆగష్ట 17న కాంగ్రెస్ సభ్యులు కే. వెంకట నాగేశ్వరరావు ప్రశ్నేత్తర కార్యక్రమంలో అడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రి డి. శ్రీధర్బాబు సమాధానం చెబుతూ తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ముసాయిదా తయారు చేశామని దానిని త్వరలో విడుదల చేస్తామని పేర్కొన్నారు. అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలలో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సిస్టెన్స్ లను తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ప్రారంభించే యోచన కూడా ఉండని మంత్రి చెప్పారు.

ప్రాచీన భాష పొందా లభించడం వల్ల ఏటా 100 కోట్ల రూపాయలను భాషాభివృద్ధికి కేంద్రప్రభుత్వం భరిస్తుంది. తెలుగు క్లాసికల్ లాంగేజ్ సెంట్రల్ రీసెర్చ్ ఇన్సిట్యూట్ , తెలుగు డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిలింగ్ ఏర్పాటు చేయడానికి పీలు కుదురుతుంది. ఈనిధులను మైసూరులోని ‘సెంట్రల్ ఇన్సిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియన్ లాంగేజేస్’ సంస్థ అదేశాలతోనే వెచ్చించాల్చిఉంటుంది. దీనిపైన పరభాషా సంస్థల అజమాయిషి ఉంటుంది. కనుక తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ఒక సెంట్రల్ రీసెర్చ్ ఇన్సిట్యూట్ ను ఇక్కడే నెలకొల్పాలని ప్రతిపాదనలు వచ్చినా రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇసుమంతైనా ఈ విషయంలో ముందుకు కదలలేదు. ఈ సంస్థ ఏర్పాటైతే తెలుగు భాష ప్రాచీనతకు మూలాలు, మూల సాహిత్యం గుర్తించడం, చేతి ప్రాత ప్రతుల ఆధారాలు, శాసనాలు, సంస్కృతులు, జానపదాలను గుర్తించడం, నన్నయ్య,

పాల్వురికి సోమనాథుని నుండి శ్రీనాథుడు వరకు ప్రబంధ కవులపై, శతకాల రచయితలపై తాజాగా మరోసారి దృష్టి సారించి వాటిని డిజిటల్ రూపంలో ఆడియో, వీడియో రూపంలో కూడా తెచ్చేందుకు వీలు కలుగుతుంది. ఇండోనేషియా, మలేషియా, దళ్లిణాప్రికా వంటి దేశాలలో తెలుగు భాషా స్వరూపం నిర్మాణంపై పెద్ద ఎత్తున పరిశోధనలు జరిపేందుకు కూడా వీలు కలుగుతుంది. కేంద్రప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రారంభించిన భాషామండాకిని ప్రాజెక్టులో తెలుగుభాషను చేర్చడం ద్వారా పెద్ద ఎత్తున ప్రచురణలకు, పరిశోధనలకు వీలుకలుగుతుంది.

- ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక,

1 నవంబర్, 2009.

పరిశోధన

Copper plate inscription older than MacKenzie Kaifiyat found

M.V. SUBRAMANYAM
KURNool

A copper plate inscription on the history of the Gandikota fort, dating back to the 16th Century written in Telugu script and chiselled by Vijayanagaram Linganachari, has been discovered by a Mydukur-based history researcher and writer Tavva Obul Reddy.

The inscription is older than MacKenzie's Kaifiyat (manuscript), considered so far as an authoritative document on Gandikota, according to Mr. Obul Reddy. Basing on the inscription, Durvesi Subbadasari of Sri Venkateswara Devasthanam gave details, at Gurigajakona near Kottalapalle village in Jammalamadugu, to Narayana Rao Mutasaddi who wrote the Kaifiyat on Gandikota in 1813.

The inscription is in the possession of Durvesi Sanjammagari Balaiyah living in Kottalapalle village in Jammalamadugu, a heir of Durvesi Venkatappa who served the Gandikota kings. The Emperor of Vijayanagara kingdom Sadashivarayalu was referred to as

The 16th century copper plate inscription.

"Veera Sadasiva Maha Kakaraju" in the inscription, the researcher said.

Historical evidence

Mr. Obul Reddy also compiled historical evidence on Veluri Therappa Naidu, who opposed the Gandikota king Pemmasani Chinna Thimma Naidu for striking rapprochement with Golconda Vazir Mir Jumla during the Gandikota war in 1652 and fled to Mysuru.

The researcher claimed that he gathered evidence that Therappa Naidu had settled down in Bodikadire-

palle village in Bagepalli taluk in Karnataka. He was a group leader in Joolapalem village where he protected people from dacoit gangs and died due to backstabbing, but is revered by the local people, Mr. Obul Reddy says. Mittemari Mazara in Bodikadire village has a small Therappa Naidu temple, where people offer prayers and make offerings at the statue during all auspicious occasions. There was evidence that Therappa Naidu's wife immolated herself in "Sati Sahagamanam", he said.

రచయిత, పరిశోధకుడు తప్ప ఓబుల్రెడ్డి గండికోట తామ్ర శాసనాన్ని కనుగొన్న సందర్భంగా “ది హిందూ” దినపత్రిక ప్రచురించిన వార్త (తేది. 05 జూన్ 2017)

తెలుగుకు అవమానం

తెలుగుభాషకు తెలుగువారి రాష్ట్రంలోనే అవమానాలు అంతకంతకు ఎక్కువుతున్నాయి. ఇది తెలుగు అభిమానులను మరింతగా నొప్పిస్తున్నది. కడపజిల్లా మైదుకూరులో ఒక పారశాలలో తెలుగులో మాట్లాడినందుకు ఇద్దరు చిన్నారులను ‘ఇక మీదట తెలుగులో మాట్లాడను’ అనే వాక్యం ప్రాయించిన ఘ్రణకర్మలను మెడలో వేలాడదియించి శిట్టించిన సంఘటన జనం మనస్సులలో నుంచి ఇంకా చెరిగిపోక ముందే రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాదుకు కూతురేటు దూరంలోని మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా బాలానగర్లోని పారశాలలో కూడా తెలుగులో మాట్లాడినందుకు ఒక విద్యార్థిని ఉపాధ్యాయులురాలు ‘డోంటాక్ తెలుగు’ అంటూ 300 సార్లు రాసి ఇప్పుపలసిందిగా ఆదేశించిన ఉదంతం భాషాభిమానులకు ఆగ్రహివేశాలు కలిగిస్తున్నాయి. తాను ఇంగ్లీషు పాతాలు బోదిస్తాను కనుక తన ఛానులో మాత్రమే తెలుగులో మాట్లాడవద్దని కోరానని ఆ టీచర్ వివరణ ఇచ్చారు. ఇది మరొక వివాదానికి దారి తీసే అవకాశం ఉండని గ్రహించి ఆమె ఈ విధంగా మాట మార్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఈ రెండు సంఘటనలపై ప్రభుత్వం దర్శాత్ము జరిపిస్తామంటుంది.

అయితే మరీ బాధాకరమైన విషయమేమిటంబే రాష్ట్రంలోని పలు విద్యాసంస్థలు పొళ్ళాత్మ మోజులలోపడి తెలుగు తల్లికి మాయని మచ్చ తీసుకురావడం తెలుగు మాధ్యమంలో విద్యార్థుల చేసిన వారి కన్నా ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివిన విద్యార్థులకే ఎక్కువగా ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తుండడంతో విద్యా సంస్థలలో ఇంగ్లీషు మీడియంకు బోధనలో అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. వాస్తవానికి దేశంలోని విద్యాసంస్థలలో అనేక సంవత్సరాల క్రితమే త్రిభాషా సూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. మాత్రాభాషను, అనుసంధాన భాష ఇంగ్లీషును, జాతీయ అధికార భాష హిందీని లేదా మరొక భారతీయ భాషను పారశాలల్లో బోధించాలని అప్పట్లో సూచించారు. ఇతర రాష్ట్రాల సంగతి అలా ఉంచితే ఈ సూత్రాన్ని మన రాష్ట్రంలోని పారశాలల్లోనే ఎక్కువగా అమలు పరుస్తున్నారు. కానీ కొన్ని చోట్ల తెలుగుకు ప్రాధాన్యాన్ని క్రమంగా తగ్గిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది.

జలగం వెంగళరావు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు హైదరాబాద్లో ప్రపంచ తెలుగు మహా సభలను తొలిసారి నిర్వహించిన తర్వాత రాష్ట్రంలో అధికార భాషగా తెలుగు వాడకం పెరిగింది. కానీ తెలుగు వారి ఆత్మగౌరవం నినాదంతో ఎస్టీఆర్ చిత్ర రంగంనుంచి రాజకీయ రంగంలోనికి దూకి తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించి ఉధృతంగా ప్రవారం చేసి తొలి ప్రయత్నంలోనే అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత తెలుగు వారికి ప్రత్యేక గుర్తింపు రావడమేకాకుండా తెలుగు భాష కూడా మరింత ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకున్నది. ఎస్టీఆర్ హయాంలో అన్నటికీ తెలుగు పేర్లు పెట్టసాగినప్పుడు ఆయన మరీ అతిగా వ్యవహారిస్తున్నారనే మాట వచ్చినా తెలుగు వాడకం స్థాయి పెరిగిందనే మాట నిజం. ఎస్టీఆర్ తర్వాత వచ్చిన అధికారం స్వీకరించిన చంద్రబాణాయుడు మొదటిహయాంలో

తెలుగువాడకం పరిస్థితి మెరుగ్గానే ఉంది. కానీ చంద్రబాబు రెండవ సారి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఐటీకి ఇతోభిక ప్రాధాన్యం ఇష్టసాగడంతో తెలుగు వాడకం స్థాయి తగ్గిపోయిన సంగతి ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ఆ తరువాత వై.ఎన్ రాజశేఖరరద్ది హాయాంలో కూడా పరిస్థితి మెరుగుకాలేదు. ఎవరి హాయాంలోనైనా అధికార భాషా సంఘం అనేది కొనసాగుతున్నప్పటికీ అది సూచనలు, సలహాలు ఇష్టగులదే గాని ఆదేశాలు జారీ చేయలేదు కదా. మన హారుగు రాష్ట్రాలలో అయి మాతృభాషలలోనే అధికార కార్యకలాపాలన్నీ సాగుతున్నాయి. ఆయి రాష్ట్రాలలో ఇతర భాషల వారు ఉన్నప్పటికి ఏ దరఖాస్తులు పెట్టాలన్నా ఆ రాష్ట్రాల అధికార భాషలలోనే వాటిని స్థానికుల సాయంతో రాయించుకుంటున్నారు. కానీ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు ఉన్నప్పటికీ, చివరికి కెంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రాచీన భాషగా గుర్తింపు ఉత్తర్వు తెచ్చుకున్నప్పటికి మనరాష్ట్రంలో రకరకాల కారణాలతో అధికార భాషగా తెలుగు వాడకం విషయంలో అలా జరగడంలేదు.

నిజానికి తెలుగుభాష ఎంతో తియ్యునైనది. సులభంగా అర్థం అవుతుంది. అందుకే ప్రముఖ తమిళ కవి సుబ్రహ్మణ్య భారతి ఒక సందర్భంలో ‘సుందర తెలుంగు’ అని పేర్కొన్నారు. ఏ మాండలికంలో మాట్లాడినా అందులో ఉండే కమ్మదనం ఎంతో గొప్పది. విదేశాలలో ఉన్న ఆంధ్రులు కూడా తమ పిల్లలు తెలుగులో మాట్లాడాలనే ఆశయంతో వారికి తెలుగు నేర్చిపున్నారు. పండుగలు వంటి సందర్భాలలో నిర్వహించే కార్యక్రమాలలో తెలుగు వాడకానికి ప్రాముఖ్యం ఇస్తున్నారు. కానీ స్వరాష్టంలో అలా చేయడం తప్పగా కనిపిస్తున్నది. అభికంఠాయక కుటుంబంలో అమ్మా.. నాన్న అనడానికి బదులు మమ్మి.. డాడీ అని లేదా మామి, డాడి అని పిలిపించుకోవడాన్ని ఇష్టపుడుతున్నారు. ఆ వ్యామోహంతోనే కాన్సోంట్లలో తమ పిల్లలను చదివిస్తున్నారు. అందుకే తెలుగులో పొరబాటున మాట్లాడినందుకు విద్యాసంస్థల సిబ్బంది తమ పిల్లలను దారుణంగా శిక్షించినా అదేమని తల్లిదండ్రులు వారిని గడ్డించలేకపోతున్నారు. మాతృభాషను కించపినే విధంగా ఎవరైనా ప్రవర్తించినపుడు ఉద్యమించడం, కళ్ళెకర చేయడం వంటి తెలుగు వారు చేస్తున్నారు. కానీ ఆ తరువాత చల్లబడిపోతున్నారు. అందుకే తెలుగు వారు ఆరంభశురులనే నిందకు గురవుతున్నారు.

రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా రాజధాని నగరం హైదరాబాద్లో కూడా తెలుగు వాడకం తగ్గిపోతున్నది. మెట్రోపాలిటిన్ నగరం స్థాయిని హైదరాబాద్ అందుకోవడంతో ఉద్యోగాల కోసం ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి జనం వస్తుండడంతో తెలుగుకు అంతగా ప్రాధాన్యం లభించడం లేదు. ఇది అతిశయ్యాక్రిగా అనిపించవచ్చు. కానీ నిజం ‘హాందై వై మాలూం స్వీక్ ఇన్ తెలుగు’ అనే మాటలు వినిపిస్తుంటాయి. మహరాష్ట, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో ఇలా అనే కైర్యం వారికి ఉండడు. కానీ మన దగ్గర మాత్రం ఇది చెల్లబడి అవుతోంది. తెలుగువారి సహనశీలం వారికి ఇలా ఆక్రూరుకు వస్తోంది, ఏమైనా తెలుగు భాషకు ఇటువంటి అవమానాలు జరుగుకుండా ఉండడానికి అటు ప్రభుత్వంలోను, ఇటు జనంలో చైతన్యం రావాలి.

-ఆంధ్రప్రభ దినపత్రిక, 30 అక్టోబర్2009.

మా టెల్లు టల్కింకీ...

“సాక్షి”

తెలుగువాళ్ల గుండెలు తాటూకుల్లా మండుతున్నాయి. తెలుగు మాట్లాడినందుకు క్షమించమంటూ పిల్లవాడి మెడలో పలకకట్టిన షైదుకూరు బడిదొరల మీద..ఐ డోంట్ టాక్ తెలుగు అని 300 సార్లు బాలానగర్ బాలుడికి ఇంపోజిషన్ శిక్ష వేసిన ఇంగ్లీషు రాని పంతులమ్మ మీద తెలుగు తల్లి ముద్దు బిడ్డలెందరో సీమటపాకాయల్లా ఎగిరిపడుతున్నారు. బరితెగించిన రెండు సుమ్మకూ గుర్తింపు రద్దు చేయాలని, మళ్ళీ ఇలాంటి దారుణాలు ఇంకెక్కడా జరక్కుండా చూడాలని తెలుగు యోధులెందరో ఎలగెత్తి ఫోజిస్తున్నారు. తాము తెలుగు వాళ్లమనే స్పృహ మిగిలిన తెలుగు వాళ్లు ఏ ఇద్దరూ ఎక్కడ కలిసినా ఇదే రచ్చ, ఎక్కడ చూసినా ఇదే రచ్చ. మంచిదే, మడిసన్నాక ఆ మాత్రం భాషాభిమానం ఉండాల్చిందే. ఇంతకీ ఆ పంతుళ్లు చేసిన మహాపాపమేమిటీ?

ఇక తెలుగులో మాట్లాడను అని బోర్డు రాసి కుర్రాడి మెడలో కట్టినందుకు మనమందరం అగ్రమీద గుగ్గిలమపడం బాగానే ఉంది. కాని ఎవరూ కట్టుకుండానే తమకు తామే అలాంటి బోర్డులు మెడకు కట్టుకుని తిరుగుతున్న మహాసుభావులు తెలుగు సమాజంలో ఎందరు లేరు? మొన్నీ మధ్య తెలుగు రాజధానిలో ఏర్పాత్రిన ఒకానోక సభలో పరాయి రాప్రైసికి చెందిన కేంద్రమంత్రి కష్టపడి తెలుగులో మాట్లాడితే.. తెలుగు గడ్డమీద పుట్టి తెలుగే మాత్రభాషగా చెప్పుకొనే తెలుగు మంత్రులు ఇంగ్లీషులో స్వీకారని ప్రతికట్లో చదవలేదా? తెలుగుభాషకు ఉత్తమగతులు కల్పించడానికి ప్రత్యేకంగా అవతారమెత్తిన తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం స్నాతకోత్సవంలోనూ తెలుగురాని అతిథులు తెలుగులో మాట్లాడే ప్రయత్నం చేయగా పుట్టుకతో తెలుగు వారైన పెద్దలు ఆంగ్లంలో క్రోతలను చావగొట్టిన కబురూ తెలుగు తల్లి కడుపుచల్లగా విన్నాము కదా? అలాంటి ఘరానా శాలీల మెడలలోని కనపడని బోర్డులు ఎవరు విప్పిస్తారు? ఐ పట్ స్పీక్ తెలుగు అని వాళ్ల చేత ఇంపోజిషన్లు ఎవరు రాయిస్తారు? ఇక శాసనాలను చేసి తెలుగు జనజీవితాన్ని శాసిస్తుండనుకునే తెలుగు శాసనసభలో మాన్య సభ్యులా, మాన్య మంత్రులూ నోరు విప్పితే జాలువారేది వచ్చిరాని ఇంగ్లీషే కదా? భాతులు తిట్టుకోవడం లాంటి ప్రశ్నమైన సందర్భాల్లో తప్ప అచ్చ తెలుగు ముక్క సాధారణంగా వినపడితే ఒట్టుకదా? తెలుగు భాషకు సంబంధించిన తీర్మాణాలు కూడా శుభ్రమైన ఆంగ్లభాషలోనే కదా రూపుదిద్దుకొనేది? సమాజానికి దారి చూపాల్సిన ఇందరిందరు అతిరథులే తెలుగు మాట్లాడడం నామోఖిగా భావించేటప్పుడు వారి ఆదర్శాన్ని పుణికిపుచ్చుకున్న పంతుళ్లు ఊళ్లో పిల్లలకు బుద్ధి చెపితే వారినెందుకు అడిపోసుకోవడం?!

మిషనరీ సుమ్మక్కలోనే, ఖరీదైన మరో ప్రైవేటు సుమ్మలోనే తెలుగు మాట్లాడడాన్ని నేరంగా పరిగణించి, పనికిమాలిన పనిపైంట్లు ఇస్తున్నది తెలుగు మీద కక్షతో కాదు.

వాళ్ళు చేసేది చదువుల వ్యాపారం, మార్కెటు డిమాండ్‌ను బట్టి పోవడమే వారిపని. చదువుల దుకాణల్లో ఇంగ్లీషునే ఎందుకు నేర్చిస్తున్నారుంటే...దాన్ని నేర్చించి తీరాలన్న రూలు ఎక్కడా లేదు కనుక తెలుగును ఎందుకు నేర్చించరంటే దాన్ని నేర్చుకోవాలన్న రూలు ఎక్కడా లేదు కనుక. తెలుగులో ఎందుకు మాట్లాడనివ్వరంటే.. అలా మాట్లాడించకపోవడమే కరక్కని పిల్లల్ని కన్నవాళ్ళే వత్తాసునిస్తారు కనుక. మా స్కూల్లో తెలుగు మాట్లాడితే పైను వేస్తాం పనిపైంటు జస్తాం అని చాలా స్కూల్లలో పిల్లల్ని నేర్చించు కునేముందే చెబుతారు. ‘బాగుంది బాగుంది అలాగే చెయ్యిండి’ అని చాలామంది అమ్మునాన్నలు సంతోషంగా ఒప్పుకుంటారు. మావాడు హైస్కూలు కొచ్చినా తెలుగు రాయలేదు; చదువేల్డు అని ఒప్పుకోవడం చాలా మంది తల్లిదండ్రులకు గొప్ప! వాళ్ళు ఇలాంటి సంకర చదువులతో వంకరలు తిరిగిన వారే కనుక వంటింట్లోనూ ఇంగ్లీషులోనూ మాట్లాడుకుంటారు. అన్నం మానేసి వైట్టెర్సునే తింటుంటారు. ఇప్పడు అఫూయుత్యమేదో మొట్టమొదటిసారి వింటున్నట్లు తెగ షాక్తె పోతున్నామన్న మమ్మీడాడీల్లో ఎంతమంది తమ చిరంజీవులను తెలుగు మాట్లాడనివ్వని స్కూళ్ళకు వెళ్లి దెబ్బలాడుతారరో మనకి తెలియదా?

ఎక్కడో ఊళ్ళోని ఏదో బళ్ళో తెలుగులో మాట్లాడినందుకు శిక్షించారని చెవినపడే ఘనత వహించిన సర్చారు వారు చప్పున కదిలి, దర్యాపునకు పురమాయించడం ఏడ్చినట్టే ఉంది. తెలుగుగడ్డ మీద తెలుగు విద్యార్థికి తెలుగు ఆక్షరం ముక్క నేర్చాల్చిన అవసరం లేకుండానే కె.జి.సుంచి పి.జి.దాకా మొత్తం చదువునూ లాగించేందుకు అనుపుగా విద్యావిధానాన్ని కష్టపడి రూపొందించిన ప్రభువులు తెలుగును చులకన చేసే స్కూళ్ళమీద ఏ మొగం పెట్టుకుని చర్య తీసుకుంటారు? పొరుగున కర్రాటక, తమిళనాడు, మహారాష్ట్రలో స్థానిక భాషను అది మాతృభాష కాని విద్యార్థులు కూడా విధిగా నేర్చాలన్న నిర్వంధం ఉండగా...మన తెలుగు గడ్డన తెలుగు విద్యార్థులకు కూడా ఒక లాంగ్విజిగా తెలుగు కంపల్చి కాదు. తెలుగుకు బదులు అరభిక్తినో, ఫ్రెంచి భాషనో నేర్చుకున్న ఏలిన వారికి అభ్యంతరం లేదు. రాష్ట్రంలోని సుమారు పదివేల తెలుగు మీడియం గవర్న్‌మెంటు హైస్కూళ్ళోను మూడింట రెండు వంతులను తెలుగుకు దూరం చేసి ... ఇంగ్లీషు మౌజూను రెచ్చగొట్టి తెలుగు బోధనను శాయశక్తులా నిరుత్సాహపరచి, సక్సెన్ పేరిట తెలుగుకు గొయ్య తీసి బొంద పెట్టినపుడు ప్రైవేటు స్కూళ్ళలోనే తెలుగు నిరాదరణ గురించి నోరత్తే సైతికహక్కు ప్రభత్యానికి ఎక్కడిది? తెలుగు మీద వల్లమాలిన ప్రేమ కొలకబోసే సర్చారు వారు తెలుగుకు ప్రాచీన ప్రతిపత్తిని కేంద్ర ప్రభుత్వం తప్పనిసరయి ఎట్టకేలకు ప్రకటించి నేటికి సరిగా సంవత్సరం అయినా... అందుకు సంబంధించి ప్రభుత్వ పరంగా చేయాల్చిన దానిమీద చిట్టికెన వేలును కదిలించిన పాపాన పోలేదు. బోధన, పరిపాలన తెలుగులో సజ్ఞాపుగా జరిగేటట్లు చూడడానికి నలభై మూడు ఏళ్ళ కింద స్ఫైంచిన అధికార భాష-

సంఘానికి కమీషన్ ప్రతిపత్తి ఎంత మొత్తుకున్నా ఈ నాటికి గతిలేదు. భాషకు గౌరవస్థానం సమకూర్చలిన వ్యవస్థకే గౌరవం లేక, అధికారాల్లోక అభాసుపాలయ్యెటప్పుడు.. కనీసం అధికార భాషాసంఘానికి భాగీ అయిన అధ్యక్ష పదవిని భద్రీ చేసేందుకు ఏలినవారికి తీరికలేనప్పుడు తెలుగు భాషకు ట్రైవేటు సూళ్ళలో చిన్న చూపు గురించి గింజుకోవడం దండగ.

అడ్డగోలు విధానాలతో, అర్థంలేని నీర్దయాలతో పనిగట్టుకుని తెలుగు భాషను బ్రిప్పు పట్టించిన ప్రభువులు తెలుగుకు పట్టిన తెగులుకు పారశాలల్లో మా తెలుగుతల్లిని పాడించడమే పరిశ్రామని చిట్టా వైద్యం కనిపెట్టడం తెలుగు తల్లిపై పరావికం. దేశంలో మొట్టమొదటి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రంగా అవతరించిన అర్థ శతాబ్దం తరవాతైనా తెలుగుతల్లికి బడిబడిలో మల్లెపూదండ వేయస్తామంటే మెచ్చుకోవాల్సిందే. ఆ శుభ సంకల్పాన్ని కేవలం సంకల్పంగానే మిగిలి, ఉత్తర్వు ఏదీ ఇవ్వుకుండా కేవలం డి.ఇ.ఓ. లకి నోటిమాటగా చెబితే సరిపోతుందా? డి.ఇ.ఓ.లు పోయి ప్రతి బడిలో పాటను పాడిస్తారా? పాడించము పొమ్మనేవారిపై కేవలం మంత్రిమాటను ఉటంకించే చర్చ తీసుకుంటారా? ఇనా తెలుగులో మాట్లాడడం నిషిద్ధమైన పారశాలల్లో, తెలుగు పాటను పాడించేందుకు పంతుళ్ల ఎక్కడ దొరుకుతారు? మా తెల్లు టల్లికి మల్లె పూదండ' అని ఇంగ్లీషు పంతులమ్మలచే స్థయిలివ్స్గా నేర్చిస్తారా?

- ఆంధ్రభాషి దినపత్రిక

రీసోర్స్ 21 మార్చి 2009.

A.P.P.M. Orders 470,500

FIRST INFORMATION REPORT

ప్రథమ సమాచార నివేదిక

(Under Sections 154 & 157 Cr.P.C.)

1. Dist.....	Kadapa P.S. myd.u.K.u.v. Year	FIR No. 3/14/09 Date	6.11.2009	
కొర్టు	ఇంసెన్ స్టోర్స్	సంసుద్ధిము	త్రథము సమాచార సెం. తెలుగు	
2. (i) Act.....	I.P.C.	Sections.....	3.5.5 Ipc	
చర్చిం		విధానాలు		
(ii) Act.....	—	Sections.....	—	
చర్చిం		విధానాలు		
(iii) Act.....	—	Sections.....	—	
చర్చిం		విధానాలు		
(iv) Other Acts & Sections.....	—	Date from.....	12.10.09	
ఇతర చర్చిలు & విధానాలు		Date to.....	10.09	
3. (a) Occurrence of Offence : Day.....	12.10.09	Date from.....	12.10.09	
ఇదిన నేరము	ఒస్టము	తేదీ సుందరి	తేదీ పరమ	
Time Period.....	—	Time from.....	Time to.....	
సమయం కాలపరిమతి	సమయం సుందరి	సమయం సుందరి	సమయం పరమ	
(b) Information received at the Police Station :	Date.....	6.11.2009	Time.....	11 A.M.
పాటను స్టోర్స్ లో అంటన సమాచారు తేది	సమయం		సమయం	
(c) General Diary Reference : Entry No.(s).....	Time.....	al-11 A.M.		
ఇంగ్లీషు నుండి సమాచారు నుండి	సమయం		సమయం	
4. Type of Information : Written/Oral				
సమాచార విధము	లిఫ్ట / మోట్లు			
5. Place of Occurrence : (a) Direction and Distance from P.S.	E. 86 - 1 Kt.	Beat No.		
—		సోమి నెం		

మైదుకూరు ఆంగ్లమాధ్యమ పారశాలపై పోలీసులు నమోదు చేసిన ఎఫ్సిఅర్ కాపీ

స్వందనలు,
అభిప్రాయాలు

మైదుకూరు ఉద్యమం స్వార్థిదాయకం

మైదుకూరు సెయింట్ జోస్ఫ్ ఇంగ్లీషు మీడియం పారశాల సంఘటన నేపథ్యంలో తెలుగు భాష సంరక్షణ కేసం భాషోద్యమ సంఘ విద్యార్థి, శిక్షయి సంఘాలు, పుత్రికలు, ప్రసారసాధనాలు నిర్వహిస్తున్న ఉద్యమం తెలుగు నేలకు స్వార్థిదాయకంగా నిలుస్తుందని ప్రముఖ రచయిత సంపాదకుడు ఆచార్య కేతు విశ్వసాధరెడ్డి అభినందించారు. ప్రస్తుతం అమెరికాలో ఉన్న ఆయన తెలుగు భాష మాటల్లాడిన పసిపిల్లలపై సెయింట్ జోస్ఫ్ ఇంగ్లీషు మీడియం పారశాల యూజమాన్యం శిక్షలు అమలు చేయడం దానిపై నిరసనలు పెల్లయికి రాష్ట్రాంపుంగా ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చాడాన్ని ప్రసారసాధనాల ద్వారా తెలుసుకున్న ఆయన స్టోనిక తెలుగు సాహితీ సంస్కృతిక వేదిక కన్సైనర్ తవ్వ ఓబులరెడ్డికి గురువారం అమెరికానుంచి ఫోను చేసి ఇక్కడి పరిస్థితిని, వివరాలు తెలుసుకున్నారు. ప్రపంచంలో అన్ని జాతుల వారిని, అన్నిభాషల వారిని బానిసలుగా మార్కునేందుకు పాశ్చాత్య శక్తులు సామ్రాజ్యవాదులు ఇంగ్లీషు పెత్తనాన్ని పరివ్యాప్తం చేస్తున్నాయని కేతు విమర్శించారు. తెలుగుభాషను జాతిని పరిరక్షించుకోవడానికి తీవ్రంగా ప్రతిఫలించాల్సిన అవసరం ఉండని ఆయన పేర్కొన్నారు.

-ఆచార్య కేతు విశ్వసాధరెడ్డి
వార్త దినపత్రిక.

పసిపిల్లల హృదయాల్చి కాటేసి..

అచ్చుతెలుగు పదాల ఆకుపచ్చని జానపదం కడవ జిల్లా, ఈనాటికీ పల్లె నోళ్లలో అడుగుపెడితేచాలా తెలుగుదనం మన గుండెల్చి ఆర్థంగా తాకుతుంది. మనిషి లోలోపలి ఆప్యాయతలు సైతం పొదివి పెట్టుకొన్న తెలుగు మాటలు మనల్ని హృద్యంగా స్వర్చిస్తాయి. అలాంటి జిల్లలోనే ఇంగ్లీషు విప్పరుగు బుసకొట్టి పసిపిల్లల హృదయాల్చి కాటేసి ఈ గడ్డకు చెడ్డ పేరు తీసుకు రావడం బాధాకరం.

తెలుగులో మాటల్లాడినందుకు శిక్షగా పిల్లల మెడలో వేలాడదిసిన తెలుగు మాటల్లాడను అనే బోర్డు, నెనెప్పుడూ అమ్మాపాలు తాగను అని రాసినట్లుగా అనిపించి పిల్లలకు కావలసిన విటమింపున్ని దబ్బా పాలలో నింపి ఉండొచ్చు. కానీ తల్లి స్పృశ్యను ఎక్కున్నించి తేగలరు? తల్లి ఎదలోని ప్రేమనీ, తన్నయించు ఆమె రొమ్ము నించే బిడ్డ పొందగలడు గాని డబ్బా పాలనుంచి కాదు. మాత్రభాష కూడా అంతే. మనదైన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, అనుబంధాల తది, ప్రేమతత్త్వము ఊట మాత్రభాషా పదాల పేటికల్లో అయితేనే తేన బోట్లులా తొణికిసలాడుతూ ఉండగలవు. మాత్రభాషను సంహారంగా ఒంటబట్టించుకున్న తర్వాతే మరో భాష కోసం వెంపర్లాడాలి. ముందు నడవడం నేర్చుకొంటే గడా- ఏ వాహనాన్నయినా ఎక్కి నడవగలిగేది! కొత్త బిక్కగాడు పొద్దెరగడన్నట్లు కొత్తగా వచ్చిన యా ఇంగ్లీషు పారశాలలు తమ వికృత చేష్టలతో మహోన్నతమైన చారిత్రక నేపథ్యం కలిగిన

ఒక ప్రాంతానికి చెరువుకోలేని మచ్చను రుద్దుతున్నాయి. తాము సృష్టించిన ఒక జాగుపౌకర దృశ్యం తమను దిగంబరుల్ని చేసి వీధిలో నిలబెట్టిన విషయాన్ని ఇంగ్లీషు పారశాలలు కన్ను తెరిచి చూడగలిగాలి.

మైదుకూరు ఇంగ్లీషు మీడియం పారశాలలో చిన్నారులకు ఎదురైన భాషావేదన తెలుగు భాషాభిమానులందరికి తగిలిన గాయంగా భావిస్తూ ఆ సంఘటనను నేను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను.

-సన్మహరెడ్డి వెంకటరామిరెడ్డి
కథా రచయిత.

రచయితల తిరుగుబాటు శుభపరిణామం

కడప జిల్లా మైదుకూరులో తెలుగుకు జరిగిన అవమానానికి నిరసనగా రచయితలు ప్రజల సహకారంతో తిరగబడ్డారంటే.. వారికి మద్దతుగా రాష్ట్రం నలుమూలలా తెలుగు ప్రజలు, మేధావులు, రచయితలు ఉద్యమించారంటే ఇందులో నిరంతరంగా తెలుగు భాషోద్యమానికి వెన్నుడన్నుగా నిలచిన మన ‘నడుస్తున్న చరిత్ర’ పాత్ర ఎంతైనా ఉంది. ఇందుకు నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను. పత్రిక సంపాదకుడు డా.సాముల రమేష్బాబును అభినందిస్తున్నాను. ఈ భాషోద్యమ ఆవిర్మావానికి ఎదుగులకు, ‘నడుస్తున్న చరిత్ర’ నేన ఇప్పుడూ అందరి గుర్తింపును పొందుతున్నది. అయితే పత్రిక నిర్వహించవలసిన బాధ్యత ఇప్పుడే మరింతగా పెరిగింది. విశాల జనావళి భాషా సంస్కృతులకు, చైతన్యానికి సంబంధించిన ధీర్ఘాలిక ఉద్యమంలోనడుస్తున్న చరిత్ర తన పాత్రను మరింత సమర్థంగా నిర్వర్తించగలదని, తెలుగు జాతి నమ్మకాన్ని నిలబెట్టుకుంటుందని మనవి చేస్తూ ఇందుకు అందరి మద్దతును, సహకారాన్ని స్వాగతిస్తున్నాను.

-ఎన్.పి.వై. రెడ్డి, బి.ఇ,
‘నడుస్తున్న చరిత్ర’ పోషకులు.

తెలుగు భాషకు సముచిత స్థానం

తెలుగు భాషకు సముచిత స్థానం ఇవ్వాలన్నదే నా ఉధీశ్యం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారశాల విద్యా శాఖామంత్రిగా పనిచేస్తున్నందు వల్ల నా పై కొన్ని బాధ్యతలున్నాయి. ఎక్కడైనా పారశాలల్లో జరిగే తప్పులను గుర్తించి సరిద్దాల్చిన బాధ్యత కూడా నా పై ఉంది. అదేవిధంగా కడప జిల్లాలోని మైదుకూరులోని ఓ పారశాలలో నేను తెలుగులో మాట్లాడను (ఐ నెవర్ స్క్రీన్ ఇన్ తెలుగు) అని ప్రాసిష్టన్ బోర్డులను విద్యార్థుల మెడలో పారశాల యాజమాన్యం వేసిన సంఘటనను నన్ను కలచివేసింది. తెలుగు ప్రజలందరికి ఈ సంఘటన ఆగ్రహం తెప్పించింది. అందులో ఎలాంటి తప్పులేదు కూడా. పారశాలబోధన ఏ భాషలో ఉన్నప్పటికీ విద్యార్థులు తెలుగు మాట్లాడడం తప్పుకాదు.

మాతృభాషలో మాటల్లాడవద్దనడం సముచితం కాదు. పారశాలలో ఏ భాషలో బోధన ఉన్నప్పటికి తెలుగును ఒక భాషగా నేర్చుకోవాలన్నది ప్రభత్తు ఉద్దేశ్యం. అందుకే ఇంగ్లీషు మీడియం అయిన మరోభాష మీడియంగా ఉన్నప్పటికి తెలుగును ఒక భాషగా నేర్చుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో సిలబన్సలో తెలుగును పొందుపరిచాం. మాతృభాషను నేర్చుకోవడం మాటల్లాడడం, తప్పకాదు. అందుకే నేను తెలుగులోమాటల్లాడను అన్న బోర్డులను విద్యార్థుల మెడలో వేసిన కడవజిల్లాలోని పారశాల యాజమాన్యంపై కరినచర్యలు తీసుకున్నాను. ఈసందర్భంగానే మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూడండ గేయాన్ని అన్ని పారశాలల్లో విధిగా పొదాలంటూ ఉత్సవాలు జారీ చేశాం. తెలుగు ప్రజలను తెలుగు భాషను గౌరవించే విధంగా ఉండే మరో గేయాన్ని రాసి పాడినా ప్రభత్వానికి ఎలాంచి అభ్యంతరం లేదు.

-డి. మాణిక్య పరప్రసాదరావు,
పారశాల విద్యాశాఖామంత్రి,
ఆంధ్రభూమి, నవంబర్ 8, 2009.

తెలుగు తల్లిగోడు

మనరాష్ట్రాలోని కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాల్లో తెలుగులో మాటల్లాడడమే నేరమని, మన మాతృభాషకూ రాష్ట్ర భాషకూ అవమానం కలిగించే వ్యవహారం నడస్తున్నది. విద్యార్థులయందు తమ మాతృభాష ప్రాంతీయ భాషామైన తెలుగుయందు ఆదరాన్ని అభిమానాన్ని పెంపాందించు కోవడానికి సదుద్దేశంతో, మన ప్రభత్తుం మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూడండ అన్న గీతాన్ని ప్రతిదినం విద్యార్థులచే పాడించాలనే ఆళ్ళను ఇచ్చింది. దీనికి సంకేతంగా కనీసం తెలుగు గీతాలాపనతో , అనుదినం విద్యాభ్యాసారంభం చేయండి అన్నది ప్రభత్తు ఆదేశం. మా తెలుగు తల్లికి తెలంగాణేర ప్రాంత జనితమనుకొంచే, దాశరథి గారు ప్రాసిన ‘భారతీయ వీరులం భరతమాత బిద్దులం’ అన్న గీతంతో విద్యాభ్యాసం ప్రారంభించవచ్చునుకదా? తెలుగు ప్రజలకు మనోత్తేజానిచ్చే మరో గీతం ‘చెయ్యెత్తి జైకొట్టు తెలుగోడా’ తెలుగు వీరుల, తెలుగునాడుల వైభవాన్ని గుర్తుచేస్తూ తెలుగునందభిరుచిని రేకెత్తించి అభ్యర్థులు పథంలో పురోగమించమని ఉద్దేశించే గేయం ఇది. దీనినయినా పాడుకోవచ్చు కదా!

- త్రిపురనేని హనుమాన్చేదరి,
ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక.

తెలుగు భాషకు అవమానం బాధాకరం.!

తెలుగు రాష్ట్రంలో తెలుగు భాషకు అవమానం జరగడం బాధాకరమంటూ సచివాలయం వద్దనున్న తెలుగుతల్లి విగ్రహానికి భారతీయ జనతాపార్టీ జాతీయ కార్యదర్శి నల్లు

ఇంద్రసేనారెడ్డి క్లీరాఫీపేకం చేశారు. కడప జిల్లా మైదుకూరులో సెయింట్స్‌సఫ్ పారశాల్లో నేను ఎప్పుడు తెలుగులో మాట్లాడను' అంటూ ఇద్దరి విద్యార్థుల మెడలకు పలకలను ప్రేలాడదినిన సంఘటనపై తమ పార్టీ తీవ్ర నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నామన్నారు.

మైదుకూరులో జరిగిన ఈ సంఘటన నిరసనగానే తాము తెలుగు తల్లి విగ్రహాలకు క్లీరాఫీపేకం చేసి, ఆ తల్లిని క్షమాపణ కోరుతున్నామని ఆయన చెప్పారు. బుధవారం తెలుగు తల్లి విగ్రహానికి క్లీరాఫీపేకం చేసిన అనంతరం ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అత్యధికంగా వాడుకలో ఉన్న ఆంగ్రోపను పిల్లలకు నేర్చించాలనే తపనతోనే కొన్ని ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలు, కాన్సెంట్లు తెలుగుభాషసు అణగద్రోక్కే ప్రయత్నం చేస్తున్నాయని ఆరోపించారు.

మైదుకూరు సంఘటనలో బాధ్యతైన వారిపై కలిన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆయన డిమాండ్ చేశారు. ప్రాచీన భాషగా గుర్తింపు పొందిన మన తెలుగు భాషను తగిన విధంగా గుర్తించడంలోనూ, వ్యాప్తి చేయడంలోనూ ప్రభుత్వ పరంగా లోపం ఉంది. కాబట్టే తెలుగు భాషకు అవమానం జరుగుతోందని ఆయన అందోళన వ్యక్తంచేశారు. భవిష్యత్తో తెలుగు భాష వివక్షత, అవమానాలకు గురి కాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ఆయన విజ్ఞాపించేశారు.

-నట్లు ఇంద్రసేనారెడ్డి, జాతీయ కార్యదర్శి,
భారతీయ జనతా పార్టీ,
ఆంధ్రప్రభ దినపత్రిక, 29 అక్టోబరు 2009.

మైదుకూరు ఘుటన తేల్పుకపోతే..

మైదుకూరు సెయింట్ జోస్‌సఫ్ పారశాలపై ఈనెల 14లోగా చర్యలు తీసుకోలేకపోతే అదే రోజు కలెక్టర్ ఎదుల పెద్ద ఎత్తున నిరసన చేపడతాం. మైదుకూరు ఘుటన రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా చర్యనీయాంశమై మీడియా కోడ్ క్రొడై కూస్తే అధికారులు పారశాల యాజమాన్యంపై చర్యలు తీసుకోలేదు. శిక్షణలేని ఉపాధ్యాయురాలిని తొలగించడం చూస్తే పిచ్చుకుపై బ్రహ్మస్తంలా ఉంది. పారశాల గుర్తింపును రద్దుచేయాలి. మాతృభాషా ద్రోహాలుగా భావించి పారశాల యాజమాన్యంపై చర్యలు తీసుకోవాలి. లేదంటే కొన్నిలో ఈ అంశాల్ని లేవనెతుతుతాం.

-పోచంరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి,
శాసనమండలి సభ్యులు,
ఈనాడు దినపత్రిక.

ఆమ్మ భాషకు అవమానాలు ఇంకానా..?

ప్రజాస్వామ్యంలో పాలన పారదర్శకంగా ఉండాలి. కాబట్టి పాలనా వ్యవహరాలు ప్రజల భాషలోజరుడం ప్రాథమిక ధర్మం. కానీ దేశానికి స్వాతంత్ర్యంవచ్చి ఆరు దశాబ్దాలు గడచినా మాతృభాషలో పాలన జరగాలని మన ప్రభుత్వాలు చట్టాలు చేసినా తెలుగుకు మాత్రం అధికార పోశాదాకు దక్కడంలేదు. చర్చిత చరణమే అయిన కొన్ని విషయాలు గుర్తుచేయక తప్పదు.

దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి మొదటి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం. ఈ చారిత్రక సన్నిఖేశానికి 53 సంవత్సరాలు. మే 14, 1966 న తెలుగుకు అధికార భాష హోదా కల్పిస్తూ చట్టంచేశారు. కానీ ఇప్పటి వరకు ఇది అమలుకు నోచుకోలేదు. 2008లో తెలుగుకు ప్రాచీన భాష పోశాదా దక్కింది. అయినా తెలుగు ప్రాంతంలో తెలుగుకు కనీస మర్యాద కూడా దక్కడంలేదు. తెలుగు మాట్లాడినందుకు పిల్లలను దండిస్తున్న పారశాలలు ఇబ్బడిముఖ్యడిగా పరది విల్లుతున్నాయి. ఆఫరికి విశ్వవిద్యాలయాలలో కూడా తెలుగు తుడిచి పెట్టుకుపోతోంది. ఇన్ని జరుగుతున్న రాష్ట్రప్రభుత్వం చోద్యం చూస్తున్నది. తెలుగు ప్రజల చేత ఎన్నికెన ప్రభుత్వం ఈ రితిగా వ్యవహరించడం .. ఇదే వైభారి కొన్ని శతాబ్దాలుగా సాగడం విచారకరం. తెలుగునాట చాలామంది తల్లిదండ్రులు పిల్లలను ఇంగ్లీష్ మార్ధ్వమం వైపు మళ్ళీస్తున్నారంటే అందుకు ఇవాళ రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులే కారణం. అధికార వ్యవహరాలలో ఉద్యోగాలలో ఈ భాషకు తగిన స్థానంలేదు. కాబట్టి ఒకరకమైన బతుకు భయంతో తల్లిదండ్రులు ఇందుకు సాహసిస్తున్నారు. అయినా మాతృభాష పరిరక్షణలో వారి పొత్త ముఖ్యంగా మాతృమూర్తుల పొత్త ఎంతో ఉంది. ఇది మరచి పోరాదు. తెలుగుకు కేంద్రం విశిష్ట పోశాదా ఇచ్చినా రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకురావాల్సిన విషయంలో వెనుకబడి ఉందని చెప్పక తప్పదు. ప్రాచీన పోశాదా లభించి సంవత్సరం పూర్తపుతున్న సందర్భంలో అయిన ముఖ్యమంత్రి రోశయ్య తెలుగు అమలుకు ప్రత్యేకశాఖను ఏర్పాటుచేసి రాష్ట్రంలో తెలుగు భాషకు వెలుగునిచ్చే పనిని ప్రారంభించడం అవసరం. అలాగే తెలుగుకు ప్రాచీన హోదా ప్రకటనపై మద్రాసు హైకోర్టులో ఉన్న వ్యాజ్యారో విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అలక్షం వహించడం తగదు. ఆచరణలో తెలుగు భాషను గౌరవించడం అంటే తెలుగులో పొలనా, వ్యవహరాలు నిర్వహించడం సామాన్య తెలుగువాడిని గౌరవించడం. ఈ విషయంలో ఒక సంగతి గుర్తుంచుకోవాలి. ఒక జాతి ఉనికిని ఈ భాషామండలంనుంచి చెరిపేయాలంటే ముందు వారి అమ్మ భాషను నిర్మాలించాలి. ఈ పని ఇంగ్లీషు పాలకుల కాలంలో కూడా జరుగలేదు. స్వతంత్ర పాలకులు ఏలుబడిలో జరిగితే అంతకు మించిన ఫోరం మరొకటి ఉండడు.

- పొన్నాల గౌరి శంకర్, హైదరాబాద్,
సాక్షీ దినపత్రిక.

ఇంగ్రీషు మీడియం స్వాత్మ విపరీత ధోరణి

కడప జిల్లా పైదుకూరులోని సియింట్జోస్ఫ్ స్కూల్లో జిరిగిన ఓ సంఘటన తెలుగుభాష అభిమానులను, పండితులను, మేధావులను, కవులను, కళాకారులను, రచయితలను తీవ్ర ఆగ్రహావేశాలకు గురిచేసింది. ఎందుకంటే అభం శుభం తెలియని ఇద్దరి చిన్నారి విద్యార్థులు తెలిసి తెలియక ఒకసారి తెలుగుభాషను ఉపయోగించిన పాపానికి ఆ కళాశాల ఉపాధ్యాయురాలు ఆ చిన్నారులు ఏదో నేరం చేసినట్లుగా భావించి ఆపిల్లల మెడకు 'ఐ నెవర్స్టీక్ ఇన్ తెలుగు' అనే బోర్డును తగిలించి మరీ వారిని దండించడం అవమానంపాలు చేయడం అనేది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగానే కాకుండా సర్వత్రా అనేక విమర్శలకు కారణ భూతమవుతుంది.

అదే విధంగా ఇంగ్రీషు మీడియం స్వాత్మ వ్యవహోర శైలి ఈ మధ్యకాలంలో మరింత అదుపు తప్పి వెరితలు చేయడం అందోళన కల్గించే విషయం. మరికొన్ని చోట్ల పిల్లలు పొరబాటున తెలుగు పదం ఉచ్చరించినట్లు తెలిస్తే పారశాల యాజమాన్యాలు వారినుంచి పైన్ని వసూలు చేయడం ఎండలో నిలబెట్టడం వంటి విపరీత చేష్టలకు పూనుకుంటుండటం హోస్ట్స్యాస్ట్డమైన లేదా జిగుప్స్టాకరమైన విషయం. ఇతర రాష్ట్రాలలో అయితే ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వారివారి సొంత భాషలకు ఇచ్చే ప్రాధాన్యత అంతా ఇంతా కాదు. అనసు అయి రాష్ట్ర ప్రజలు వారివారి భాషలను వాడడం ఒక పెద్ద అదృష్టంగా, పూర్వజన్మ సుకృతంగా భావిస్తారు.

అదే మన రాష్ట్ర విషయానికి వచ్చే సరికి ఒక వైపు పిల్లల తల్లిదండ్రులు, మరో వైపు యాజమాన్యాలు ఇంగ్రీషు భాష మత్తులో నిత్యం త్రుటులుతూ ఆ భావనే నిరంతరం నామస్కరణం చేస్తూ విష సంస్కృతి కి పాల్పడుతుండడం చాలా సిగ్గు చేప్పిన, హేయమైన విషయం. మాతృభాషకు అపకారం తలపెడుతున్న వారిపై కరిన చర్యలకు ఆదేశించాలిన ఆవ్యక్తత ఎంతైనా ఉంది.

- బుగ్గన మధుసూదన్నెరడ్డి,
బేతంచర్ల, కర్నూలు జిల్లా.

మచ్చతెచ్చిన విద్యాసంస్థ

తెలుగు భాషకు వర్షమాల 56. దీనిని క్రమక్రమాభివృద్ధి చేయక కొందరు ఆంధ్రులు నేడు వర్షమాల స్థాయినే తగించేస్తున్నారు. ఈ తెలుగు భాష మీ హక్కు కాదా? మీ సొమ్యు కాదా? అమృతంబైన తెలుగు భాషను మరచి ఆంగ్లభాష అనే పాశ్చాత్య కషాయం మరిగి మాతృభాషా రుచినే మరుస్తున్నారు. ఇందుకు నిలువెత్తు నిదర్శనం ఇటీవలే కడపజిల్లా పైదుకూరు సియింట్ జోస్ఫ్ పారశాలలో పిల్లలు మెడలో 'ఐ నెవర్స్టీక్ ఇన్ తెలుగు' అనే ఫలకాన్ని తగిలించడం ఇది ఎంతో బాధాకర విషయం. అక్కడ తెలుగు భాషకు ఇస్తున్న గౌరవం విలువ ఎంతో విదితమవుతుంది. కావున ప్రభుత్వం

జటువంటి పారశాలలను తడ్డణమే రద్దుచేసి ఇలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చూడవచ్చు). మాతృభాషకు ప్రాచీన హెచాదా కల్పించినా ప్రభుత్వ వ్యవహరాలు, ఉత్తర్వుల్నీ తెలుగులోనే జరగాలని సూచించినా ఇంకా అమలుకు నోచుకోకపోవడం దురదృష్టకరం. ప్రతి ఆంధ్రుడు తెలుగు ఇతర భాషల సరసన తల ఎత్తుకొనేలా నిలబెట్టగలరని ఆశిస్తున్నాను.

- పరదస్సగారి మునీంద్ర, గుత్తి,
ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక.

మాతృభాషకు మరణశిక్ష

మేధావులు, రాజకీయ నాయకులు కలిసి మాతృభాషకు మరణశిక్ష విధిస్తున్నారు. అమ్మ ఒడి ఒక మహా విశ్వవిద్యాలయం. ఇతర భాషలను నేర్చువలసిందే. దానికి మాతృభాషను కించపరచి, భూనీ చేయనవసరంలేదు. 29.10.2009న ప్రాసిన ఎడిటోరియల్ చదివితే మేధావులు, రాజకీయ నాయకులు సిగ్గుతో తలవంచుకోవాలి. ఇంగ్లీషుబాష కూడా సరసత్తి రూపం. ఎంత చక్కబీ ఏశాల దృక్పథం ఈ ఇంగ్లీషు సూళ్ళ వల్ల మాతృభాష భారతీయమైన ప్రతి జీవనబంధువు అవిరైపోతుంది. మాతృభాషను రక్షించుకోవలసిన ఆగత్యం ప్రతి ఒక్కరిది. ఇంగ్లీషు పారశాలల్లో తెలుగు మాట్లాడనివ్వాలి, మాట్లాడవచ్చు, అన్న ఉత్తర్వు ప్రభుత్వం వెంటనే జారీ చేయాలి.

-ఓటేటి నారాయణశాస్త్రి. కాకరపట్రు,
ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక .

క్రిమినల్ కేసులు నమోదు చేయాలి

తెలుగువాడు కాని సర్ సి.పి బ్రౌన్ దొర ఎంతో కృషి చేసి వేమన సాహిత్యాన్ని పద్యాలను మనకు తెలుగులో అందించారు. ఒక ఆంగ్లీయుడు తెలుగు భాషకు, తద్వారా తెలుగు తల్లికి చేసిన సేవ ఎన్నిటికి మరువరేనిది. కానీ తెలుగు వారు గా ఉండి కూడా కొందరు తెలుగు భాషకు చేస్తున్న అవమానం క్షమించరానిది.

కడపజిల్లా ఘైదుకూరులో సెయింట్జోసఫ్ ఇంగ్లీషు మీడియం పారశాలలో జరిగిన సంఘటన చాలా తీవ్రమైనది మరియు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ కూడా క్షమించరానిది. ఆ పారశాలయందు పసి పిల్లల మెడలో I Never Speak in Telugu అనే బోర్డులను తగిలించినవారి యొక్క డిగ్రీలను యూనివరిటీ అధికారులు రద్దుచేసి, భవిష్యత్తులో ఎవరు కూడా ఎటువంటి దుశ్శర్యాలకు పాల్పడకుండా కలిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ సంఘటన పారశాల యాజమాన్యము వారికి తెలియకుండా జిరిగిందని అనుకోకూడదు. ఎందుకంటే ఆ బోర్డులు చాలా పాతపి, చాలా కాలం క్రితమే అటువంటి బోర్డులను చాలా వాటిని తయారుచేసి ఆ పారశాలలో తెలుగు మాట్లాడే విద్యార్థులందరికి అటువంటి శిక్షలు అమలు చేస్తున్నట్లుగా తెలియుచున్నది. కావున ఈ సంఘటనలో పారశాల యాజమాన్యము యొక్క పాత చాలా స్పృష్టంగా కనిపిస్తున్నది. కావున ఆ పారశాల యొక్క గుర్తింపును ప్రభుత్వం

వారు వెంటనే రద్దుచేసి యాజమాన్యంపై క్రిమినల్ కేసులు నమోదు చేయాలి. తద్వారా ఏ ఇతర పారశాలలో ఇటువంటి దురదృష్టకరమైన, అవమానకరమైన సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ఉంటాయి.

- యఁ. ఎస్ .

శ్రీనివాసమూర్తి,

బద్ధేలు, ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక.

జంత నీచమా?

ఆంధ్రభోజుడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు ఏలిన గడ్డ మీద జరిగిన సంఘటనేనా అది? తెలుగును ఇటాలియన్ అఫ్ ద రస్ట్ అని భావిస్తూ విదేశీయుడైనప్పటికి తెలుగు వెలుగు కోసం అహరపం త్రమించిన సి.పి. క్రొన్ నడయాడిన నేలమీదనేనా ఆ దురభుటన జరిగింది? తెలుగుకు ప్రాచీనభాష పోదా తెచ్చిన స్వర్గియ డా॥ వై.ఎన్. రాజశేఖరరద్ది సొంతగడ్డమీదనేనా అలాంటి ఆకృత్యం జరిగింది? మైదుకూరులో తెలుగు మాట్లాడమని చిన్నారులను దండించడం ఎక్కడైనా జరుగుతుండా? ఇంకెప్పుడూ తెలుగు మాట్లాడమని రాసి ఉన్నపలకలను వెడడలో వేలాడదీస్తూరా? వాళ్ళు చేసిన నేరం అంత దారుణమైందా? ఇదేనా మనం తెలుగుకు ఇస్తున్న హోదా? ఇదంతా ఎలా ఉన్నా ఆ చిన్నారుల మనస్సులు ఎంత క్షోభించి ఉంటాయో ఆ పారశాల యాజమాన్యం ఊహించిందా? నిజానికి పైకి తెలియకుండా ఇంకా ఇలాంటి నీచపు చర్యలు రాష్ట్రంలో ఎన్ని జరుగుతున్నాయో? ఇప్పటికేనా విశ్వవిద్యాలయాలు కళ్ళు తెరవడం మంచిది. మాతృభాషను అవమానించే నైచ్చానికి పాల్పడకుండా, చిన్నారులను అందుకు బలి చేయకుండా వ్యవహరించడం మంచిది.

- రామడుగు వెంకటేశ్వర శర్మ,
గుంటూరు, సాక్షి దినపత్రిక.

లోపం మనలోనే!

మైదుకూరు పారశాలలో తెలుగు భాషకు జరిగిన అవమానం, యాజమాన్యంపై చర్యలు తీసుకుకోవడం అంతా వివాదంలో ఒక్క పార్శ్వం మాత్రమే! అనలు విషయానికొన్ని చదువుకున్న తెలుగువారిలోనే మాతృభాషపై మమకారం సన్మగిల్లతున్న వైనం ప్రమాదకర సంకేతం. ఆంగ్లాన్ని చదవండి కానీ... ఆంగ్లంలో చదవకండి అనే తమితుల ఒరవడిలోని గొప్పతనాన్ని గ్రహించాలిన తరుణమిది.

శాసనసభ నుంచి పారశాల వరకు తెలుగు పలుకుబడికి పెద్ద పీట వేయాలి. ప్రసార సౌధనాలు సైతం తెలుగు భాషకు ప్రోథాన్యం ఇవ్వాలిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మాతృభాషను కాపాడుకోవాలిన అవసరాన్ని గుర్తించాలిన సమయమిది. వ్యక్తుల సమూహామే వ్యవస్థ. కాబట్టి మాతృభాష వాడకానికి సంబంధించి తమ నిబిద్ధత్వపై ప్రతి ఒక్కరూ ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి. తెలుగు వారందరూ మాతృభాషపై మమకారంతో జీవించినప్పుడే జాతికి వెలుగు.

- ఎన్. మల్లేశ్వరరావు,

ప్రైదరాజు, 7 నవంబర్ 2009.

అధికార భాషా సంఘం మేలొన్నాలి

మైదుకూరు ఫుటన అభిమానం ఉన్న ప్రతి తెలుగువాడిని కలచివేసింది. శైలీలకు మెడలో పలకలు తగిలించినట్లు చిన్నారులకు పలకలు తగిలించి అంత దారుణంగా అవమానించడం, వారి మనసులను గాయపరచడం ఇంకెక్కడైనా జరిగితే ఈ పాటికి పరిణామాలు ఎలా ఉండేవి? పరస్పీతి ఇంత నికృష్టంగా ఉన్నా అధికార భాషా సంఘం తరపున ఎవరూ స్పుందించకపోవడం ఏమిటి? తెలుగు భాషా సంఘం అధ్యక్ష పదవి ప్రమాణం స్వీకారం సందర్భంలో మాత్రమే తెలుగు మీద అభిమానం కనిపిస్తూ ఉంటుంది. హిందీకి, ఇంగ్లీషుకు ధీటుగా తెలుగుకు గౌరవం తీసుకువస్తామని రోజుా నేతలు బీరాలు పలుకుతూ ఉంటారు. ఆచరణలో మాత్రం ఏమీ ఉండదు. ప్రభుత్వ ఉత్సర్వులు, ప్రత్యుత్తరాలు, ఫలకాలు అన్నీ తెలుగులో ఉండేటట్లు చేస్తామని అంతా చెబుతారు కానీ జరుగుతున్నదేమిటీ? అంతో ఇంతో అధికారం ఉన్న వ్యవస్థలు కూడా ఇలా పేపరు ప్రకటనలకే పరిమితమయితే ఎలా? మిగతా హామీల సంగతి ఎలా ఉన్నా కనీసం విద్యా సంస్థలలో అయినా తెలుగు భాషకు అవమానం జరుగకుండా మాడడం అధికార భాషా సంఘం కనీస బాధ్యత దీనిని తక్షణమే గుర్తించి చర్చలు చేపట్టాలి.

- యుర్వమోతు ధర్మరాజు,

ధవళేశ్వరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

మెడలో పలక పెద్దనేరం

తెలుగు భాష మాటల్లాడినందుకు శిక్షగా చిన్నారుల మెడలో పలకలు తగిలించడం తెలుగు జాతికే అవమానం. కడవజిల్లా, మైదుకూరుకు చెందిన సెయింట్ జోసఫ్ పారశాల చిన్నారుల ఎడల తీప్పమైన నేరానికి పాల్పడింది. ఇది బుద్ధిలేని చర్చ. ఇంతకంబే అవివేకం ఉండదు.

చిన్నారులు నేరం చేసినట్లు ఉపాధ్యాయులు భావిస్తే అందుకు ప్రత్యేకమైన పద్ధతులు ఉంటాయి. ఆ విధంగా మాత్రమే చిన్నారులను తీర్చిదిద్దాలి. అంతేగాని కరుడుగట్టిన నేరస్తులను విచారించే రీతిలో ఇలా ప్రవర్తించడం సరికాదు. దీనిని ఉలంఫుంచడం ద్వారా ఆ పారశాల అశాస్త్రియంగా వ్యవహరించింది.

అంతకు మించి దారుణమైన అప్రజాస్వామిక సంస్కృతిని అవలంభించింది. కాబట్టి ఈ పారశాల గుర్తింపును వెంటనేరద్దు చేయాలి. ఇందులో ప్రభుత్వాలకు బాధ్యత లేకుపోలేదు. ఏ తరపో పారశాలయినా మాతృభాషను బోధించి తీరాలన్న నిబంధనలు కలినంగా అమలు చేయాలి. తెలుగు భాషను పరిరక్షించక పోయినా ధ్వంసం చేసే హక్కు ఏ సంస్కరు లేదు. అలాంటి దుశ్శర్యకు పాల్పడితే ప్రజాసంఘాలు స్పుందించవలసిన అవసరం కూడా ఉంటుంది.

-తుమ్ముల రాములు,

హన్సుకొండ, సామ్రాజీ దినవాత్రిక.

ఉదాసీనత తగదు

తెలుగులో మాట్లాడిన ఇద్దరు చిన్నారులను మైదుకూరులోని పారశాల యాజమాన్యం విధించిన శిక్ష-రాష్ట్రంలో తెలుగు భాషకు పట్టిన దుర్గతిని సూచిస్తోంది. రాష్ట్రపథుత్వం తెలుగు భాషాభివృద్ధి గురించి పట్టించుకోవడంలేదు. అంగ్రమాధ్యమ పారశాలల్లో రెండో భాషగా తెలుగును తప్పనిసరిగా బోధించాల్చి ఉంది. కానీ అనేక పారశాలల్లో అలా జరగడంలేదు. అయినా వాటి గుర్తింపును రద్దు చేయకుండా విద్యార్థి అధికారులు ఉదారంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇకనైనా ఆంగ్రమాధ్యమ పారశాలల తీరును పర్యవేక్షించాలి. తెలుగును బోధించని పారశాలల గుర్తింపును రద్దు చేయాలి.

బి. ప్రేమలాల్, నిజమాబాద్,
ఈనాడు నవంబర్ 2009.

తెలుగు భాషోద్యమం

మైదుకూరులో తెలుగు భాషోద్యమ
సమాఖ్య గేయాల సిద్ధిలను, ప్రచార సామాగ్రిని
ఆవిష్కరించినప్పటి దృశ్యం

స్తాన విలువ పద్ధతి కూడా ఉంది. హిందూ, అరబిక్ విధానంలోని స్తానాల్లో తెలుగు సంజ్ఞా విధానంలో కూడా ఉన్నాయి. కనుక ఆ సంజ్ఞావిధానంలోని సదుపాయాలు, లాభాలు దీనిలో (తెలుగు సంజ్ఞా విధానంలో) కూడా ఉన్నాయి” అని పార్టీ గ్రంథ రచయితలు తెలుగు అంకెల ప్రాధాన్యతను స్ఫుర్షంగా పేర్కొన్నారు.

పాత పార్టీ గ్రంథంలోని మొదటి అధ్యాయం పేరు ‘సంభ్యామానం-సంజ్ఞామానం’. ఇందులో తెలుగు అంకెలలో విద్యార్థులకు ప్రవేశం కల్పించేందుకు 4వ అభ్యాసాన్ని పొందుపరిచారు. ఈ అభ్యాసంలో రెండు సమస్యల్ని కూడా ఇచ్చారు. అయితే తెలుగు అంకెలపై పరీక్షల్లో ఎలాంటి ప్రత్యుత్తలు ఇవ్వరాదని ఒక పొచ్చరికను జారీ చేయడం గమనార్థం.

తెలుగు అంకెలపై పరీక్షల్లో ప్రత్యుత్తలను ఇవ్వకపోవడం బాధాకరం. కాగా రోమన్ అంకెల బోధనకు మాత్రం పెద్దపీట వేశారు. రోమన్ అంకెల్ని ఆజన్మాంతం మరచిపోకుండా ఉండేందుకు ప్రాజెక్టు పనుల్ని పకడ్చుండగానే పొందుపరిచారు. పాత పార్యాంశం పరిస్థితి అలా ఉంటే కొత్త పార్యాంశంలో తెలుగు అంకెల్ని ఏకంగా సమాధి చేసి రోమన్ అంకెలకు మరొక పేజీని అదనంగా కేటాయించి ‘ఇటాలియన్ సంస్కృతి’పట్ల విధేయతను ప్రకటించుకున్నారు. ఈ నిర్వాకాన్ని పునరుద్ధారిస్తున్నట్టుగా “రాష్ట్ర ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా గణిత పార్య ప్రణాళికను సమీక్షించి” అంటూ కొత్త పార్టీపుస్తకానికి రాసిన ముందు మాటలో సంకల్పం చెప్పుకున్నారు. పాత పార్టీ ప్రణాళికలోని తెలుగు అంకెల పార్యాంశాన్ని ఎందుకు తొలగించాల్సి వచ్చిందో వివరించే ప్రయత్నం ఎంత మాత్రం చేయలేదు. తెలుగు అంకెల్ని గణిత పార్టీ ప్రణాళిక నుండి తొలగించిన విషయమై 15 రోజుల కిందట “రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధక శిక్షణామండలి”లో గణిత విభాగం అధిపతి శ్రీ బ్రహ్మాయ్య గారిని సంప్రదిస్తే తాను ఇటీవల బాధ్యతలు చేపట్టానని, గతంలో ఈ నిర్ణయం జరిగి ఉండవచ్చనని వివరించారు. తెలుగు అంకెలు వినియోగంలో లేనందువల్ల ఆ పార్యాంశాన్ని తొలగించి, ఉండొచ్చునని, ఏది ఏమయినా ఈ అంశాన్ని తమ మండలిలో ఫునసమీక్షిస్తామని తెలిపారు. ఎన్.టి. రామారావు ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ఇచ్చిన ప్రాధాన్యతను ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించుకోవాలి. తెలుగును అధికార భాషగా అమలు చేసేందుకు ఎన్.టి.ఆర్. పట్టుదల వహించారు. తెలుగు అంకెల పరిక్షణకు ప్రత్యేక ఉత్తర్వులను కూడా జారీ చేశారు. ఆ క్రమంలో ఆర్టీసి బస్టులతో పాటు ఇతర వాహనాల నెంబరు ప్లెట్లుపై తెలుగు అంకెలను రాయించారు. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, నండూరి రామక గృష్మమాచార్య, డాక్టర్ సి.నారాయణ రెడ్డి, ఎ.బి.కె. ప్రసాద్ వంటి వారు అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షులుగా తెలుగు వికాసానికి ఎంతోకొంత పాటు పడ్డారు. ప్రస్తుతానికాన్ని 2009 మే నెల ఓదవ తేదీతో అధికార భాషా సంఘానికి గడవ తీరిపోయింది. ఇంతవరకు మళ్ళీ నియామకం జరుగలేదు. తెలుగు భాషా సంస్కృతులకు ప్రపంచికరణ ముఖ్య దాపురించిందని మనం గగ్గోలు పెడుతున్నాం.

ఆంగ్ర భాష ఆధిపత్యం కారణంగా తెలుగు భాష కనుమరుగైపోతోందని ఆవేదన చెందుతూ ఉద్యమబాట పడుతున్నాం. తెలుగు భాషను పరిరక్షించుకొనేందుకు ప్రపంచికరణ, ఇంగ్లీషు ఆధిపత్యం లాంటి బయటి శక్తులతో అనేక రింతుల్లో పోరాటం చేస్తున్నాం. అయితే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ తీరు “జంటలోవాడే పెట్టే కంటల్లో పుల్ల” అన్నట్టుగా మారిపోయింది.

ప్రపంచానికి ‘సున్నా’ను అందించిన ఎంతో విశిష్టమయినది మన భారతీయ సంస్కృతి. ఈనాడు ప్రపంచంలో వాడకలో ఉన్న అంకెలు హిందూ అరబిక్ అంకెలని మనకు తెలుసు. భిన్నశ్వంలో ఏకత్వం అనే స్వార్థికి అనుగుణంగా భిన్న సంస్కృతులకు ఆలవాలమైన మనదేశంలో అనేక వేషభాషలు, కులమతాలు, ఆచారయ్యపోరాలు ఉన్నాయి. తెలుగు, హిందీ, బెంగాలీ, కన్నడ, మలయాళం, తమిళం, మరాఠి, గుజరాతి, తడితర భాషల్లో ప్రతి భాషకు ప్రత్యేకమైన నుడికారాలు, సంజ్ఞలూ (అంకెలూ) ఉన్నాయి. ఆయా రాష్ట్రాల్లో ఆ భాషా సంస్కృతులను ఆయా భాషల్ని ప్రత్యేకతలను వారు కాపాడుకుంటూ వస్తున్నారు.

మన రాష్ట్రంలో తెలుగు భాష కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక మంత్రిత్వశాఖ లేకపోవడంవల్ల ఇలాంటి సందర్భాల్లో ఎవరికితోచినట్లు వారు నిర్ణయాలు చేస్తున్నారు. తెలుగు విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక విధానమంటూ లేనందున ఈ పరిస్థితి నెలకొంది. తెలుగు భాష అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖను ఏర్పాటు చేయాలని, అధికార భాషా సంఘానికి విశేషాధికారాలను కల్పించి, తెలుగును రాష్ట్రంలో అన్ని స్థాయిల్లోనూ అధికార భాషగా పూర్తిగా అమలు చేయాలని, ఉద్యమకారులు ఎంతకోరుతున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు. తెలుగుకు ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖ ఉంటే పార్య గ్రంథాల విషయంలోగాని, మరేదైనా విషయంలో గానీ తెలుగుకు అన్యాయం జరుగుకుండా జోక్కం చేసుకునేందుకు వీలుండేది. ఇప్పుడు తెలుగు కోసం ఏం కావాలన్నా ఎవరిని అడగాలో తెలియని పరిస్థితి ఉంది.

అధికార భాషా సంఘాన్ని వెంటనే నియమించడం, తెలుగుకు ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖను ఏర్పర్చడం ఇవి తక్షణావసరాలు. విద్యార్థులకు తెలుగు అంకెల పరిచయాన్ని తక్షణమే పునరుద్ధరించాలి.

- తమా ఓబుల్ రెడ్డి
అంధ్రభాషా దినపత్రిక,
19-03-2011

తెలుగు లేనిదేమిటి?

తెలుగు భాషను ప్రాచీన భాషగా గుర్తించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ రాష్ట్ర శాసనసభ తీర్మానం చేయాలని అధికార భాషా సంఘం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని నెలల క్రితమే కోరింది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి స్పందన లేదు. ముఖ్యమంత్రి రాజజేథర రెడ్డి తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హెచ్చాదా కల్పించాలని కోరుతూ మానవ వసరుల అభివృద్ధి శాఖకు ఒక లేఖ రాయడం ఎంతైనా ముదావహం. తెలుగు భాషకు ప్రాచీన భాషా హెచ్చాదా కల్పించాలంటూ చెలరేగుతున్న ఆందోళన నేపథ్యంలో అసలు ప్రాచీన హెచ్చాదా విషయంలో తమిళ భాషకు ఉన్నదేమిటి? తెలుగు భాషకు లేనిదేమిటి? అనే ప్రశ్నలై చర్చ మొదలయింది. ప్రపంచంలోని ప్రజలు అత్యధిక సంఖ్యలో భాషల వరుస క్రమంలో దాదాపు 15 కోట్లమంది వ్యవహార్తలతో తెలుగు భాష 15వ స్థానంలో ఉంది. ప్రాస్ట్, బ్రిటిష్ నుండి సహా 110 దేశాల కంటే తెలుగునేల సువిశాలమైనది. తెలుగు భాషను జాతీయ భాషగా గుర్తించాలని జీ బి ఎన్ హాల్ట్ న్ వంటి వైజ్ఞానికుడు సూచించడం జిరిగింది. కాగా ప్రపంచంలో తెలుగు మాట్లాడేవారి గణాంకాలు ఇలా ఉన్నాయి: 2001 జనాభా గణన ప్రకారం అంధ్రప్రదేశ్లో 7.5 కోట్లమంది, తమిళనాడులో 2.5 కోట్లు, కర్నాటకలో 1.7 కోట్లు, మహారాష్ట్రలో లో 1.5 కోట్లు, బరిస్పూలో 80 లక్షల మంది, కేరళ, పుదుచ్చేరి, చత్తీస్గఢ్లలో 60 లక్షల మంది, ఇంకా దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో పది లక్షల మంది తెలుగువారు నివశిస్తున్నారు. అమెరికా, బ్రిటిష్, కెనడా, దక్కిణాప్రికా, మారిషన్, ఫిజి, కుమైట్. సౌదీ అరేబియా తదితర దేశాల్లో 3 కోట్లమంది తెలుగువారు ఉన్నట్టు అంచనా. తమిళనాడు జనాభాలో తమిళులు 36 శాతం కాగా తెలుగు వారు 42 శాతం మేరకు ఉన్నట్టు సాక్షాత్కు ఒక తమిళ చీఫీ ఛానెల్ తన క్లైష్ట కార్బకమంలో ద్రువీకరించింది. 1920 సుంచి నేటిపరకూ తమిళనాడులో 15 మంది ముఖ్యమంత్రులుగా పనిచేయగా వారిలో 12 మంది తెలుగువారు. తమిళనాడుతో సహా అంధ్రప్రదేశ్కు వెలుపల ఉన్న తెలుగువారందరూ ఇప్పటికే తల్లిభాషనే పలుకుతున్నారు. ఒక భాషకు ఎంతో ప్రాచీనత ఉంటేనే, భాగోళికంగా ఇంత విస్తృతం కావడానికి అవకాశం ఉంటుందని భాషా శాస్త్రవేత్తల నిశ్చాతాభిప్రాయం. మరి ఇంత విస్తృతి గల తెలుగు భాషను పక్కన పెట్టి కేవలం తమిళ భాషకు మాత్రమే ప్రాచీన హెచ్చాదా కట్టచెట్టడం శోచనీయం.

దేశంలోని అన్ని భాషలకూ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తోను కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ, ప్రత్యేకించి ఒక భాషను ప్రాచీన భాషగా ప్రకటించే ఉద్దేశంతో వ్యవహారించినట్లుగా ఈ సందర్భంగా స్వప్తం అయింది. ఒక నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఔత్సాహిక భాషా ప్రతినిధుల నుంచి సూచనలు స్వీకరించి ఈ కార్యాన్ని నెరవేర్పివుంటే బాగుండేది. సాహిత్య అకాడమీ నిపుణులు అనబడేవారు రూపొందించిన మార్గదర్శకాలు కేవలం తమిళభాషకు ప్రాచీన హాదా కట్టచెట్టడానికి రూపొందించినట్లుగా ఉన్నాయి. ప్రముఖ భాషా శాస్త్రవేత్త ఆచార్య విశ్వనాథం

ఈ అంశాన్ని ద్రుపీకరించడమే కాక ఆ మార్గదర్శకాలకు సరితూగే అర్థతలు తెలుగు భాషకు నిండుగా ఉన్నాయని తన వాదనలో నిరూపించారు. సాహిత్య ఆకాదమీ నిపుణుల మొదటి నిబంధన ప్రకారం ‘ప్రాచీన భాషగా గుర్తింపును కోరే భాష, ప్రాచీన సాహిత్య గ్రంథాలను కానీ, వెయ్యి సంవత్సరాల లిఖిత చరిత్రనుకానీ కలిగి ఉండాలి’. శ్రీస్తు పూర్వపు ఐతరేయ బ్రాహ్మణం, అశోకుని శాసనాలలో ఆంధ్రుల ప్రస్తావన ఉంది. శ్రీస్తుశకం తొలినాళ్ళలోనే రోమన్ చరిత్రకారులు ఆంధ్రుల గురించి రాశారు. శ్రీ. శ. ఒకటవ శతాబ్దీకి చెందిన అమరావతి స్తుప శిథిలాలలో తొలి తెలుగు పదం ‘నాగబు’ కనబడింది. ఇదే శతాబ్దీనికి చెందిన గుణాధ్యుని ‘బృహత్తుథు’, హోలుని ‘గాధా సప్తశత’లో అనేక తెలుగు శబ్దాలు ఉన్నాయి. కడవ జిల్లా కలమల్ల, ఎర్గుడిపాటులలో శ్రీ. శ. 575 లో రేనాటి చోళరాజులు వేయించిన తొలి తెలుగు గద్య శాసనాలు లభించాయి. తొలి తెలుగు భాషా పోషకుడైన గుణగ విజాయాదిత్యుని సేవాదిపతి పండరంగదు శ్రీ. శ. 848 లో అర్థంకిలో వేయించిన శాసనం తొలి తెలుగు పద్యశాసనం గా గుర్తింపబడింది. నన్నయుకు ముందుయుగంలోనే దేశీ, సంస్కృత చందనస్యులతో కూడిన పద్యశాసనాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. తెలుగుభాషలో వెయ్యి సంవత్సరాలకు ముందే సాహిత్య గ్రంథాలుండేవని, తెలుగుభాషకు రెండు వేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉండని పలు ఆధారాలతో ఆచార్య విశ్వనాథం నిరూపించారు.

నిపుణుల రెండవ నిబంధన ఇలా ఉంది. ‘ఒక తరానికి చెందిన వ్యవహర్తలు విలువైన సాహిత్య పరంపరగా భావించే ప్రాచీన సాహిత్య సంపదను అభాష కలిగి ఉండడం’. రామాయణ, భారత, భాగవతాలూ, ప్రబంధాలు, శతకాలూ, యస్కగానాలూ తెలుగులో అమూల్య సాహిత్యసంపదగా ఉండటం వల్ల తెలుగుభాష ఈ నిబంధనకు కావాల్సిన అర్థత కలిగి ఉంది. మూడవ నిబంధన ఏమిటంబే – ‘సాహిత్య సంపద ఇతర భాషా సమాజం నుంచి గ్రహించినది కాకూడదు’ అని. కవిత్రయం భారతాన్ని స్వీతంత్ర కావ్యంగా తీర్చి దిద్దినారేగాని కేవలం అనువాదం చేయలేదుకదా! అలా అనుకున్న నన్నచోడుని స్వీతంత్రకావ్యం ‘కుమార సంభవం’ లేదా? శతక సాహిత్యం, అవధాన సంపద తెలుగుభాషకు సంక్రమించిన స్వీతంత్ర వారసత్వ సంపద. ఇక నాలుగో నిబంధన – ‘ప్రాచీన, అర్సాచీన భాషల మధ్య విచ్ఛిన్నత ఉన్నా అది అనర్థతకాదు’. రానే భాషకు, మాట్లాడేభాషకు తేడా ఉండవచ్చనేది ఈ నిబంధన సారాంశం. నిపుణులు రూపొందించిన ఈ నాలుగు మార్గ దర్శకాలను సంతృప్తిప్రిపరచగలిగే సత్కా తెలుగు భాషకు ఉండని ఈ వివరణ లతో ఆచార్య విశ్వనాథం స్పష్టం చేశారు. కాబట్టి తెలుగు భాష ప్రాచీన హోదా కలిగిఉండాల్సిన అన్ని అర్థతలను కలిగిఉందని స్పష్టం అవుతోంది.

- తప్పా ఓబులెర్డ్సీ,

ఆంధ్రజ్యోతి దినపత్రిక, సంపాదకీయ పుట వ్యాసం. 11 ఫిబ్రవరి, 2006.

మైదుకూరు తెలుగు ఉద్యమం
భాయాచిత్ర మాలిక

మైదుకూరులో తెలుగు భాషోద్యమ సన్నివేశాలు

ఆంధ్రమాధ్యమ పారశాల ఎదుట నిరసన ప్రదర్శన

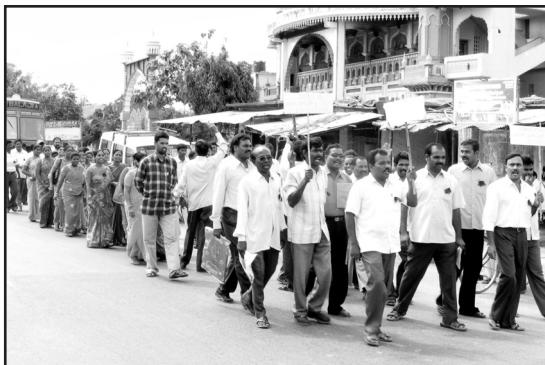

పారశాలపై చర్యకు డిమాండ్ చేస్తున్న తెలుగు భాషోద్యమకారులు

ఉద్యమకారులకు వివరణ జస్తున్న ఉపవిద్యాధికారి

మైదుకూరులో తెలుగు భాషోద్యమ సన్నిహితాలు

మైదుకూరులో నిరసన ప్రదర్శన నిర్వహిస్తున్న దృశ్యం

తెలుగు పతాకం చేబూని నిరసన తెలుపుతున్న ఉద్యమకారులు

శ్రీకృష్ణదేవరాయల విగ్రహంవద్ద నినాదాలు చేస్తున్న దృశ్యం

మైదుకూరులో తెలుగు భాషోద్యమ సన్నివేశాలు

సంఘటనాపై నిరసన తెలుపుతున్న విధిధ పారశాల విద్యార్థులు

నిరసన తెలుపుతున్న తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య ప్రతినిధులు

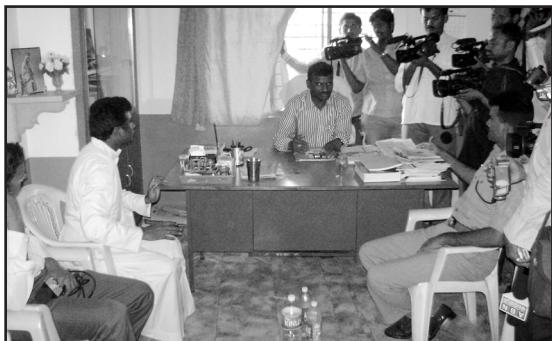
మైదుకూరులో తెలుగు భాషాద్వయ సన్నివేశాలు

తహశీల్డ్స్ కార్బూలయం ఎదుట దర్జలో ప్రసంగిస్తున్న తవ్వ ఓబుల్రెడ్డి

పారశాల యాజమాన్యపై చర్యకు పోలీసులను డిమాండ్చేస్తున్న బిజెపి నేతలు

పారశాల ప్రైవీపాల్సు విచారిస్తున్న జిల్లా ఉపవిద్యుతాధికారి

మైదుకూరులో తెలుగు భాషాద్వయ సన్నివేశాలు

మైదుకూరు ఉద్యమ విపరాలతో వెలువడిన నడుష్టున్న చరిత్ర పత్రికను
ఆవిష్కరిస్తున్న దృశ్యం

పత్రిక ఆవిష్కరణకు హోజురైన తెలుగు భాషాభిమానులు

పత్రిక ఆవిష్కరణకు హోజురైన తెలుగు భాషాభిమానులు

మైదుకూరులో తెలుగు భాషోద్యమ కార్యక్రమాలు

తెలుగు భాషోద్యమ గీతాలను ఆలపిస్తున్న భాషోద్యమ కారుల ఎ.వీరాస్వామి, దర్శిశేఖరమణ, టి. మహేనందప్ప, యం. వెంకటసుబ్బాయ్

తెలుగుత్తాని చిత్రపటానికి పూలమాలవేస్తున్న కవి లెక్కల వెంకటరెడ్డి

సంఘటనకు నిరసనగా శిక్షణ కార్యక్రమాలు బహిపృథించిన ఉపాధ్యాయులు

మైదుకూరులో తెలుగు భాషాద్వయ కార్యక్రమాలు

వ్యాసరచన పోటీల్లో విజేతకు బహుమతి అందజేస్తున్న శౌరమాక్యాల సంఘం కన్నీనర్ యం.జె. సుబ్బారామిరెడ్డి

తెలుగు సమాజం వెబ్‌సైట్‌ను ఆవిష్కరిస్తున్న చరిత్ర పరిశోధకుడు డాక్టర్ అవధానం ఉమామహేశ్వర శాస్త్ర, డాక్టర్ మూలె రామమునిరెడ్డి

మైదుకూరులో జరిగిన అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములు జయంతి కార్యక్రమం

మైదుకూరులో తెలుగు భాషా, సంస్కృతీ వికాస కార్యక్రమాలు

తెలుగు భాషా పరీక్షలకు హోజురైన విద్యార్థిణీలు, విద్యార్థులు

పరీక్షలు ప్రాస్తున్న విద్యార్థిణీలు, విద్యార్థులు

శెట్టివారిపల్లె ఉన్నత పాఠశాలలో బహుమతులను అందజేసినప్పటి దృశ్యం

మైదుకూరులో తెలుగు భాషా, సంస్కృతీ వికాస కార్యక్రమాలు

తెలుగు భాషా ప్రతిథ పరిషక్ నిర్వహణలో పాల్గొన్న తెలుగు సమాజం సభ్యులు,
తెలుగు భాషాభిమానులు

మైదుకూరులో నిర్వహించిన “కళాపరిచయం” సంగీత శిక్షణ శిబిరంలో పాల్గొన్న
విద్యార్థులతో నిర్వహకులు

తెలుగు వికాస కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థులు

మైదుకూరులో తెలుగు భాషా, సంస్కృతీ వికాస కార్యక్రమాలు

మైదుకూరులో తెలుగు భాషాదినోత్సవం (2017) నిర్వహించినప్పటి దృశ్యం

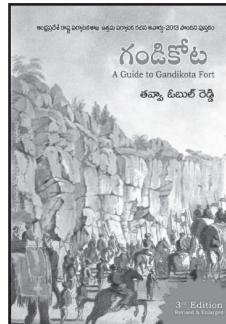
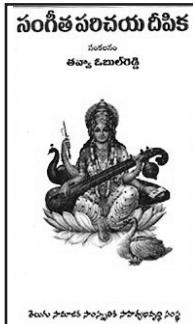

ఉగాది రచనల పోటీలలో బహుమతులను అందజేస్తున్నప్పటి దృశ్యం

అనంతపురం జిల్లా చెన్నేకోత్తపల్లెలోని ప్రకృతి బడి గ్రంథాలయానికి పుస్తకాలను అందజేస్తున్న తవ్వా ఓబుల్రెడ్డి, యస్. సాదక్, టి.మహానందప్ప తదితరులు

మైదుకూరులో తెలుగు భాషా, సంస్కృతీ వికాస కార్యక్రమాలు

తెలుగు సమాజం ప్రచురించిన పుస్తకాలు

4వ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా తెలుగు భాషా పరిరక్షణకు తీసుకోవాల్సిన చర్యలపై కడవ కలెక్టర్ అనిల్కుమార్కు వినతిపత్రం సమర్పిస్తున్న దృశ్యం

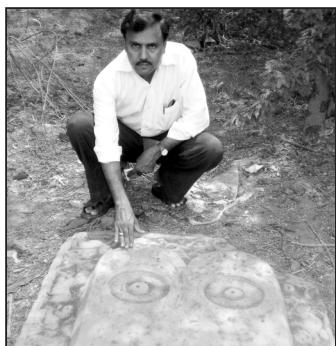

గండికోటు గ్రంథానికి ఉత్తమ పర్యాటక రచన అవార్డు అందుకుంటున్న రచయిత తవ్వ ఓబుల్రెడ్డి

తెలుగు చరిత్ర, శాసనాలు, సంస్కృతులపై తవ్వా ఓబుల్‌రెడ్డి పరిశోధనలు

ఖాజీపేట మం., బోనిరెడ్డిపల్లి, పుల్లారుల వద్ద పరిశోధకుడు తవ్వా ఓబుల్‌రెడ్డి కనుగొన్న రాష్ట్రంలోనే అతిపెద్ద బుద్ధుని శిలాపాదాలు

ఖాజీపేట మం., పుల్లారు వద్ద కనుగొన్న బుద్ధుని శిలాపాదాలు

బుద్ధుని శిలాపాదాలను పరిశేలిస్తున్న పురావస్తుశాఖ అధికారులు

తెలుగు చరిత్ర, శాసనాలు, సంస్కృతులపై తప్పా ఓబుల్‌రెడ్డి పరిశోధనలు

తిప్పులూరు వద్ద గుర్తించిన విజయనగర కాలంనాటి శాసనం

మైదుకూరు మం., యల్లంపల్లి వద్ద కనుగొన్న 15వ శతాబ్దినాటి సంబట రాజుల శాసనం

ఖాజీపేట మం., ముత్తులూరుపాడులో కనుగొన్న బుక్కరాయలకాలంనాటి శాసనం

తెలుగు చరిత్ర, శాసనాలు, సంస్కృతులపై తప్పా ఓబుల్రెడ్డి పరిశోధనలు

జమ్ములముడుగు మంచి, కొట్టులపల్లెలో తప్పా ఓబుల్రెడ్డి
వెలుగులోకి తెచ్చిన గండికోటు ఆశ్రూశాసనం

కర్కుటకలోని బోడి కదిరేపల్లె వద్ద గండికోటు రాజబంధువు
వేలారి తేరపునాయుడి చారిత్రక ఆధారాలను కనుకొన్నప్పటి దృశ్యం

బోడికదిరేపల్లెలో నివశిస్తున్న తేరపునాయుడి వంశీకులతో తప్పా ఓబుల్రెడ్డి

తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య వరంగల్ మహాసభలకు హజ్రైన సందర్భంగా రామపు గుడిని సందర్శించిన తవ్వ ఓబుల్రెడ్డి, టి. మహానందప్పు

శ్రీకృష్ణదేవరాయల పంచశతాబ్ది ఉత్సవాల సందర్భంగా హంపి సమీపంలోని ఆనగొందిలో జరిగిన ఊరేగింపులో పాలోన్న మైదుకూరు ప్రతినిధులు

రాజమండ్రిలో జరిగిన తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య సభల సందర్భంగా డాక్టర్ సామల రమేషబాబుతో మైదుకూరు ప్రతినిధి బృందం

మైదుకూరు సంఘటనపై ప్రచరితమైన కొన్ని వార్తలు

అబ్బమానం

గౌరవం

మమకారం

గతమేళన తెలుగు జడలు

మైదుకూరు ఫుటున్ తో
విద్యుత్సంస్కర్లో కలకలం

కడవ తగరం, స్వాన్తిటువే: ఈలు
లోని విద్యుత్తుంపులు మొహరు
పెట్టుకొలుతున్న లేచ్చిలు
అగ్నిశాఖలు మానిసి సుస్థలు
ఎలికి పొఱుకు గుప్పాన్నాయి.
తఱగు మాణిజీ అపరా రుసుం
ఏధించిని సంస్థలు.. విషాంగ బయి
ఉం ప్రాణికుండా క్రైస్తవ పదును
న్నాయి విద్యుత్తులు.. ఉపాధా
యులు.. విశాఖి సంపూర్ణ తెలుగు

భాషాఫిమానులు ఇలా.. ఎల్లిడ
చూసినా మైదుకూరు సిల్వయ్
జోస్ట్ పోల్కొలు గురించిన వర్ణ
ఇయగులోనే. జిల్లా కెండ్రం, మైదు
కూరులోనూ దివ్యాల్యి సంఘాలు తు

ఉదంతు త్వై అందోళన చేశాయి. పొ

మైదుకూరులో పారచాల వైఫిలిప్పి నిరనస తెలుపుతున్న అందీచనొరులతో చర్చిస్తున్న
ఉపవిద్యుతొభూతికాలి

మెడలో వేసిన బోర్డు ఏమైనట్లు..?

ಸ್ಯಾಂಟ್ ಜೀನ್ಸ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಲಾಲ ದುರ್ಭರ್ಯವೆ...

ಪೆಲ್ಲಾಬಕ್ಕಿನ ನಿರ್ದೇಶನ

ప్రైమరు, స్వాతంత్ర్యదాతా : నెనిపుడు తెలుగులో మాటల్లాడను అంటు విద్యార్థీలు మాల్హే పలక్కు రాసికి లైస్టు ప్రైమరు ముదుకులు శాసనం అంగ్దియు పూడ్చాయి. ప్రైస్ లో తెలుగు సాంఘిక వీధిక, భాజపా, సీఎస్, విద్యార్థీ సాంఘిక వీధిక, ప్రైమరు నాయులు కలుపు పార్టులు యాజమాన్య ప్రైస్ లో మాడిప్పడ్డారు ప్రైస్ లో గురింపున రద్దుచేయాలంటూ డిమాండు

సర్వత్ర నరసన

శ్రీనిపూర్, తమాల్వార్

తెలుగు పొరుపం

సంకలనం: తవ్వా ఓబుల్ రెడ్డి

86

మైదుకూరు సంఘటనపై ప్రచురితమైన కొన్ని వార్తలు

ప్రచీష్ వాలనెన్ గుర్తు చేసుకొన్ము

- మిపనలీ పారశాలలపై విద్యార్థుల మండిపాటు
  - ఎన్వెఫ్పి ర్యాలీ, కలెక్షన్ బంగళాలో బెతాయింపు

కడవ పగరం, మున్నాటుదే:
పెద్ద పుట్ట సొయింట జోల్ లోల్
ఎప్పుడు మీ పుట్టు ప్రాణశాల్ లో
అటిగున సుపుటునును నినిస్తున్న
బాలవు విద్యుత్తి సుమార్జున
యంగపు పారు సగరంలో నిర్వ
సను తెలిపింది. ఎవ్వున్న లైల్
అధ్యుత్తుడు ఇంకి సుమార్జున
ఉన్నాను కార్బుకము రూగీల్
పవ్వి దీసుకుచ్చి పద్మ బైల్ ఆ
యంచి నినిస్తున్న తెలిపారు.
అక్కడ విద్యుత్తాధికారులు

భవ మాల్చితే మహ తెగుండ చేసినట్లు వీరును మానసికంగా
పొంచిన్నాయిని అలోపించారు. రాళ్ళ ప్రథమ భావ నియత తెలి
యిన పోతామా గుర్తించ రద్దు ప్రతి సమర్పించారు. కార్బుకమోల్
అనుమతి కలక్కుతుంగి విని ప్రతి సమర్పించారు. సమాజంలో
సాక్ష్యం, సార్వ అభ్యుత్థత్తు ప్రమాదం, సాక్షాత్కారం, సార్వ నాయ
కుల సిద్ధార్థ, నాగార్జున, సిద్ధార్థ, మిదాల్చినుపు పాలోన్నారు.

మాతృభాష పరిష్కారము అధికారిని సియెమంచాలి

కడవ తగరం, సున్నలుటి: పైద
కూరు సెయింట్ జోన్స్ వైపు
మాశ్రాధు పోర్చుల నుండి బుభ
రాథ యొస్టా విశ్వాస్యాయం
నిలసన తెలిపింది. పోర్చుల యాలు
మాశ్రాధు పై తగరులు
ప్రిమ్మిట్ లూటింగ్

విక్-నొమెన్యులాసీ తోపటీలాసీ విషాదులు విశ్రవణ

విశ్వవిద్యాలయంలో నల్లపట్టిలతో
విధానరూ విరుద్ధ

మైదుకూరు సంఘటనపై ప్రచురితమైన కొన్ని వార్తలు

4 వైఎస్‌ఆర్ జల్లా

ప్రపంచికరణతో మాత్రభావికు ముఖ్య
తెలుగు ద్వారా నుండి సమాజ్య రాయలస్తును కార్బుద్ది తన్న ఓడులంది

మైదుకూరు ఫీజువరి 21 ప్రభాతఫార్త

ప్రహంతిరుడు ప్రఫూవం వల్ల అతి
శాపుకు ముఖులు ఏర్పడటం
ప్రపంచంలోనీ వేలాగొంతులు
కునికికి ముఖు కల్గి పరిశీలన
ఏగ్రియిలని తెలుగు భాషిస్తున్నాము
యాయిలనీమ ప్రాంత క్రాంతి
పన్ను ఉపులద్దు అందోసనపన్ను
అంతర్జాలాల్చి మంచు ప్రాణాల్చి
చీలేతు వాన్ని పురుషులంపుకీ
ముఖులు తెలుగు భాషాలు

కార్బోక్సిలో మాట్లాడుతున్న తవ్వ జిసులరె

మాతృభాష పరిరక్షణకు ఉద్యమించాలి

తెలుగుతెల్లి చిత్రపటాలికి పూర్వమూల వేసున్న దృష్టి

ప్రయోగి అటుల కాలేద్వారు. తెలుగు భాషకు విశేషమైన సీసీ ప్రైన్ లో నొపు పూలప్పణి ప్రయోగప్రదం లేదని అర్థి కీర్తయి. ఈ క్రాన్స్‌ములో తెలుగు బహుధ్వమి ప్రతిబింబిలు పుపసంపు, వీరాన్నమి, పాతాలు యిల్లించి నొపు దేహించి, పాల్పద్మ యిలు కొడారెండి, నాగార్జున రెల్లి తడిలుల పూల్నిమా.

సంకలనకర్త

తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి పరిచయం

సాహిత్య సృజన, పత్రికా రచన, చరిత్ర పరిశోధన, తెలుగు భాషోద్యమం ప్రవుత్తలుగా తన జీవన గమనాన్ని నిర్దేశించుకున్న రచయిత తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి పుత్రి రీత్యా ఉపాధ్యాయుడు. కడప జిల్లా, ఖాజీపేట మండలం బక్కాయపల్లెలో రైతు కుటుంబంలో జన్మించారు. తల్లిదండ్రులు గంగమ్మ, ఓబులరెడ్డి. జీవిత ఖాగస్వామి పార్వతి. కుమారె లక్ష్మిప్రసాద.

సాహిత్య సృజన

గ్రామీణ రైతాంగ జీవన స్థితిగతులపై, రాయలసీమ సాంస్కృతిక జీవనంపై, విద్యావ్యవస్థపై, రాజకీయ పరిస్థితులపై తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి అనేక కథలను రచించారు. ఓబుల్ రెడ్డి రచించిన “ఇనుపగజ్జెల సహది”, “మాయాజాలం” కథలు ఉగాది కథలపోతీలో బహుమతులకు ఎంపికయ్యాయి. కడుపాత్రం, ముంపు, సవసంతం, ఉచ్చు, కేరింత, సూతకం కథలు విమర్శకుల ప్రశంసలను అందుకున్నాయి. అనేక కథలు వివిధ కథా సంకలనాల్లో మలిముద్రణకు నోచుకున్నాయి. వీరి సంపాదకత్వంలో “ కడప కథ, రాయలసీమ వైభవం” “సంగీత పరిచయదీపిక” సంకలనాలు కూడా వెలువడ్డాయి. పత్రికల్లో, రెడియో కథలూ, కవితలూ, వ్యాసాలూ ప్రచురితం, ప్రసారం అయ్యాయి.

పాత్యపుస్తకాల రచన

తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పాత్యపుస్తక రచయితగా కూడా వ్యవహరించారు. 2012-13 విద్యా సంవత్సరంలో వెలువడిన రెవ తరగతి ప్రథమ భాష, 6,7 తరగతుల ద్వితీయ భాషా తెలుగు పాత్యపుస్తకాల రచయితల బృందంలో ఈయన ఒకరు.

చరిత్ర పరిశోధన

గండికోటుపై తవ్వ ఓబుల్ రెడ్డి పరిశోధనాత్మకమైన పుస్తకాన్ని రచించారు. ఆ పుస్తకం రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి 2013 లో ఉత్తమ రచయిత అవార్డును సాధించడమే కాకుండా మూడు ముద్రణాలను పొందింది. కడప జిల్లా పుల్లారు, వెంకటరామాపురం గ్రామాల సమీపంలో అన్వేషణ జరిపి అతిపెద్ద బిడ్డని పౌద ముద్రికలను వెలుగులోనికి తెచ్చారు. సిద్ధపటం కేంద్రంగా పరిపాలన సాగించిన మట్టి రాజుల కొలువులో వెలుగొందిన ప్రముఖ

కవి కుండవరపు చోడప్ప పుల్లారు వద్ద నివసించినట్లుగా ఆధారాలను వెల్లడించారు. గండికోటు చరిత్రకు సంబంధించిన కొట్టాలపల్లి తామ్ర శాసనాన్ని తెలుగులోకి తెచ్చారు. గండికోటు రాజ్యంలో ప్రథాన నాయకుడిగా వ్యవహరించిన వేలారి తేరపునాయుడి చారిత్రక ఆనవాళ్ళను కర్నాటక ప్రాంతంలోని బోడికిడిరేపల్లి వద్ద కనుగొని గండికోటు చరిత్రకు విస్తృతి కల్పించే క్రూషి చేసారు. భాజీపేట మండలం మత్తులారుపాడు వద్ద బుక్కరాయలు కాలంనాటి శాసనాన్ని మైదుకూరు మండలం ఎల్లంపల్లి వద్ద సంబట రాజవంశీకుల శాసనాన్ని కనుగొని పురావస్తుశాఖ నుంచి ప్రశంసాపత్రాలను పొందారు.

తెలుగు భాషాభ్యాసం

కడప జిల్లా మైదుకూరు కేంద్రంగా తెలుగు సమాజం అనే సంస్థ ద్వారా అనేక తెలుగు భాష, సంస్కృతుల వికాస కార్యక్రమాలను తవ్వా ఓబుల్ రెడ్డి నిర్వహిస్తున్నారు. తెలుగు భాషా, సంస్కృతి అంశాలపై విద్యార్థులకు ప్రతిభా పరీక్షలను నిర్వహించారు. తెలుగు సమాజం మిట్రులతో కలిసి “కళాపరిచయం” పేరుతో వేసవిలో సంగీత శిక్షణాశిబిరాన్ని నిర్వహించారు. ఉగాది సందర్భంగా తెలుగు భాష గోప్యదనం విశిష్టతలపై వ్యాసరచన పోటీలను, కథ, కవితల పోటీలను నిర్వహిస్తున్నారు.

పత్రికా రచన

ఈనాడు, ఆంధ్రజ్యోతి, ఆంధ్రప్రభ, వార్త దినపత్రికల్లో సబ్ ఎడిటర్గా, పాత్రికేయుడిగా పనిచేశారు. వ్యవసాయం, సాగునీరు, జీవవైధ్యం, గ్రామీణ జీవన స్థితిగతులపై, సామాజిక అంశాలపై అనేక పత్రికల్లో తవ్వా ఓబుల్ రెడ్డి వ్యాసాలను రచిస్తూ ఉంటారు. తన అన్నకుమారుడైన విజయభాస్కర రెడ్డి 2006లో ఏర్పాటు చేసిన www.kadapa.info, www.mydukur.com అంతర్జాల పత్రికలలో కూడా రచనలు చేస్తూ ఉంటారు.

ఉత్తమ పాత్రికేయుడిగా, ఉత్తమ రచయితగా, ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడిగా పురస్కారాలను అందుకున్నారు.

-www.kadapa.info

***

మైదుకూరు సంఘటన నేపథ్యంలో తెలుగు భాష సంరక్షణ కోసం అక్కడి 'తెలుగు సమాజం' మిత్రులు, విద్యార్థి, యువజన, ఉపాధ్యాయ, ప్రజా సంఘాలు రాజకీయ పక్షాలు, తెలుగు భాషాభిమానులు అందరూ నిర్వహించిన ఉద్యమం చారిత్రాత్మకమైనది. ఆ తర్వాత అక్కడ 'తెలుగు సమాజం' నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలు తెలుగు నేలకు స్థాపి దాయకంగా నిలుస్తాయి. ప్రపంచంలోని అన్ని జాతులవారిని అన్ని భాషల వారిని తమ బానిసలుగా మార్పుకునేందుకు పాశ్చాత్య శక్తులు, సామూజ్యవాదులు ఇంగ్లీషు పెత్తనాన్ని పరివ్యాప్తం చేస్తున్నారు. తెలుగు జాతిని పరిరక్షించుకోవడానికి ఇలాంటి కుటీల యత్నాలను తీవ్రంగా ప్రతిఫుటిస్తున్నాయి ఉండాలి. తగిన ప్రణాళికతో తెలుగు భాషను మరింత పట్టిష్ఠపరుచుకుంటూనే ఉండాలి.

-ఆచార్య కేతు విశ్వనాథరెడ్డి

ప్రముఖ కథా రచయిత,
కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ ఆవార్డు గ్రహీత.

